

УКРАЇНА

ПЛАН ГУМАНІТАРНИХ ПОТРЕБ І РЕАГУВАННЯ

ЦИКЛ ГУМАНІТАРНИХ
ПРОГРАМ
2025 Р.
СІЧЕНЬ 2025 Р.

Резюме

Цей документ підготовлено Управлінням ООН з координації гуманітарних справ (УКГС ООН) від імені Гуманітарної команди країни та партнерів. У ньому представлено спільне розуміння кризи, зокрема найбільш нагальних гуманітарних потреб та оціночної кількості людей, що потребують допомоги. Цей документ містить консолідовану доказову базу й допомагає інформувати спільне стратегічне планування гуманітарного реагування.

СВІТЛИНА НА ОБКЛАДИНЦІ

80-річна Інна перед своїм будинком у Харкові, який було пошкоджено під час обстрілу у 2024 році. Її сусіди, яких вона знала багато років, були вбиті або поранені, та у багатьох були пошкоджені квартири. Гуманітарні організації надали Інні та іншим постраждалим грошову допомогу, щоб встановити нові вікна та забезпечити тепло в домівках взимку. Фото: УКГС ООН/Юрій Верес

Використані позначення та викладення матеріалу в плані жодним чином не відображають позицію Секретаріату Організації Об'єднаних Націй щодо правового статусу будь-якої країни, території, міста чи району, їхніх органів влади чи демаркації їхніх кордонів.

Ознайомтесь з останньою інформацією

Управління з координації гуманітарних справ (УКГС) координує гуманітарні заходи для забезпечення допомоги та захисту постраждалих унаслідок кризи людей, яким вони необхідні. Управління працює над подоланням перешкод у наданні гуманітарної допомоги постраждалим унаслідок криз людям та відіграє провідну роль у мобілізації допомоги та ресурсів гуманітарної системи.

unocha.org/ukraine
x.com/OCHA_Ukraine

Humanitarian Action

ANALYSING NEEDS AND RESPONSE

Інформаційна платформа Humanitarian Action («Гуманітарна дія») надає всебічний огляд гуманітарної сфери. Цей ресурс надає останню перевірену інформацію про потреби та надання гуманітарної допомоги, а також про фінансові внески.

humanitarianaction.info

rw response

ReliefWeb Response є частиною зобов'язань УКГС ООН перед гуманітарною спільнотою щодо доступності відповідної інформації в умовах надзвичайної гуманітарної ситуації для полегшення розуміння ситуації та прийняття рішень. Це наступне покоління платформи гуманітарного реагування.

response.reliefweb.int/ukraine

Служба фінансового моніторингу (FTS) є основним джерелом даних, які постійно оновлюються, про гуманітарне фінансування. Вона відіграє значну роль у прийнятті стратегічних рішень завдяки висвітленню прогалів та пріоритетів, що сприяє ефективному та результативному наданню гуманітарної допомоги на основі гуманітарних принципів.

<https://fts.unocha.org>

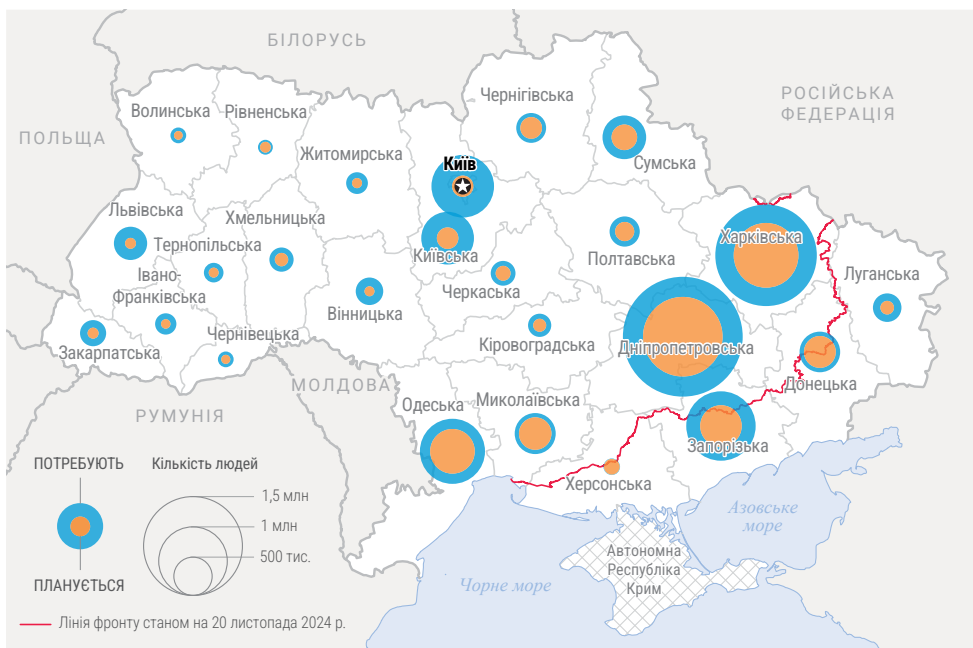
Короткий огляд

Розподіл людей, які потребують допомоги і яким планується надати допомогу, за статтю, віком та інвалідністю

	ЖІНКИ (18+)	ДІТИ	ЛІТНІ ЛЮДИ	ЛЮДИ З ІНВАЛІДНІСТЮ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (дол. США)
ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ	12,7 млн	45%	15%	30%	\$2,63 млрд
ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ	6,0 млн	42%	27%	13%	

Розподіл людей, які потребують і яким планується надати допомогу

За статтю	ПОТРЕБУЮТЬ	ПЛАНУЄТЬСЯ
Жінки	6,7 млн	3,3 млн
Чоловіки	6,0 млн	2,7 млн
За віком та інвалідністю	ПОТРЕБУЮТЬ	ПЛАНУЄТЬСЯ
Жінки	3,3 млн	1,5 млн
Чоловіки	3,7 млн	1,5 млн
Дівчатка	0,9 млн	0,7 млн
Хлопчики	1,0 млн	0,7 млн
Літні жінки	2,4 млн	1,0 млн
Літні чоловіки	1,4 млн	0,6 млн
Люди з інвалідністю	1,8 млн	0,8 млн
За групою населення	ПОТРЕБУЮТЬ	ПЛАНУЄТЬСЯ
Внутрішньо переміщені люди	2,8 млн	1,5 млн
Непереміщені постраждалі від війни люди	9,9 млн	4,5 млн

Використані позначення та викладення матеріалу на цій карті жодним чином не відображають позицію Секретаріату Організації Об'єднаних Націй.

Розподіл людей, які потребують і яким планується надати допомогу, за сектором/кластером

СЕКТОР / КЛАСТЕР	ПОТРЕБУЮТЬ	ПЛАНУЄТЬСЯ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (дол. США)
Координація та управління об'єктами розміщення ВПО* (МТП)	149 тис.	79 тис.	20,4 млн
Освіта	1,6 млн	0,8 млн	84,6 млн
Продовольча безпека та засоби до існування	5,0 млн	2,3 млн	613,4 млн
Охорона здоров'я	9,2 млн	3,0 млн	130,9 млн
Захист (усього)	9,8 млн 	3,8 млн 	445,2 млн
Захист	9,5 млн	2,6 млн	172,0 млн
Захист дітей	3,5 млн	2,1 млн	128,9 млн
Гендерно зумовлене насильство	2,4 млн	0,7 млн	57,9 млн
Протимінна діяльність	5,4 млн	1,4 млн	86,5 млн
Житло та непродовольчі товари	6,9 млн	3,0 млн	544,6 млн
Вода, санітарія та гігієна	8,5 млн	4,3 млн	365,3 млн
Багатоцільова грошова допомога	-	1,4 млн	410,2 млн
Координація та загальні послуги	-	-	12,5 млн
Телекомунікації в надзвичайних ситуаціях	-	-	1,4 млн
Логістика	-	-	5,1 млн

* Внутрішньо переміщені особи

Передмова

Війна, що триває в Україні, з її щоденною невизначеністю та насильством, докорінно змінила життя мільйонів людей. Жахливо, що продовжують гинути та зазнавати поранень мирні мешканці. Через руйнування шкіл, лікарень, домівок і енергетичної інфраструктури люди залишилися без найнеобхіднішого. Медична допомога, питна вода та опалення – ці основні послуги все складніше отримати не лише у прифронтових областях, але й по всій країні. Триває масове **переміщення**, адже через загострення бойових дій уздовж лінії фронту люди змушені залишати рідні домівки. Безліч людей і родин страждають від невидимих **психологічних травм**. І саме заради найбільш вразливих людей ми маємо продовжувати гуманітарну допомогу в 2025 році. Також не можна забувати про страждання і відчай багатьох людей на окупованих територіях.

У 2024 році завдяки спільним зусиллям українських неурядових організацій, місцевих волонтерів, міжнародних організацій та агенцій ООН **понад 8 мільйонів¹ постраждалих від війни людей в Україні, зокрема в прифронтових районах, отримали гуманітарну допомогу.** Українські НУО та місцеві волонтери, які найкраще розуміють ситуацію в громадах, забезпечували надання допомоги безпосередньо тим, хто її потребує. Міжнародні НУО та агенції ООН сприяли залученню додаткових ресурсів та експертизи, що дозволило збільшити обсяги підтримки завдяки узгодженим діям та забезпеченню гуманітарного доступу там, де це було можливим. Ці зусилля стали можливими завдяки щедрій підтримці донорів, яким ми щиро вдячні за їхній цінний внесок у допомогу.

Проте зараз, у грудні 2024 року, коли я пишу це вступне слово і розпочалася зима, мене, як і багатьох інших, непокоять гуманітарні наслідки безперервних ударів Збройних сил Російської Федерації по енергетичній інфраструктурі. Мільйони людей, зокрема мешканців багатоповерхових будинків у містах, а також літніх людей, людей з інвалідністю,

стикаються зі значними труднощами через перебої опалення, водопостачання та водовідведення.

Під час моїх постійних поїздок у найбільш постраждалі прифронтові регіони я на власні очі бачив небезпечні умови та величезні ризики, на які наражаються гуманітарні працівники під час доставлення гуманітарної допомоги. Численні обстріли, зокрема з використанням дронів, призвели до загибелі та поранень гуманітарних співробітників і пошкодженень гуманітарних засобів у 2024 році. Ми продовжимо нашу роботу, покращуючи доступ до постраждалих людей і **підключаємось водночас про тих, хто безпосередньо доставляє допомогу людям, які її потребують, де б вони не знаходились, згідно з гуманітарними принципами.**

У 2025 році ми продовжимо надавати своєчасну багатосекторальну невідкладну допомогу, дотримуючись гуманітарних принципів, найбільш вразливим вимушеним переселенцям і непереміщеним постраждалим від війни людям. У першу чергу ми працюватимемо для безпеки та гідності мешканців тих районів, де потреби найгостріші. Останнім часом гуманітарна ситуація уздовж лінії фронту та північного кордону погіршилась. Водночас в таких міських центрах, як Київ та Львів, покращився доступ до необхідних послуг. Ці зміни обумовлюють необхідність у 2025 році у першу чергу задовольняти надзвичайні та катастрофічні потреби людей у прифронтових та сусідніх областях, а також у районах з гострими потребами по всій країні. Разом ми також маємо забезпечити, наскільки це можливо, потреби людей **у сфері захисту.** Ми продовжимо адвокаційну роботу, аби отримати доступ до найбільш вразливих людей, які стикаються з труднощами на окупованих територіях.

Наближається третя річниця цієї жахливої війни, і ми готові **швидко реагувати на зміни потреб** і на нові надзвичайні ситуації в умовах вже надзвичайної ситуації. Для цього **нам потрібно гнучко та оперативно змінювати та вдосконалювати підходи до роботи.**

Ми будемо просувати грошові форми допомоги, де і коли це можливо. Водночас, якщо єдиним можливим засобом або методом підтримки, якому надають перевагу люди, є підтримка в натуральній формі, ми будемо проводити закупівлю товарів, вироблених в Україні. Враховуючи потужні можливості та інституційну спроможність уряду України та державних служб, ми маємо все більше адаптувати заходи гуманітарного реагування для підтримки та доповнення зусиль центральних та місцевих органів влади, як передбачено другою стратегічною ціллю цього Плану.

Ми зобов'язуємось забезпечити реалістичне та економічно ефективно впровадження цього Плану гуманітарних потреб і реагування на 2025 рік. Для цього ми маємо використати цінний досвід реагування з моменту загострення війни у 2022 році, зокрема щодо **посилення ролі місцевих організацій в реагуванні**. Більш ніж 600 організацій, здебільшого українських партнерів, також зобов'язуються інтегрувати забезпечення соціально-правового захисту людей у заходи реагування.

В основі нашої гуманітарної роботи має бути Підзвітність перед постраждалими людьми. Голоси постраждалих людей мають бути почуті і їхні потреби враховані при прийнятті рішень. Зважаючи на потребу у гуманітарному фінансуванні для багатьох, ми можливо будемо змушені приймати важкі рішення у наступному році, і підзвітність має бути головним чинником при прийнятті наших спільних рішень.

Під час поїздок країною я був вражений силою українців і їхньою рішучістю розпочинати **відновлення, як тільки з'являється така можливість**. Я бачив чудові приклади таких зусиль: обладнання свердловин насосами на сонячних батареях, створення класів під землею, щоб діти, крім онлайн навчання, могли відвідувати школу, або розмінування як передумова для економічного відновлення.

Водночас, задовольняючи невідкладні життєво необхідні потреби (як передбачено стратегічною ціллю № 1 цього Плану), ми маємо підтримувати заходи відновлення, щоби допомогти громадам розпочати відбудову.

Ми не повинні звикати до війни в Україні. Ми хочемо, щоб діти могли відвідувати школу без страху повітряної тривоги чи необхідності рятуватися в укриттях. Зима не повинна лякати, а всі необхідні послуги повинні бути повністю відновлені. Ми мріємо про час, коли родини знову будуть разом, не боячись втрати близьких через бойові дії. Доти, доки не настане цей омріяний день миру, справедливості та повної відповідальності, ми продовжимо закликати всіх гуманітарних партнерів, уряд, донорів та гуманітарні організації підтримувати народ України. Сподіваюсь на вашу підтримку та плідну співпрацю у 2025 році.

Матіас Шмале
Гуманітарний координатор в Україні

Зміст

02	Резюме
03	Короткий огляд
04	Передмова
08	Частина 1: Гуманітарні потреби
09	1.1 Огляд кризової ситуації
12	1.2 Аналіз потрясінь, ризиків і гуманітарних потреб
20	1.3 Розподіл людей, які потребують допомоги
21	Частина 2: Гуманітарне реагування
23	2.1 Стратегія гуманітарного реагування
24	2.2 Визначення обсягів, пріоритетів реагування та планування заходів з урахуванням ризиків
28	2.3 Розподіл людей, яким планується надати допомогу
29	2.4 Стратегічні цілі
31	2.5 Припущення для планування, операційні спроможності, доступ і тенденції реагування
36	2.6 Розроблення якісних програм на основі принципів підзвітності та інклюзивності
41	2.7 Вартість реагування
43	2.8 Багатоцільова грошова допомога і грошова та ваучерна допомога
47	2.9 Моніторинг
50	Частина 3. Секторальні потреби та заходи реагування
51	3.1 Координація та управління об'єктами розміщення ВПО
54	3.2 Освіта
57	3.3 Телекомунікації в надзвичайних ситуаціях
59	3.4 Продовольча безпека та засоби до існування
62	3.5 Охорона здоров'я
64	3.6 Логістика
66	3.7 Захист
70	3.7.1 Захист дітей
72	3.7.2 Гендерно зумовлене насильство
74	3.7.3 Протимінна діяльність
77	3.8 Житло й непродовольчі товари
80	3.9 Водопостачання, санітарія та гігієна
84	3.10 Координація та спільні послуги
85	Що станеться, якщо не буде надано допомогу?
87	Як зробити внесок?
88	Додатки
89	4.1 Міжсекторальні показники людей, які потребують допомоги, людей, яким планується надати допомогу, та гостроти потреб
92	4.2 Люди, які потребують і яким планується надати допомогу, та мапи розподілу гостроти потреб за секторами
104	4.3 Методологія аналізу
104	4.4 Перелік показників та план моніторингу
104	4.5 Перелік партнерів
105	Абревіатури
107	Примітки

Частина 1: Гуманітарні потреби

ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА

Завдяки підтримці взимку від гуманітарних організацій Ользі та її дітям буде тепло в їхній новій домівці на Чернігівщині, куди родина була змушена переїхати з рідного міста через сильні обстріли в прикордонних районах.

Фото: НУО ZOA/Наталія Богдан

1.1 Огляд кризової ситуації

16,3 млн

або

1 з 2

людей зазнали
тривалого впливу війни

12,6 млн

або

1 з 3

непереміщених людей
зазнали тривалого впливу війни

3,6 млн

або

1 з 10

людей вимушено
переміщені через війну

12,7 млн

або

1 з 3

людей потребують
гуманітарної допомоги

Після десятиліття бойових дій і майже чотирьох років повномасштабної війни Російської Федерації проти України народ країни продовжує зазнавати неймовірних страждань. Через безперервні обстріли міст, селищ і сіл у прифронтових громадах на сході, півдні та північному сході поглибилися гуманітарні наслідки війни. Найбільше постраждали від війни люди стикаються з ризиками для життя та складними умовами проживання.

У 2024 році бойові дії в Україні значно посилилися, унаслідок чого з серпня 2023 року збільшилась протяжність лінії фронту, зокрема у Харківській області, та посилились обстріли в Сумській та Чернігівській областях. Найбільш значні інциденти, що вплинули на мирних мешканців і призвели до масової евакуації, відбулися із травня по листопад у Харківській, Донецькій та Сумській областях. У серпні-вересні 2024 року за розпорядженням органів влади було проведено евакуацію сімей із дітьми з понад 40 міст і сіл Донецької області². Як наслідок, чисельність населення прифронтового міста Покровськ скоротилася з 50 000 до близько 11 500 людей³.

З початку ескалації бойових дій в лютому 2022 року до середини жовтня 2024 року було зареєстровано майже 6,8 мільйона біженців⁴ з України, 92 % з яких залишаються в Європі. І за оцінками, станом на жовтень 2024 року 3,6 мільйона людей⁵ є вимушеними переселенцями в Україні. З них понад 79 000 найбільш вразливих людей, що становить близько 2 % переміщеного населення, перебувають у майже 1 800 місцях тимчасового проживання (МТП) у 23 областях і місті Києві. Майже 82 % внутрішньо переміщених осіб (ВПО), які покинули свої домівки в перший рік повномасштабної війни, уже понад рік залишаються вимушеними переселенцями, не маючи можливості повернутися додому в осяжному майбутньому. У зв'язку

з розширенням за розпорядженням уряду евакуаційних заходів продовжується переміщення людей зі сходу й півночі країни та у цих регіонах. Водночас до найбільших уразливих людей належать, за оцінками, 12,6 мільйона людей, які хоч і не були змушені покинути свої домівки, але безпосередньо постраждали від війни. У цих груп людей підвищені потреби через руйнування критичної інфраструктури та обмежений доступ до послуг. Найбільше таких людей у прифронтових областях та районах уздовж кордону з Російською Федерацією.

На територіях, окупованих Російською Федерацією, за непідтвердженими/неофіційними даними, за оцінками, близько мільйона людей стикається з вкрай складними гуманітарними умовами. Мирні мешканці зазнають руйнівних наслідків війни, не отримуючи при цьому необхідної підтримки для задоволення своїх потреб у достатньому обсязі⁶.

Гуманітарна криза в Україні є кризою у сфері захисту. Мирні мешканці потерпають від серйозних порушень міжнародного права у сфері прав людини та міжнародного гуманітарного права. Підтверджена кількість постраждалих серед цивільного населення з 2022 року до кінця жовтня 2024 року сягнула майже 39 000 людей, включно з понад 12 000 загиблих, з яких більш ніж 2 400 дітей⁷. Більш ніж половина постраждалих серед мирних мешканців в другому кварталі 2024 року загинули чи дістали поранень у межах понад 10 кілометрів від лінії фронту⁸. Проте вважається, що ці цифри не відображають реальну кількість постраждалих серед цивільного населення, оскільки перевірка всіх повідомлень ускладнена через обмеження доступу. Продовження бойових дій і масштабне забруднення територій наземними мінами та іншими вибухонебезпечними предметами призвели до зростання потреби в травматологічній та екстреній медичній допомозі. Унаслідок чого багато регіонів є

ХРОНОЛОГІЯ ПОДІЙ

Січень

Через удари та обстріли по населених пунктах загинули та отримали поранення десятки мирних мешканців і було порушено електро- та водопостачання

- 1 лютого

Шестеро гуманітарних працівників загинули або отримали поранення під час виконання службових обов'язків у Херсонській області

Березень-серпень

Унаслідок дев'яти масштабних хвиль обстрілів були пошкоджені об'єкти критичної інфраструктури та мільйони людей залишилися без необхідних послуг

Травень-серпень

Через загострення бойових дій у Харківській області тисячі людей були змушені залишити свої домівки

- 8 липня

Унаслідок ударів загинули та були поранені щонайменше 190 мирних жителів, у тому числі діти. У Києві була пошкоджена дитяча лікарня «Охматдит»

- 9 серпня

Щонайменше 58 мирних мешканців загинули та були поранені через ракетний удар по супермаркету у Костянтинівці Донецької області

- 30 серпня

Внаслідок ударів по Харкову загинули або отримали поранення принаймні 50 жителів, у тому числі діти

Серпень-вересень

Посилення бойових дій призвело до вимушеної евакуації мешканців із Донецької, Харківської та Сумської областей

- 4 вересня

Через удари по Львову загинули та отримали поранення близько 70 жителів та були пошкоджені будинки

- 12 вересня

П'ятеро гуманітарних працівників загинули або отримали поранення унаслідок обстрілу під час доставлення допомоги у Донецькій області

- 19 та 28 вересня

Через обстріли Сум були пошкоджені медичні заклади, у тому числі геріатричний пансіонат, у результаті чого загинули й отримали поранення близько 40 мирних мешканців, у тому числі медичні працівники

Грудень

Обстріли об'єктів енергетичної інфраструктури призвели до відключень електроенергії по всій країні

- 10 грудня

Унаслідок удару по Запоріжжю були пошкоджені два медичних заклади та загинули та були поранені мирні жителі, у тому числі медичні працівники

небезпечними, через що багато переміщених родин не можуть повернутися додому. Особливо незахищені люди старшого віку та люди з інвалідністю, оскільки вони не можуть самостійно евакуюватися та потребують особливої підтримки, що призводить до ізоляції та неможливості отримати необхідні послуги⁹. Жінки та чоловіки, дівчинки та хлопчики в Україні продовжують стикатися з різними й часто множинними формами насильства, зокрема сексуального насильства, і ситуація, як повідомляється, погіршується через пов'язані з конфліктом чинники.

Крім фізичних руйнувань через тривалу війну мільйони людей зазнали психологічних травм і стресу, спричинених постійною невизначеністю, страхом обстрілів і серйозними ризиками у сфері захисту. Це руйнівно впливає на психічне здоров'я людей всіх вікових груп: майже 63 % родин повідомили про принаймні один вплив на психічне здоров'я¹⁰. Особливо вразливими є діти: за оцінками, 1,5 мільйона дітей наражаються на ризики посттравматичного стресового розладу (ПТСР), депресії та інших психічних розладів¹¹. Крім того, вимушені переселенці частіше повідомляють про проблеми з психічним здоров'ям, ніж ті, хто залишився у своїх громадах. Потреби є особливо гострими в прифронтових районах на сході та півдні країни, а також у громадах на півночі на кордоні з Російською Федерацією.

Після ескалації бойових дій руйнування критичної інфраструктури в Україні набуло катастрофічних масштабів. Об'єкти цивільної інфраструктури, зокрема електромережі, мережі водопостачання та транспортна інфраструктура, зазнають систематичних обстрілів, що значно обмежує доступ людей до основних послуг і поглиблює потреби найбільш вразливих людей¹². Спрямовані обстріли об'єктів енергетичної інфраструктури спричинили різке скорочення потужності генерації країни та, як наслідок, призвели до перебоїв основних послуг, як-от водопостачання, газопостачання та опалення взимку, що вплинуло на придатність до проживання будинків і функціонування місць тимчасового проживання, шкіл і медичних закладів, що ще більше загострило скрутне становище в країні. У суворі зимові місяці, коли температура може опускатися до мінус 20 градусів за Цельсієм, це може стати загрозою для життя людей.

Під обстріли потрапили навіть лікарні та школи. З початку ескалації бойових дій було пошкоджено понад 3 600 закладів освіти, у тому числі майже 2 000 шкіл, і

зруйновано 371 заклад освіти¹³. Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) зареєструвала понад 2 100 випадків, коли постраждали медичні установи, персонал, пацієнти та інші медичні активи. Унаслідок цього загинули щонайменше 197 медичних працівників і пацієнтів, і було поранено ще більше людей. Це сильно вплинуло на надання медичних послуг¹⁴. Школи, які продовжують працювати в багатьох районах, перевантажені й стикаються з нестачею кваліфікованих вчителів. У прифронтових районах, де очне навчання неможливе, перешкоди для дистанційного навчання спричинені, зокрема, нестабільним інтернет-зв'язком і ненадійним електропостачанням. Як наслідок, ціле покоління українських дітей стикається з обмеженим доступом до освіти.

За оцінками, прямі збитки від спричинених війною руйнувань можуть сягати 152 мільярдів доларів США¹⁵, причому найбільше постраждав житловий сектор, на який припадає майже 56 млрд дол. США, або 37 % від загальної суми збитків. Далі йдуть транспорт (близько 34 млрд дол. США, або 22%), торгівля і промисловість (майже 16 млрд дол. США, або 10%), енергетика (близько 11 млрд дол. США, або 7%) і сільське господарство (10 млрд дол. США, або 7%). Станом на грудень 2023 року було пошкоджено близько 2 мільйони одиниць житлового фонду¹⁶, переважно в Донецькій, Харківській, Луганській, Запорізькій, Херсонській та Київській областях. Крім того, перебої в економічній діяльності та виробництві призвели

ЗОЛОЧІВ, ХАРКІВСЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА

Унаслідок обстрілу Збройних сил Російської Федерації у Золочіві на Харківщині були пошкоджені місцева лікарня та знищені машини швидкої допомоги.

Фото: Гуманітарна місія «Проліска»/Олена Павловська

до економічних втрат, розмір яких, за оцінками, перевищив 499 мільярдів доларів США, що спричинило масове безробіття¹⁷.

Упродовж 2024 року війна продовжувала сильно впливати на економіку України, зокрема на бізнес і засоби до існування мешканців, особливо в регіонах, що значною мірою залежать від сільського господарства та промисловості. Унаслідок постійних ракетних і артилерійських обстрілів сильно постраждали промислові центри на сході України, що призвело до руйнування значної частини економічної інфраструктури країни. У поєднанні з небезпекою це призвело до колапсу місцевої економіки та закриття багатьох підприємств у містах, у деяких випадках назавжди, або до скорочення обсягів виробництва¹⁸. Через наслідки руйнування греблі Каховської ГЕС в червні 2023 року для сільського господарства та рибальства під загрозою опинилася продовольча безпека. З моменту ескалації бойових дій кількість людей, що живуть у злиднях, збільшилася щонайменше на 1,8 мільйона¹⁹ до понад 9 мільйонів людей через вичерпання механізмів пристосування на тлі зростання витрат на медичні послуги, освіту й інші найважливіші послуги²⁰. Майже 60 % опитаних домогосподарств визначили засоби до існування як найгострішу потребу, особливо в прифронтових районах та вздовж кордону з Російською Федерацією²¹. Війна також вплинула на працевлаштування, зокрема вимушених переселенців і мешканців областей, постраждалих унаслідок бойових дій²². Прогнозується, що темпи економічного відновлення сповільняться до 3,2 % проти 4,8 % у 2023 році²³.

1.2 Аналіз потрясінь, ризиків і гуманітарних потреб

Гуманітарна криза в Україні, яка зумовлена серйозними та різноманітними наслідками війни, що триває, призвела до масштабного переміщення населення і значного руйнування об'єктів цивільної інфраструктури, спричинивши взаємопов'язані потреби в різних секторах.

Визначення кризи: потрясіння, впливи та постраждалі люди

Продовження війни є основним потрясінням, що зумовлює гуманітарні потреби в Україні. Загострення бойових дій і зміна лінії фронту, а також широкомасштабні удари та обстріли спричинили руйнування об'єктів критично важливої інфраструктури, що призвело до перебоїв необхідних послуг, а також завдало шкоди навколишньому середовищу. Це посилило вразливість та зменшило спроможність постраждалих людей до подолання несприятливих наслідків.

Продовження війни, зміна лінії фронту та широкомасштабні удари та обстріли

Загострення бойових дій у 2023 і 2024 роках безпосередньо вплинуло на мирних мешканців, а від ударів потерпали й інші регіони, крім прифронтових територій, зокрема, унаслідок використання передових технологій ведення війни²⁴. Порівняно із серпнем 2023 року протяжність лінії фронту на території України збільшилася, та найбільш значні зміни відбулися в Донецькій і Харківській областях. Крім того, майже подвоїлась кількість ударів у Сумській області. На середину року більше ніж половина втрат серед мирних мешканців була зареєстрована у районах, розташованих за понад 10 кілометрів від лінії фронту, що свідчить про розширення впливу війни²⁵. Сильно постраждали мешканці Донецької, Харківської та Запорізької областей, зокрема у таких прифронтових районах, як Бахмутський і Покровський²⁶.

Руйнування об'єктів критичної інфраструктури та перебої основних послуг

З початку 2024 року енергетичний сектор України зазнав дев'яти хвиль широкомасштабних атак²⁷, які призвели до найбільших пошкоджень об'єктів енергетичної інфраструктури зокрема в Дніпропетровській, Харківській, Херсонській та Сумській областях²⁸. Це спричинило віялові відключення електроенергії по всій Україні, причому в таких містах, як Київ, електроживлення було відсутнє впродовж 12 годин²⁹. Очікується, що під час зимових піків дефіцит електроенергії становитиме до 30 %³⁰. Відключення електроенергії також стали причиною перебоїв послуг газо- і водопостачання, водовідведення та опалення, що створює серйозні ризики для здоров'я під час мінусових температур.

Станом на травень 2024 року в 58 % прифронтових громадах України повідомляли про пошкодження закладів освіти, 48 % – закладів охорони здоров'я, у 27 % – електростанцій та у 15% – об'єктів водопостачання. Найбільш серйозних руйнувань зазнав Пологівський район³¹. Крім того, унаслідок систематичних обстрілів об'єктів транспортної інфраструктури та систем водопостачання було порушено ланцюги постачання, що призвело до скорочення доступу до товарів та гуманітарної допомоги. Станом на середину 2024 року 827 закладів охорони здоров'я були зруйновані чи зазнали пошкоджень, а близько 13 % медичних установ зіткнулися зі значними перебоями електро-, водо- та тепlopостачання, що є особливо небезпечним у холодні місяці³². Було пошкоджено близько 3 600 закладів освіти. 371 заклад освіти був зруйнований. А в найбільш постраждалих областях, зокрема в Харківській та Дніпропетровській, учні, ймовірно, втрачатимуть 55 % навчальних годин щомісяця через відключення електроенергії³³.

За оцінками, станом на грудень 2023 року було пошкоджено чи зруйновано 2 мільйони одиниць житлового фонду, що становить 10 % усього житлового фонду України. Найбільше постраждали Донецька, Запорізька, Луганська, Харківська й Херсонська області³⁴. Три мільйони людей проживають в пошкоджених будинках, а 31 % вимушених переселенців проживає у неналежних житлових умовах³⁵. Крім того, пошкодження доріг, мостів і залізничних колій призвело до ще більшої

ізоляції прифронтових районів та обмежило доступ до найнеобхідніших послуг.

Шкода для довкілля

Війна також завдала значної шкоди навколишньому середовищу, включно із забрудненням земель боєприпасами, що не розірвалися, пожежами та забрудненням довкілля викидами промислових підприємств. За оцінками уряду, близько 139 тисяч квадратних кілометрів території України зазнали впливу ведення бойових дій, у зв'язку з чим потребують обстеження. Близько 580 квадратних кілометрів території у районах під контролем Уряду України обстежено та визнано потенційно небезпечними через наземні міни та вибухонебезпечні предмети-залишки війни³⁶. Через це 3 000 квадратних кілометрів сільськогосподарських угідь непридатні для використання, особливо в прифронтових регіонах, де сільське господарство відіграє провідну роль в економіці. Подальші загрози включають забруднення повітря та води внаслідок обстрілів промислових підприємств та об'єктів критичної інфраструктури, як-от Запорізька атомна електростанція (ЗАЕС)³⁷. Тривалі відключення електроенергії можуть вплинути на системи водовідведення та роботу очисних споруд, що може спричинити значні загрози для здоров'я людей³⁸. Руйнування греблі Каховської гідроелектростанції у червні 2023 року спричинило катастрофічне затоплення, наслідком якого стало переміщення тисяч людей, руйнування сільськогосподарських угідь та тривалий вплив на заповідні та лісові зони³⁹.

Вплив війни на людей

Переміщення

Унаслідок війни Україна переживає масштабну кризу переміщення, причому половина вимушених переселенців проживає в Дніпропетровській, Харківській та Київській областях, а також у місті Києві. 82 % людей є вимушеними переселенцями уже понад рік⁴⁰. Близько 45 %⁴¹ людей, які повернулися до місць постійного проживання, до повернення були переміщені щонайменше три місяці. Значна частка переміщених людей проживає в містах: 44 % — у великих містах, 29 % — у містечка. Повернення переміщених людей у постраждалі від війни райони часто створює можливості, але також пов'язане з проблемами. У багатьох людей зруйновані домівки, і у містах повернення немає послуг. Люди, що

повертаються до своїх домівок, стикаються з нагальними потребами в ремонті житла, харчових продуктах, основних послугах. Значну частину тих, хто повертається в небезпечні райони чи залишається в зонах бойових дій, становлять люди старшого віку чи люди з інвалідністю.

У 2024 році через бойові дії багато людей у Донецькій, Запорізькій, Сумській, Харківській і Херсонській областях змушені були залишити свої домівки. У період з 16 травня по 31 жовтня в результаті організованої урядом евакуації виїхали майже 163 000 людей⁴². Намагаючись надавати громадам інформацію про наявність послуг та умови в районах переміщення, гуманітарні партнери стикаються з проблемами у відстеженні евакуйованих людей, зокрема у випадках, коли люди евакуювалися самостійно. Крім того, люди старшого віку та люди з інвалідністю особливо вразливі через значні труднощі, з якими вони стикаються в разі евакуації та підвищені ризики їхньої ізоляції унаслідок неможливості отримати необхідні послуги⁴³.

Тривале переміщення значно погіршило економічне становище багатьох переміщених людей через втрату роботи, використання заощаджень і зростання вартості життя, особливо витрат на оренду житла й оплату комунальних послуг. Ці економічні труднощі змушують багатьох людей вдаватися до негативних механізмів пристосування, як-от переїзд до аварійного житла або продаж домашнього майна.

Хоча західна й центральна частини України не постраждали безпосередньо від бойових дій, вони часто потерпають від ракетних обстрілів і стикаються з труднощами через розміщення великої кількості вимушених переселенців. Близько 79 000 переміщених людей, які залишаються в 1 800 місцях тимчасового проживання, здебільшого у західних регіонах, проживають у невідповідних умовах з обмеженим доступом до послуг і покладаються на гуманітарну допомогу⁴⁴.

Постраждалі мирні мешканці

З 2022 року до кінця жовтня 2024 року було зареєстровано майже 39 000 підтверджених випадків загибелі чи поранення мирних мешканців, з яких понад 2 400 — діти. Це число включає понад 12 000 загиблих, включно із 659 дітьми⁴⁵. Основною причиною втрат серед цивільного населення залишається вибухова зброя великого радіуса

ураження. Другою причиною загибелі чи поранення мирних мешканців є боєприпаси, що не вибухнули, і наземні міни, через які постраждало понад 1 350 людей, здебільшого чоловіків і хлопчиків⁴⁶. Особливо потерпають працівники сільськогосподарських підприємств, 128 з яких загинули чи отримали поранення з початку ескалації бойових дій.

Фізичні травми

Після ескалації бойових дій у 2022 році різке зростання кількості травматичних ушкоджень, зокрема осколкових і вибухових поранень, ампутацій і травм спинного мозку, призвело до збільшення потреб у спеціалізованій медичній та психологічній допомозі та реабілітаційних послугах. За даними Міністерства соціальної політики України, з початку загострення конфлікту було зареєстровано близько 300 000 людей з фізичною інвалідністю, але реальна цифра, швидше за все, вища. Станом на листопад 2024 року кількість людей з інвалідністю в Україні зросла з 2,7 мільйона до 3 мільйонів, що створює значний додатковий тиск на систему охорони здоров'я

та збільшує потребу у гуманітарній допомозі у цій сфері⁴⁷.

Психічне здоров'я

Війна значною мірою вплинула на психічне здоров'я людей. За оцінками⁴⁸, майже 10 мільйонів людей в Україні матимуть проблеми з психічним здоров'ям, а 3,9 мільйона, ймовірно, уже страждають від помірних чи тяжких розладів. У прифронтових районах 32 % опитаних домогосподарств повідомляли про ознаки дистресу у дітей⁴⁹. Від проблем у сфері психічного здоров'я особливо потерпають вимушені переселенці, люди, які повернулися до місць постійного проживання, жінки, люди з інвалідністю та домогосподарства, у складі яких є люди, які брали участь у бойових діях. У переміщених людей, а також людей, які планують покинути свої домівки, частіше спостерігаються симптоми депресії. Стан психічного здоров'я тісно пов'язаний із засобами до існування: безробіття та руйнівні стратегії подолання труднощів пов'язані з вищим рівнем депресії⁵⁰.

ХАРКІВ, УКРАЇНА

У результаті удару в Харкові було пошкоджено офіс та автомобілі неурядової організації Fondation Suisse de Déminage, що ускладнило надання необхідної допомоги в постраждалому від війни регіоні.
Фото: УКГС ООН/Дмитро Філіпський

Соціально-економічна ситуація та засоби до існування

Неодноразові обстріли об'єктів енергетичної інфраструктури спричинили дефіцит електроенергії, що стало одним із чинників скорочення очікуваного валового внутрішнього продукту (ВВП), втрати робочих місць і доходів, а також збільшення бідності. У перерахунку до 2021 року реальний ВВП України у 2023 році становив лише 74 %⁵¹. Хоча рівень безробіття поступово знижується порівняно з показником на початку повномасштабної війни, він залишається високим – 11 % станом на серпень 2024 року⁵². Медіанний щомісячний дохід респондентів помітно знизився, скоротившись із 7 000 грн (184 доларів США) у 2022 році до 5 000 грн (132 доларів США) у грудні 2023 року. Частка респондентів із домогосподарств із дуже низькими доходами зростає з 21 % до 30 %⁵³. Проблеми із засобами до існування та фінансові бар'єри дедалі більше впливають на доступ людей до основних послуг, як-от житло, медична допомога та торговельні заклади, а також на їхню здатність задовольняти основні потреби, особливо серед найвразливіших людей.

Доступ до ринків

Харчові продукти й засоби гігієни залишаються широко доступними для майже 97 % споживачів по всій Україні. Водночас майже 75 % споживачів, більшість яких є людьми старшого віку, повідомили про фінансові труднощі⁵⁴. Відключення електроенергії ускладнили роботу підприємств роздрібною торгівлі та торговельних закладів. А мешканці прифронтових районів стикаються з найбільшими труднощами через активні бойові дії, пошкодження інфраструктури та безпекові питання. У цих районах не вистачає найнеобхідніших товарів, зокрема теплого одягу та ліків⁵⁵, обмежений доступ до банків і банкоматів⁵⁶ та порушені послуги зв'язку, що призводить до збільшення гуманітарних потреб⁵⁷.

Вразливі групи людей

Внутрішньо переміщені люди, включно з майже 1 мільйоном дітей, становлять близько 22 % із 16,3 мільйона найбільш вразливих людей, які безпосередньо постраждали від війни. Це число включає людей, які перебувають у місцях тимчасового проживання, переважно в західних і центральних регіонах, де умови проживання не відповідні. Майже половина домогосподарств у

місцях тимчасового проживання складається з людей старшого віку, багато з яких мають інвалідність чи хронічні захворювання. Більш ніж третину становлять люди з інвалідністю. На жінок, які становлять 64 % мешканців місць тимчасового проживання, часто покладено основний тягар догляду за членами родини, і вони очолюють 97 % неповних домогосподарств⁵⁸. Крім того, 41 % домогосподарств вимушених переселенців мають незадоволені потреби в житлі та непродовольчих товарах (НТП), на відміну від 22 % домогосподарств непереміщених людей. Потреби у сфері захисту, зокрема необхідність відновлення документів щодо державної реєстрації актів цивільного стану та документів на право власності для отримання компенсації за пошкоджене майно, також вищі серед переміщених домогосподарств і домогосподарств, що повернулися до місць постійного проживання⁵⁹.

Непереміщені постраждали від війни люди, включно з людьми, які повернулися до місць постійного проживання, становлять 78 % з 16,3 мільйона найбільш вразливих людей, які продовжують потерпати від наслідків війни у 2025 році. Більшість найвразливіших людей старшого віку або людей з інвалідністю проживають у складних умовах поблизу лінії фронту й північного кордону з Російською Федерацією, часто у пошкоджених будинках та з обмеженим доступом до медичної допомоги, водопостачання та інших найнеобхідніших товарів і послуг. Вони постійно стикаються з ризиками обстрілів, мін і загрозами у сфері захисту. У східних і південних регіонах особливо вразливими є люди, які повертаються до сильно пошкоджених районів з обмеженим доступом до послуг і браком можливостей для отримання засобів до існування. Найнагальнішими потребами у спустошених війною районах є ремонт житла, медична підтримка, харчові продукти та освіта. Тисячі дітей, які перебували під різними альтернативними формами опіки чи знаходилися на окупованих Російською Федерацією територіях, часто залишаються без батьківського піклування і стикаються з підвищеною вразливістю. Наслідки бойових дій також відчуваються у регіонах далі від лінії фронту, зокрема в центральному та західному регіонах, а саме в Черкаській, Полтавській і Хмельницькій областях, де перебої послуг та збільшення інцидентів у сфері захисту призвели до збільшення вразливості людей, як порівняти з 2023 роком. Крім того, проблеми у сфері гуманітарного

доступу у зонах активних бойових дій ще більше поглиблюють кризу, оскільки багато людей залишаються без критично необхідної допомоги у період ескалації боїв.

Гострота потреб

Гуманітарні потреби в Україні залишаються критично гострими: надзвичайний і катастрофічний рівень гостроти потреб зберігається в прифронтових районах і прикордонних громадах на півночі в Дніпропетровській, Донецькій, Запорізькій, Луганській, Харківській і Херсонській областях. Крім того, катастрофічний рівень гостроти потреб у певних секторах є характерним для Миколаївської, Сумської і Черкаської областей, що зумовлено небезпечними житловими умовами, порушенням послуг водопостачання і водовідведення і значними ризиками у сфері захисту. Загалом, спостерігається погіршення гуманітарної ситуації в усіх регіонах, за винятком Києва та Київської області, де загальний рівень гостроти потреб дещо знизився.

Ситуація в північних Сумській та Чернігівській областях погіршується унаслідок посилення обстрілів, та із регіону з липня були евакуйовані близько 20 000 людей. Люди, які не змогли покинути свої домівки, наражаються на ризики обстрілів та ударів, що збільшує потреби у сфері охорони здоров'я та захисту. Медичні заклади потрапляють під обстріли, і доступ до критично важливих послуг вкрай обмежений.

У південних Одеській та Миколаївській областях як вимушені переселенці, так і непереміщені люди відчувають на собі тяжкі наслідки війни через пошкодження житла, порушення або обмежений

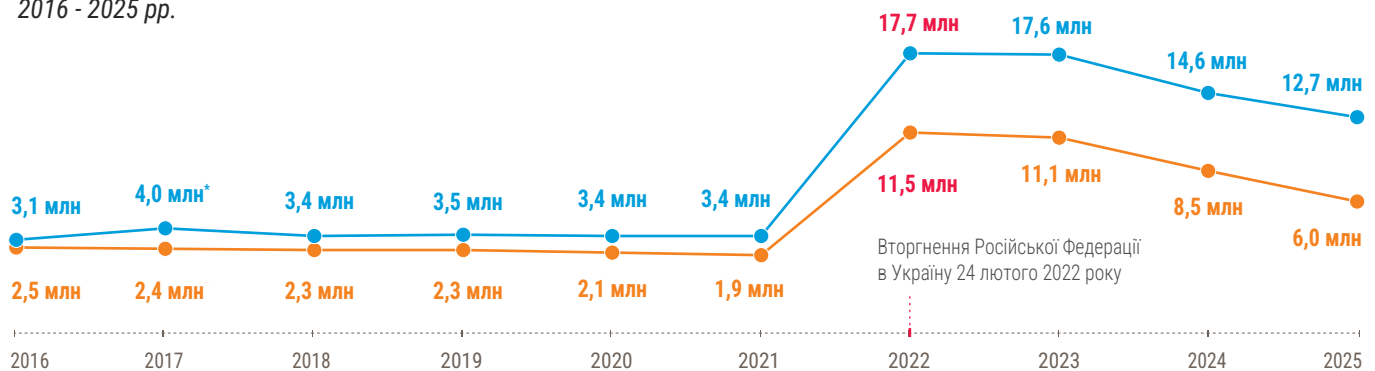
доступ до медичних або інших необхідних послуг. Причому для вимушених переселенців такі наслідки є більшими через вплив переміщення.

Потреби у Кіровоградській, Полтавській, Хмельницькій та Черкаській областях у центрі та заході країни збільшилися з рівня «виникнення потреб» до рівня «значні потреби». Головні чинники пов'язані з психічним здоров'ям і браком невідкладної акушерської допомоги. У Сумській та Харківській областях рівень гостроти потреб змінився з рівня «значні потреби» на «надзвичайні потреби» через пошкодження інфраструктури, складнощі отримання медичної допомоги та кризи у сфері психічного здоров'я.

У прифронтових районах і на північно-східному кордоні з Російською Федерацією негайної гуманітарної допомоги потребують близько 2,9 мільйона людей. Понад 25 % з них повідомляють про значні чи надзвичайні потреби в різних сферах, зокрема, у засобах до існування та сфері захисту. Потреби у сфері охорони здоров'я та ВСГ часто перетинаються в цих районах, де медична інфраструктура часто пошкоджена або не працює.

Нові осередки підвищених потреб виникли на заході країни через переміщення людей із зон бойових дій. Так, продовження бойових дій не лише поглиблює потреби у районах найбільших ризиків, але й спричиняє збільшення вразливості у раніше менш постраждалих регіонах. Зокрема відмічається значне перетинання гуманітарних потреб у сфері засобів до існування, захисту та охорони здоров'я.

Розподіл людей, які потребують допомоги та яким планувалось / планується надати допомогу, за роками 2016 - 2025 рр.

* Згідно з піврічним переглядом ПГР, серпень 2017 р.

● люди, які потребують допомоги ● люди, яким планується надати допомогу

Люди, які потребують допомоги

За оцінками, кількість людей, які потребують гуманітарної допомоги, становить 12,7 мільйона, включно з 2 мільйонами дітей. 2,8 мільйона з них є вимушеними переселенцями, та 9,9 мільйона – непереміщені люди, які найбільше постраждали від війни, включно з людьми, які повернулися до місць постійного проживання після переміщення. Найбільше людей, які потребують допомоги, у східних, північних і південних областях.

Динаміка кількості людей, які потребують допомоги

Загальна кількість людей, які потребують допомоги, зменшилася майже на 13 % з 14,6 мільйона людей у 2024 році до 12,7 мільйона людей у 2025 році. Таке зниження здебільшого пов'язане з суттєвим покращенням умов у Києві, Київській та Львівській областях, на які припадає майже три чверті від 2 мільйонів, на які зменшилася кількість людей, що потребують допомоги. Цьому сприяли гуманітарна допомога та покращення соціально-економічних умов. Крім того, спостерігалися скорочення кількості вимушених переселенців на 10 % та демографічні зміни – зниження кількості зареєстрованих народжень у поєднанні зі зростанням смертності у східних областях.

На відміну від усіх інших областей, у центральних Кіровоградській, Полтавській та Черкаській областях спостерігається помітне – майже на 30 % – зростання кількості людей, які потребують допомоги, і, за оцінками, їхня кількість становить близько 895 000 людей. Таке зростання пояснюється впливом на засоби до існування, охорону здоров'я, сфери соціально-правового захисту та водопостачання, санітарії і гігієни, що зумовлює термінові потреби у економічній підтримці, послугах у сфері психічного здоров'я, відновленні житла та опаленні взимку. На заході країни потреби людей головно стосуються сфери охорони здоров'я та ВСГ, причому найбільшими є потреби у сфері психічного здоров'я та невідкладної акушерської допомоги. У північному, східному та південному регіонах потреби людей переважно пов'язані зі сферою захисту та житла через пошкодження будинків, обмежений обсяг соціальних послуг та небезпечні умови проживання.

Зменшення кількості людей, які потребують допомоги, у Сумській та Харківській областях зумовлене переважно зменшенням людей, які повертаються до

своїх домівок у зонах активних бойових дій, скороченням населення та покращенням умов непереміщених людей. Водночас, хоча загалом потреби зменшуються, у цих областях залишаються значні гуманітарні виклики.

Особливі потреби різних груп людей

Гуманітарні потреби різних груп населення в Україні дуже різняться, оскільки війна по-різному впливає на кожну вразливу групу людей та загострює вже наявні чинники вразливості з огляду на гендерно-вікові, соціально-економічні особливості та потреби людей з інвалідністю. Заходи реагування також мають бути розроблені з урахуванням особливих потреб кожної групи людей.

Гуманітарна допомога залишається вкрай важливою для багатьох вимушених переселенців, які повідомляють про більшу залежність від такої підтримки (40 %) порівняно з людьми, що повернулися до місць постійного проживання (19 %), та непереміщеними людьми (13%)⁶⁰. Залежність від допомоги особливо велика серед людей, які повернулися до місць постійного проживання, у Донецькій (73 %), Херсонській (64 %) та Миколаївській (37 %) областях, де через безпекову ситуацію суттєво обмежено види діяльності, що дають можливість отримувати дохід⁶¹.

Значним фактором в умовах кризи є гендерна динаміка⁶². Жінки й дівчинки, які становлять більш ніж половину людей, які потребують допомоги, стикаються з різними чинниками вразливості. Вони виконують додаткові обов'язки щодо догляду, особливо в домогосподарствах, де є люди старшого віку, люди з інвалідністю чи люди з хронічними захворюваннями⁶³. Ризик гендерно зумовленого насильства є значним для жінок і дівчат через зростання ризиків експлуатації та насильства. Також збільшилася економічна незахищеність⁶⁴, оскільки домогосподарства, які очолюють жінки, часто мають нижчий рівень доходу, що ускладнює доступ до харчових продуктів та послуг у сфері охорони здоров'я⁶⁵. У громадських місцях через недостатнє освітлення та присутність чоловіків під впливом наркотиків та алкоголю зростають ризики для безпеки⁶⁶.

Люди старшого віку, які становлять 30% від загальної кількості людей, що потребують допомоги, часто ізольовані та стикаються з перешкодами при

отриманні доступу до медичної допомоги та основних послуг. Літні жінки, зокрема, стикаються з більшими фінансовими проблемами: пенсії жінок у середньому на 30 % менші, ніж у чоловіків, що впливає на їхню здатність задовольняти свої основні потреби⁶⁷. Інвалідність тісно пов'язана з віком, що призводить до посилення вразливості через множинні форми дискримінації. Крім того, люди старшого віку стикаються з труднощами під час евакуації та частіше можуть залишатися у небезпечних районах через відсутність підтримки.

Люди з інвалідністю, включно з дітьми з інвалідністю, непропорційно зазнають несприятливих наслідків війни і часто повідомляють про перешкоди в доступі до житла, соціальних послуг, послуг у сфері охорони здоров'я та розподілу допомоги. Домогосподарства, у складі яких є хоча б один член родини з інвалідністю, повідомляють про більші потреби в засобах до існування і стикаються з труднощами в задоволенні основних потреб насамперед через нижчий рівень доходів. Крім того, люди з інвалідністю повідомляють, що потреба в послугах у сфері охорони здоров'я є одним із пріоритетів (59 %), як порівняти з домогосподарствами, жоден член яких не має інвалідності (19 %). Такі домогосподарства також повідомляли про значні потреби у сфері соціально-правового захисту, харчування та житла⁶⁸.

Чоловіки та хлопці в Україні стикаються з викликами, пов'язаними із військовою службою, економічними труднощами та очікуваннями суспільства⁶⁹. Чоловіки становлять 80 %, а хлопчики – ще 10 % від загальної кількості мирних мешканців, які постраждали від наземних мін і боєприпасів, що не розірвалися⁷⁰. Крім того, чоловіки і хлопчики, особливо вимушені переселенці чи люди з інвалідністю, стикаються зі значними бар'єрами щодо доступу до медичних послуг і психосоціальної підтримки. Через стигму стосовно звернення по психічну допомогу чоловіки можуть не звертатися за підтримкою навіть за її наявності⁷¹.

Діти, які становлять 16 % від загальної кількості людей, що потребують допомоги, стикаються зі значними проблемами у сфері освіти та наражаються на ризики насильства, психологічних травм та стресу. З лютого 2022 року по жовтень 2024 року через бойові дії загинули майже 660 і були поранені майже 1 750 дітей⁷². Багато дітей були переміщені та/або розлучені з батьками та опікунами, причому 36 %

домогосподарств повідомили, що розлука з родиною є серйозною проблемою⁷³. За оцінками, для 1,5 мільйона дітей існують ризики таких станів, як посттравматичний стресовий розлад (ПТСР) і депресія⁷⁴. Руйнування закладів освіти і постійні перебої електропостачання суттєво вплинули на доступ до освіти, особливо для дітей з інвалідністю та дітей із сільських сімей, що посилює раніше наявні чинники вразливості⁷⁵.

Оскільки війна триває, інші вразливі спільноти, включно з ромськими громадами, етнічними меншинами та представниками ЛГБТІК+ спільноти, стикають з різними чинниками вразливості, зокрема з перешкодами щодо отримання документації, ресурсів і послуг. Це впливає на отримання ними гуманітарної допомоги, у тому числі доступу до безпечних прихистків, послуг водопостачання та водовідведення та іншої підтримки, зокрема отримання інформації⁷⁶.

Очікувані зміни гуманітарної ситуації та ризики

Очікується, що переміщення населення, пошкодження об'єктів критично важливої цивільної інфраструктури та перебої основних послуг продовжаться через війну та боротьбу за територіальний контроль, зокрема у таких прифронтових областях, як Донецька, Запорізька, Харківська та Херсонська. В зимовий період ці виклики збільшаться, оскільки очікується, що перебої електропостачання триватимуть довше, що вплине на системи опалення, у тому числі у Харківській та Сумській областях⁷⁷. Унаслідок пов'язаних із конфліктом обмежень пересування ускладнено надання гуманітарної допомоги, а через небезпеку та інциденти із гуманітарним персоналом гуманітарна діяльність може бути тимчасово призупинена або зменшаться обсяги підтримки⁷⁸. Крім того, мобілізація та питання щодо видачі віз можуть призвести до зменшення спроможностей гуманітарного реагування, а скорочення фінансування може вплинути на операційні спроможності загалом.

Пріоритети, допомога, якій надається перевага, та спроможності постраждалих громад

За результатами консультацій із громадами було визначено, що безпечне житло, медична підтримка та продовольча безпека є ключовими пріоритетами для всіх груп населення. Водночас для вимушених переселенців особливо важливі потреби в доступному

житлі, засобах до існування та працевлаштуванні. Для сільських громад найважливішою є підтримка засобів сільськогосподарського виробництва⁷⁹. Рівень задоволеності допомогою загалом високий серед усіх груп населення, причому найвищий рівень задоволеності (87%) у вимушених переселенців попри те, що в деяких областях, зокрема Миколаївській та Донецькій⁸⁰, рівень незадоволеності дещо вищий. При порівнянні з допомогою у натуральній формі, у формі ваучерів та послуг, грошовій допомозі, як багатоцільовій, так і секторальній, віддає перевагу 51 % респондентів по всій країні. І цей відсоток ще вищий серед домогосподарств у межах 30 км від лінії фронту та прикордонних громадах⁸¹.

Грошовій допомозі надають перевагу на заході (65 %) і сході (61 %) країни. Водночас 38 % респондентів із південних областей надають перевагу продовольчій допомозі⁸². Хоча грошові виплати ефективні там, де функціонують ринки, в сільській місцевості та на постраждалих від бойових дій територіях, де не працюють заклади торгівлі, перевагу надають допомозі в натуральній формі⁸³. Вразливі люди, зокрема вимушені переселенці та одинокі жінки-

опікуни з дітьми, повідомляють про найвищий рівень проблем у сфері соціально-правового захисту. Значне занепокоєння викликає стан психічного здоров'я: 88 % домогосподарств повідомили про наявність проблем у сфері психічного здоров'я принаймні в одного члена родини, та 29 % домогосподарств повідомили про принаймні 3 проблеми у сфері психічного здоров'я⁸⁴. Першочерговими проблемами⁸⁵, зокрема у прифронтових районах, є безпека та дохід: про проблеми з безпекою повідомили 42 % домогосподарств у прифронтових районах. Переміщені домогосподарства вказують на більші труднощі з доступом до прийнятних житлових рішень (86 %). Критично важливою також залишається ефективна комунікація: респонденти старшого віку та сільські домогосподарства надають перевагу особистому спілкуванню, міське населення, як правило, надає перевагу телефонним повідомленням чи СМС. Більш тісна взаємодія з Радами ВПО та іншими ініціативами під керівництвом громад є вирішальними для визначення різноманітних можливостей у громадах, щоб більш ефективно розробляти гуманітарні програми на їхній основі.

Пріоритетні потреби

домогосподарств відчувають нестачу доходів або коштів

домогосподарств, члени яких мають інвалідність, відчувають нестачу доходів або коштів

домогосподарств потерпають від небезпеки або стикаються з проблемами у сфері захисту через бойові дії, насильство чи злочини

домогосподарств у прифронтових регіонах потерпають від небезпеки, проблем у сфері захисту через бойові дії, насильство чи злочини

домогосподарств мають принаймні 3 проблеми, пов'язані з психічним здоров'ям

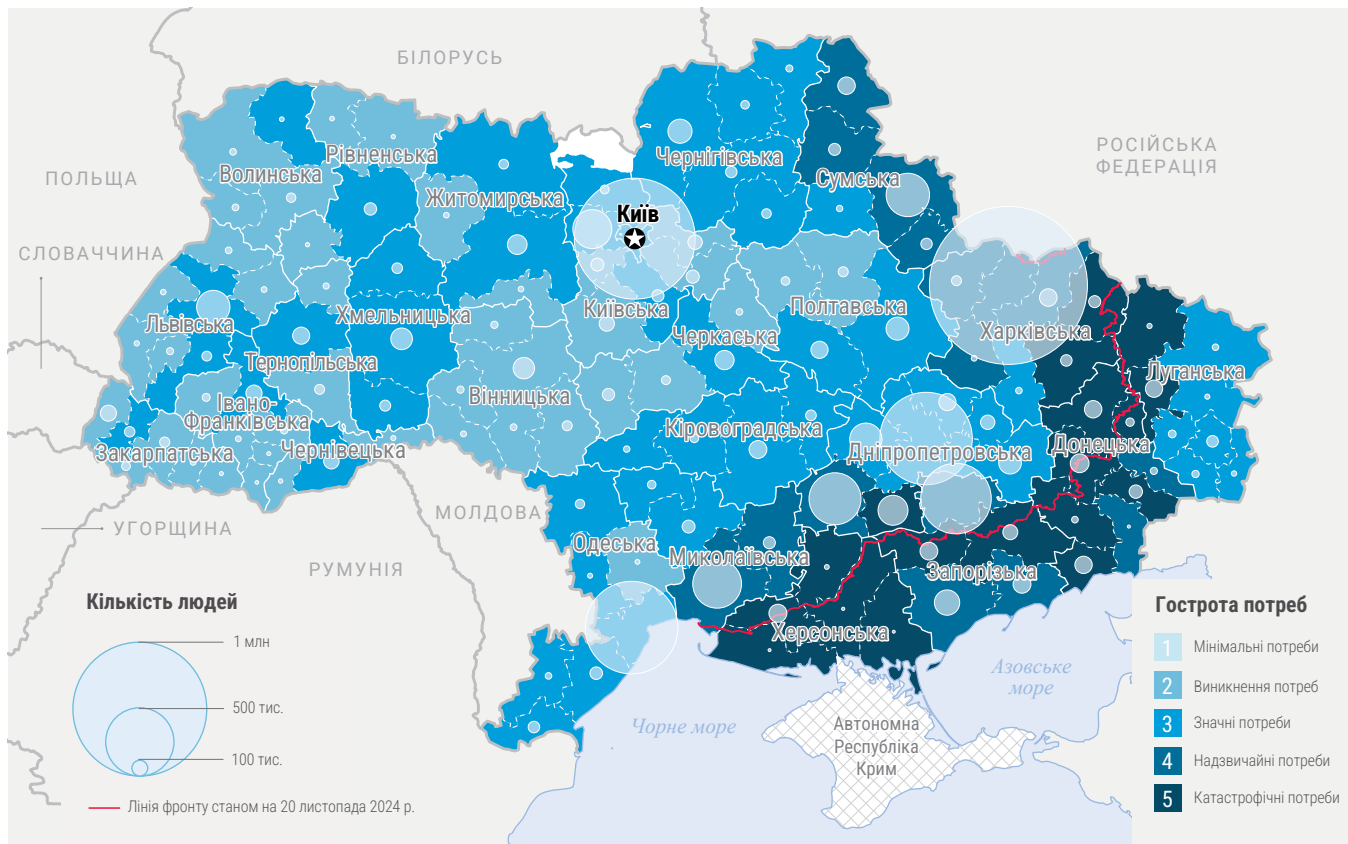

домогосподарств у прифронтових регіонах мають принаймні одного члена родини, який має проблеми у сфері психічного здоров'я

Джерело: REACH, Міжсекторальна оцінка потреб, 2024 рік

1.3 Розподіл людей, які потребують допомоги

Розподіл людей, які потребують допомоги, та гостроти потреб за населеними пунктами у 2025 році

12,7 млн

Потребують допомоги

Загальна чисельність населення **35,6 млн***

* Інститут демографії та соціальних досліджень (ІДСД), 2023 р.

Розподіл людей, які потребують допомоги

За сектором/кластером

Координація та управління об'єктами розміщення ВПО** (МТП)	149 тис.
Освіта	1,6 млн
Продовольча безпека та засоби до існування	5,0 млн
Охорона здоров'я	9,2 млн
Захист (усього)	9,8 млн
Захист	9,5 млн
Захист дітей	3,5 млн
Гендерно зумовлене насильство	2,4 млн
Протимінна діяльність	5,4 млн
Житло та непродовольчі товари	6,9 млн
Вода, санітарія та гігієна	8,5 млн

За групою населення

Внутрішньо переміщені люди	Непереміщені постраждалі від війни люди
149 тис.	-
0,4 млн	1,2 млн
1,0 млн	4,0 млн
2,2 млн	7,0 млн
2,5 млн	7,4 млн
2,3 млн	7,2 млн
1,1 млн	2,4 млн
1,1 млн	1,4 млн
2,0 млн	3,4 млн
1,7 млн	5,2 млн
1,2 млн	7,3 млн

За гостротою потреб

%				
25	59	14	2	
11	64	21	4	
21	46	22	11	
14	55	23	8	
8	48	33	11	
7	48	34	7	
9	59	25	7	
13	46	29	12	
11	50	28	10	
4	33	45	19	
16	44	27	14	

** Внутрішньо переміщені особи

Частина 2: Гуманітарне реагування

КИЇВ, УКРАЇНА

Рятувальники, волонтери та медики разом розчищають завали після ракетного удару по дитячій лікарні «Охматдит» у Києві.

Фото: УКГС ООН/Вікторія Андрієвська

У 2025 році гуманітарна спільнота потребуватиме 2,63 мільярда доларів США для надання життєво необхідної багатосекторальної підтримки для задоволення найгостріших потреб 6 мільйонів людей з 12,7 мільйона людей, які потребують допомоги. З огляду на ймовірність раптових змін ситуації через продовження війни та сезонні потреби, особливо у зимовий період, гуманітарне реагування здійснюватиметься із застосуванням гнучкого підходу для реагування на «надзвичайні ситуації у надзвичайній ситуації». Завдяки орієнтованому на людей підходу гуманітарну допомогу буде спрямовано на задоволення потреб людей, де б вони не перебували, з урахуванням їхньої вразливості, спричиненої безпосередніми наслідками війни. Реагування здійснюватиметься згідно з принципом «Не нашкодь», щоб зменшити ймовірність виникнення

випадкових ризиків. У межах гуманітарних заходів й надалі забезпечуватиметься, щоби гуманітарна допомога доповнювала підтримку, яку забезпечує система соціального захисту України, де це можливо, щоб забезпечити відповідність принципу «Посилювати, а не замінювати» загальнодержавні та місцеві системи, як це передбачено платформою [Agenda for Humanity](#). Національні гуманітарні організації продовжать відігравати центральну роль у гуманітарному реагуванні в Україні, а міжнародні організації та Організація Об'єднаних Націй (ООН) – доповнюватимуть здійснювані ними програми. Заходи реагування також будуть спрямовані на взаємодоповнення з ініціативами з відновлення.

КУРАХОВЕ, ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА

Мешканці Курахового Донецької області розвантажують вантажівку з паливними брикетами, наданими гуманітарними організаціями в рамках зимової допомоги прифронтовим громадам.

Фото: НУО «Людина в біді»/Гійом Біне

2.1 Стратегія гуманітарного реагування

У 2025 році заходи гуманітарного реагування здійснюватимуться на основі двох стратегічних цілей, спрямованих на своєчасне надання життєво необхідної допомоги.

Стратегічна ціль (СЦ1). Надання своєчасної життєво необхідної багатосекторальної допомоги найбільш вразливим внутрішньо переміщеним та непереміщеним постраждалим від війни людям, забезпечуючи їхню безпеку й повагу до їхньої гідності, відповідно до гуманітарних принципів, зокрема в районах із високим рівнем гостроти потреб.

Стратегічна ціль (СЦ2). Забезпечення доступу до першочергових основних послуг найбільш вразливим внутрішньо переміщеним і непереміщеним постраждалим від війни людям, зокрема в районах із високим рівнем гостроти потреб, забезпечуючи їхній захист, безпеку й повагу до гідності.

Діяльність у рамках СЦ1 спрямована на безпосереднє надання невідкладної гуманітарної допомоги для задоволення потреб, що виникли внаслідок безпосереднього впливу війни, а також на більш гнучке реагування на нові надзвичайні ситуації. Через три роки війни в Україні діяльність у межах СЦ2 буде спрямована на забезпечення доступу до послуг завдяки наявним національним механізмам, наскільки це можливо, доповнюючи систему соціального захисту України.

Реагування здійснюватиметься в різних формах, як-от підтримка мобільних та стаціонарних команд, безпосереднє надання послуг, підтримка в натуральній формі, багатоцільова та секторальна грошова допомога, допомога на рівні громад і розбудова спроможностей місцевих органів влади та організацій, які здійснюють реагування. Пріоритетним напрямом реагування буде соціально-правовий захист, з особливим акцентом на протидії гендерно зумовленому насильству, захисту дітей, усуненню бар'єрів до отримання послуг та виплат, зокрема завдяки правничій допомозі для відновлення

документів державної реєстрації актів цивільного стану та права власності. Під час реагування також буде забезпечена підтримка інклюзивних спеціалізованих послуг для людей, які їх потребують, включно з людьми старшого віку та людьми з інвалідністю. Особлива увага також приділятиметься інтеграції послуг у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, потреба в яких зростає на тлі поширення і поглиблення завданих війною травм.

Відповідно до зобов'язань у межах Великої угоди (Grand Bargain)⁸⁶ грошова допомога, зокрема, секторальна, залишається способом надання допомоги в Україні, якому надається перевага, причому пріоритет надається багатоцільовій грошовій допомозі (БЦГД), щоб дати людям змогу зробити гідний вибір. Допомога в натуральній формі надаватиметься на основі секторальних оцінок потреб, а також використовуватиметься для придбання товарів на території країни для подальшого розподілу в районах, де люди не мають доступу до ринків, з метою сприяння доступу до товарів вразливих груп людей. Багатоцільова грошова допомога (БЦГД) буде спрямована на забезпечення основних потреб, а метою секторальної грошової допомоги буде задоволення конкретних потреб без перешкоджання роботі систем, запроваджених урядом України.

Заходи реагування для майже 1 мільйона вразливих людей на окупованих Російською Федерацією територіях Донецької, Луганської, Херсонської та Запорізької областей визначатимуться завдяки перемовинам щодо забезпечення доступу та адвокаційній роботі. Ця стратегія ґрунтуватиметься на підході, закладеному в останньому ПГПР, що дає змогу швидко вносити зміни до програм і розширювати чи скорочувати масштаби реагування в разі покращення доступу чи його погіршення, якщо території стають недоступними.

Зважаючи на мінливість контексту, для забезпечення спроможності реагування на надзвичайні ситуації, зокрема, на переміщення населення, зумовлене, наприклад, евакуацією у зв'язку із загостренням бойових дій, до ПГПР включено питання підготовленості та готовності до майбутніх потрясінь.

2.2 Визначення обсягів, пріоритетів реагування та планування заходів з урахуванням ризиків

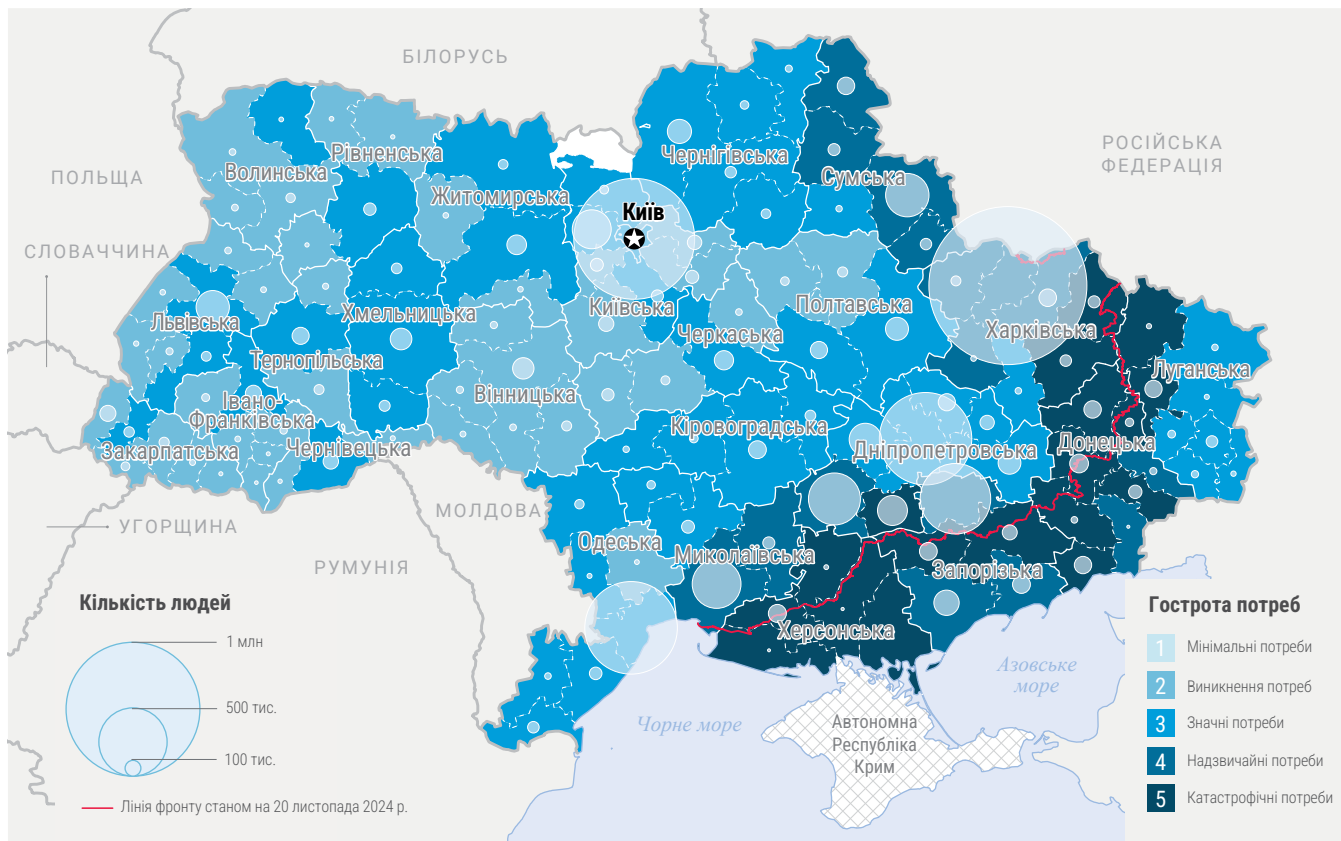
Обсяги гуманітарного реагування

Визначаючи заходи реагування на 2025 рік, Гуманітарна команда країни (ГКК)⁸⁷ застосувала принцип визначення першочергових заходів, маючи на меті надати допомогу 6 мільйонам із 12,7 мільйона внутрішньо переміщених та непереміщених постраждалих від війни людей, включно з людьми, які повернулися до місць постійного проживання, які потребують допомоги. Ці заходи спрямовані на допомогу людям, які мають надзвичайні та катастрофічні потреби (4 і 5 рівні гостроти потреб⁸⁸) і знаходяться переважно в прифронтових районах. Це також включає допомогу людям на окупованих Російською Федерацією територіях. Крім того, щоб запобігти поглибленню вразливості, у 2025 році

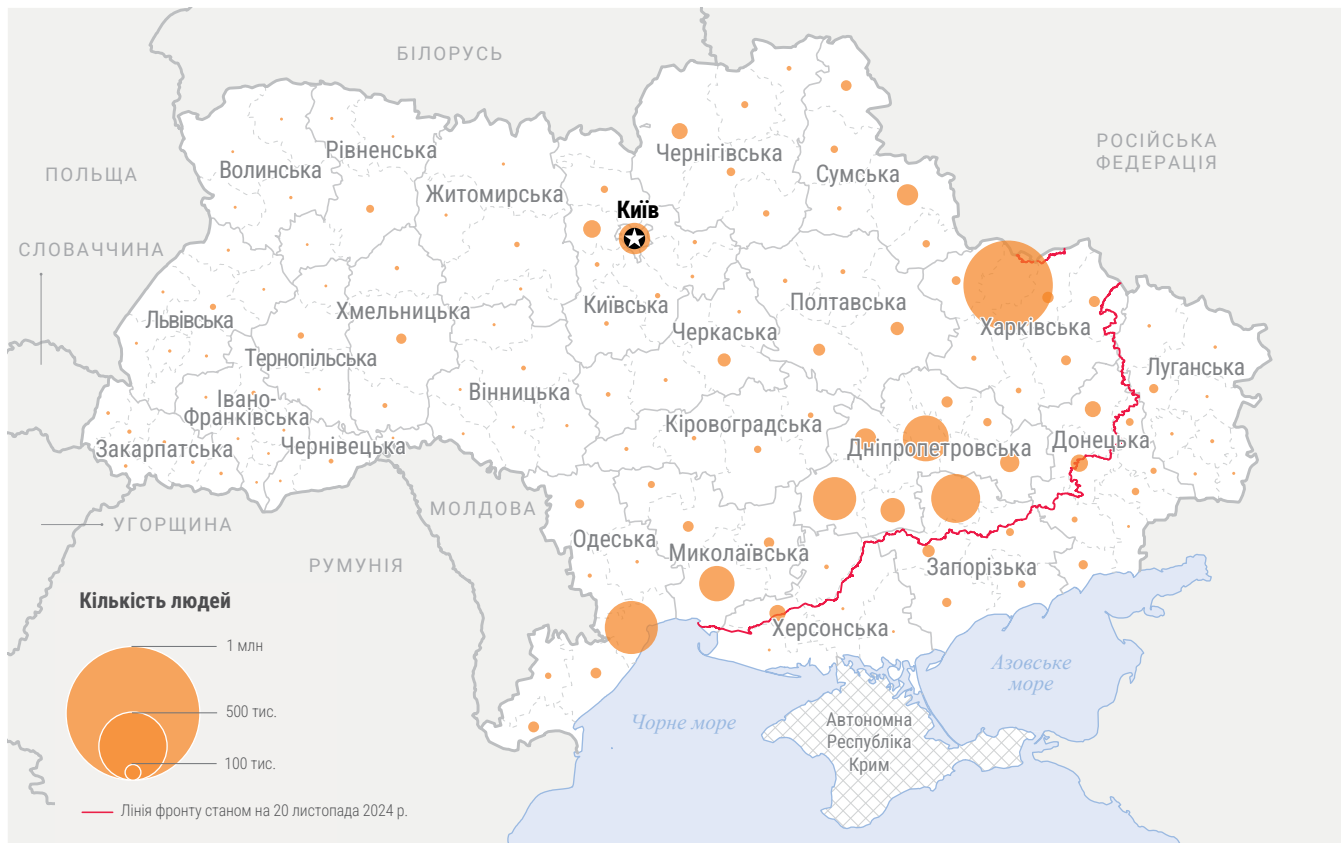
пріоритет надаватиметься людям у районах з осередками значних потреб (міжсекторальний рівень гостроти потреб 3⁸⁹), переважно в західному й центральному регіонах України. Реагування залишатиметься гнучким для забезпечення операційної готовності та внесення коректив у випадку зміни потреб та умов роботи.

На четвертий рік повномасштабної війни в Україні деякі потреби набули зтяжнього характеру, що потребує більш довгострокового підходу для їх задоволення, з урахуванням національних механізмів сталості заходів. З огляду на це проводиться чіткий розподіл між заходами для задоволення життєво необхідних потреб у межах Стратегічної цілі 1 і заходами Стратегічної цілі 2, спрямованими на забезпечення доступу до пріоритетних основних послуг, які мають надаватися через державні системи, де це можливо. Під час реалізації цього плану буде здійснюватися моніторинг заходів кожної Стратегічної цілі. Для цілей гуманітарного реагування 2025 року заходи реагування на тривалі потреби, що виникають через структурні проблеми, як-от бідність і ширші соціально-економічні наслідки війни, було визначено й виключено з ПГПР, маючи на меті передати функцію їхньої реалізації організаціям у сфері відновлення та розвитку.

Розподіл людей, які потребують допомоги, та гостроти потреб за населеними пунктами у 2025 році

Розподіл людей, яким планується надати допомогу, за населеними пунктами у 2025 році

Визначення пріоритетів реагування

Визначення пріоритетів реагування ґрунтується на ретельному міжсекторальному аналізі гостроти потреб на основі міжсекторальних оцінок потреб (МСОП) та інших кластерних і спеціалізованих оцінок, а також на даних аналізу середньорічних результатів виконання і прогалин ПГПР на 2024 рік.

Планування заходів з урахуванням ризиків

Підготовленість до реагування в надзвичайних ситуаціях

Беручи до уваги досвід 2024 року, ПГПР ґрунтується на засадах підготовленості й готовності до майбутніх потрясінь та реагування на них, акцентуючи увагу на спроможності швидкого реагування на надзвичайні ситуації та більшій гнучкості для розширення масштабів реагування в екстрених випадках. Кластери визначають заходи, пов'язані з потрясіннями, що забезпечує можливість швидкого переходу до реагування на нові надзвичайні ситуації та потреби. Для переміщених людей і людей, які були евакуйовані з прифронтових територій до місць тимчасового проживання на заході та в центрі України, було узгоджено двоетапний багатосекторальний пакет реагування. Він складається зі стандартного пакета швидкого реагування для задоволення нагальних потреб на першому етапі, а

також із пакета індивідуальних заходів, спрямованих на задоволення потреб до моменту інтеграції в державні програми соціального захисту на другому етапі гуманітарного реагування.

Для реагування на потреби, що виникають унаслідок обстрілів, протягом перших 60 годин, застосовуються процедури координування, визначені міжкластерними планами готовності до реагування на нове переміщення людей, спричинене активізацією бойових дій, для конкретних областей. Заходи включатимуть завчасне розміщення ресурсів, підготовку закладів і місць тимчасового проживання для реагування на надзвичайні ситуації, створення мап ресурсів, перенаправлень для отримання допомоги від мобільних служб, поширення інформації про ризики та послуги, розбудову спроможностей працівників на місцях, громад і місцевих суб'єктів. Такі заходи реагування на надзвичайні ситуації будуть запроваджені на основі даних моніторингу ситуації на місцях, щоб забезпечити гнучкість збільшення підтримки за необхідності.

Посилення зв'язку між гуманітарною діяльністю та заходами у сфері розвитку

Гуманітарна команда країни визнає нагальність посилення взаємодії та співпраці під час здійснення

Розподіл людей, яким планується надати допомогу за кластерами та зонами доступності

СЕКТОР / КЛАСТЕР	ТЕРИТОРІЇ ПІД КОНТРОЛЕМ УРЯДУ УКРАЇНИ		ТЕРИТОРІЇ, ОКУПОВАНІ РОСІЙСЬКОЮ ФЕДЕРАЦІЄЮ		УСЬОГО	
	ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ		ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ		ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ	
 Координація та управління об'єктами розміщення ВПО (МТП)	79 тис.	•	-		79 тис.	•
 Освіта	0,8 млн	●	5 тис.	•	0,8 млн	●
 Продовольча безпека та засоби до існування	2,1 млн	●	105 тис.	●	2,3 млн	●
 Охорона здоров'я	2,8 млн	●	196 тис.	●	3,0 млн	●
Захист усього	3,7 млн	●	147 тис.	●	3,8 млн	●
 Захист	2,5 млн	●	147 тис.	•	2,6 млн	●
 Захист дітей	2,1 млн	●	6 тис.	•	2,1 млн	●
 Гендерно зумовлене насильство	0,7 млн	•	-	•	0,7 млн	•
 Протимінна діяльність	1,4 млн	●	2 тис.	•	1,4 млн	●
 Житло та непродовольчі товари	3,0 млн	●	6 тис.	•	3,0 млн	●
 Вода, санітарія та гігієна	4,0 млн	●	307 тис.	•	4,3 млн	●
 Багатоцільова грошова допомога	1,2 млн	●	168 тис.	•	1,4 млн	●
УСЬОГО	5,6 млн		0,4 млн		6,0 млн	

заходів гуманітарного реагування, відновлення і розвитку в Україні. У ПГПР на 2025 рік визначено заходи, спрямовані на задоволення довгострокових чи тривалих потреб, які змінилися чи вже не пов'язані з безпосереднім впливом війни, які необхідно задовольняти в сталий спосіб, водночас посилюючи життєстійкість людей. Це також включає потреби, зумовлені структурними проблемами, як-от бідність, чи масштабнішими соціально-економічними наслідками війни. Гуманітарна команда країни активно сприятиме більш інклюзивній взаємодії з урядом і партнерами у сфері розвитку, щоб залучити до цих зусиль широке коло зацікавлених сторін, включно з національними та міжнародними неурядовими організаціями (НУО), організаціями громадянського суспільства і приватним сектором.

Ключовим документом для вказаних заходів є Рамкова програма партнерства між Урядом України та ООН у сфері сталого розвитку (Рамкова програма партнерства) на період із 2025 по 2029 рік, реалізація якої розпочнеться на початку наступного року. Рамкова

програма спрямована на підтримку уряду в реалізації стратегічних пріоритетів відновлення та сталого розвитку України за чотирма основними напрямками: (1) збільшення інвестицій у людський капітал, (2) інклюзивне економічне зростання та гідна праця, (3) реагування на основні кліматичні та екологічні виклики та (4) підтримка інклюзивного та згуртованого суспільства з активним громадянським простором та більш підзвітними інституціями. У Рамковій програмі основна увага приділяється тому, щоб ніхто не залишився поза увагою під час відновлення, а також зусиллям для задоволення особливих потреб вимушених переселенців та сприяння довгостроковим рішенням, як-от реінтеграція та соціально-економічна інклюзія. Зважаючи на скорочення гуманітарного фінансування та тривалу кризу в Україні, посилення координації та взаємодоповнюваності між гуманітарними організаціями та організаціями з відновлення та розвитку є критично важливими та має поєднуватися з міцним партнерством із місцевою владою, що дозволить оптимізувати здійснювані заходи

та максимальною мірою збільшити їхню ефективність. Водночас із гуманітарною допомогою, яка повинна й надалі надаватися в достатньому обсязі, щоб підтримати найбільш вразливі категорії населення, мають здійснюватися та розширюватися заходи відновлення, завдяки яким будуть запропоновані середньострокові й більш стійкі рішення для найбільш постраждалих громад і груп населення. Це вимагає стабільного надходження фінансових ресурсів у середньостроковій і довгостроковій перспективі, оскільки для подолання наслідків російського вторгнення Україні знадобляться роки потужної міжнародної підтримки та інвестицій. Уряд України відновив функціонування секторальних робочих груп за участю організацій у сфері розвитку, метою діяльності яких є підтримка програм і визначення пріоритетів розвитку та відновлення, а також забезпечення кращого узгодження із заходами гуманітарного реагування. Гуманітарні учасники активно долучатимуться до роботи цих секторальних робочих груп, маючи на меті посилення синергії та взаємодоповнюваності.

Встановлення міцних зв'язків із національними механізмами має важливе значення для забезпечення безперервності надання допомоги та запобігання повернення кризових потреб вразливих груп населення, з особливим акцентом на інтеграцію гуманітарного реагування з адаптивними та цілісними системами соціального захисту. Попри продовження війни та економічну нестабільність, система соціального захисту України, яка є ключовим інструментом у боротьбі з бідністю, продовжує забезпечувати життєво важливу підтримку завдяки таким механізмам соціальної допомоги, як гарантований мінімальний дохід, субсидії на оплату житлово-комунальних послуг, грошова допомога внутрішньо переміщеним особам тощо. Фіскальні обмеження, бюрократичні бар'єри та прояви неефективності перешкоджають підвищенню результативності системи соціального захисту, проте уряд України, за підтримки міжнародних донорів, продовжує докладати зусилля для вдосконалення цієї системи. У 2024 році за підтримки донорів у сфері розвитку здійснювалося реформування системи, метою якого було покращення охоплення, ефективності та здатності до реагування на кризу. У 2025 році в організації заходів гуманітарного реагування на довготривалі потреби відбудуться зміни, спрямовані на вдосконалення зв'язку таких заходів із системами соціального захисту та інтеграції з ними, де це можливо. Це включатиме поліпшення доступу до інформації та механізмів перенаправлення та забезпечення доступу

для вразливих груп населення. Впорядкування процесів реєстрації, забезпечення сумісності систем і посилення механізмів перенаправлення створять умови для сприяння переходу людей від гуманітарної допомоги до урядових програм соціального захисту, включно з підтримкою в галузі охорони здоров'я та освіти. Метою цього підходу, там де це потрібно і можливо, є поступовий перехід від заходів реагування для людей, які залежать від екстреної гуманітарної допомоги, до довгострокових програм соціального захисту, що дасть гуманітарним організаціям змогу зосереджуватися на найбільш вразливих групах населення, які безпосередньо постраждали від потрясінь війни, у тих районах, де національна система має обмеження щодо збільшення обсягів підтримки. Застосування такого підходу дозволить зменшити дублювання, покращити координацію та забезпечити надання більш інклюзивної та сталої підтримки всім постраждалим людям.

Стислий огляд потреб, що виходять за межі ПГПР

Деякі заходи, спрямовані на задоволення потреб, що виходять за межі гуманітарного реагування, були виключені з ПГПР на 2025 рік, із передаванням відповідальності за їхнє здійснення уряду та організаціям у сфері відновлення і розвитку. До них належать заходи, спрямовані на задоволення потреб у підвищенні обізнаності; навчання та розбудова спроможності урядових партнерів; повна реконструкція будинків; забезпечення великою побутовою технікою; розроблення сталих енергетичних рішень на рівні домогосподарств; розподіл та координація роботи генераторів; ініціативи з будівництва модульного житла; підтримка тарифного регулювання; будівництво нової інфраструктури водо- та тепlopостачання на територіях, що не постраждали від бойових дій, або в масштабних проектах у сфері водопостачання та водовідведення. Крім того, до цього переліку входить надання електронних пристроїв для навчання учням і вчителям, капітальний ремонт багатоквартирних будинків та реалізація ініціативи «Прихисток», що передбачає підтримку родин, які приймають вимушених переселенців.

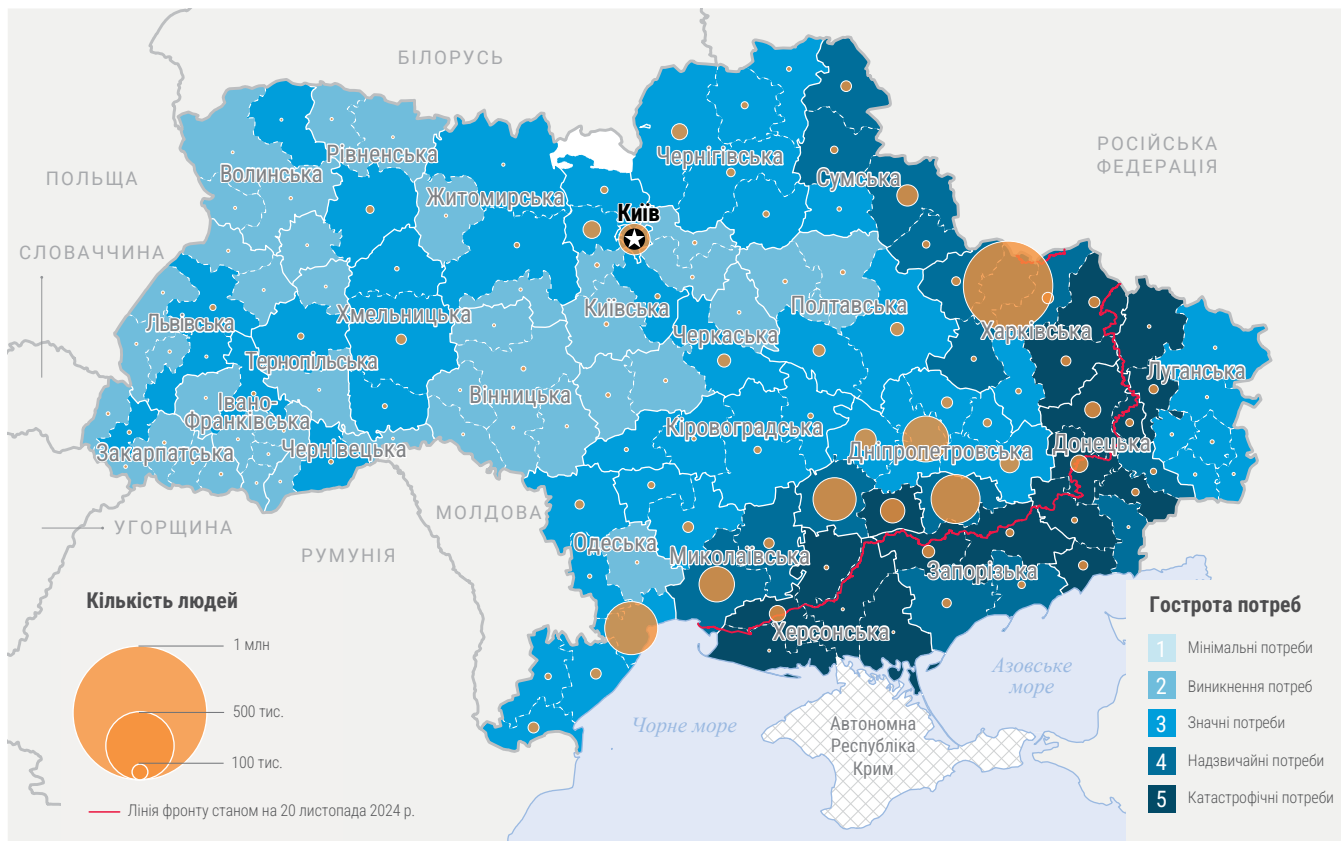
У деяких випадках певні види діяльності, як-от надання правничої допомоги й індивідуальний супровід у сфері захисту, не будуть повністю припинені. Натомість їхній обсяг буде скорочений, а основна увага спрямовуватиметься на найвразливіших людей, які постраждали від спричинених війною потрясінь і не мають безпечного та ефективного доступу до послуг, які надають державні органи чи інші організації.

2.3 Розподіл людей, яким планується надати допомогу

Розподіл людей, яким планується надати допомогу, та гостроти потреб за населеними пунктами у 2025 році

планується надати допомогу
6,0 млн

ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ
12,7 млн

Розподіл людей, яким планується надати допомогу

За сектором/кластером

За групою населення

За гостротою потреб

	Всього	Внутрішньо переміщені люди	Непереміщені постраждалі від війни люди	%
Координація та управління об'єктами розміщення ВПО* (МТП)	79 тис.	79 тис.	-	21 58 21
Освіта	0,8 млн	0,3 млн	0,5 млн	3 60 32 5
Продовольча безпека та засоби до існування	2,3 млн	0,5 млн	1,8 млн	3 34 44 20
Охорона здоров'я	3,0 млн	0,7 млн	2,3 млн	3 48 39 12
Захист (усього)	3,8 млн	1,2 млн	2,6 млн	5 50 33 12
Захист	2,6 млн	1,1 млн	1,5 млн	7 46 33 14
Захист дітей	2,1 млн	0,7 млн	1,4 млн	1 61 30 7
Гендерно зумовлене насильство	0,7 млн	0,3 млн	0,4 млн	1 41 46 13
Протимінна діяльність	1,4 млн	0,3 млн	1,2 млн	1 45 41 14
Житло та непродовольчі товари	3,0 млн	0,8 млн	2,2 млн	1 34 48 16
Вода, санітарія та гігієна	4,3 млн	0,6 млн	3,6 млн	1 37 42 20
Багатоцільова грошова допомога	1,4 млн	0,6 млн	0,8 млн	2 11 63 24

* Внутрішньо переміщені особи

2.4 Стратегічні цілі

Стратегічна ціль 1 (СЦ1). Надання своєчасної життєво необхідної багатосекторальної допомоги найбільш вразливим внутрішньо переміщеним і непереміщеним постраждалим від війни людям, забезпечуючи їхню безпеку й повагу до їхньої гідності, відповідно до гуманітарних принципів, зокрема в районах із високим рівнем гостроти потреб.

З 6 мільйонів людей, яких планується надати допомогу у 2025 році, пріоритетну підтримку у межах СЦ1 отримають 5,6 мільйона людей, зокрема 1,3 мільйона внутрішньо переміщених людей і 4,3 мільйона непереміщених постраждалих від війни людей, включно з тими, які повернулися до місць постійного проживання в Україні. Загальний розмір потреб у фінансуванні заходів, передбачених СЦ1, становить 1,78 мільярда доларів США.

Заходи у межах СЦ1 мають на меті надання невідкладної гуманітарної допомоги для задоволення потреб, що виникли внаслідок безпосереднього впливу війни, а також більш гнучке реагування на нові надзвичайні ситуації. Такі заходи будуть здебільшого здійснюватися на територіях із найвищим рівнем міжсекторальних потреб, насамперед у прифронтових районах на сході, південному сході й півдні та уздовж північно-східного кордону з Російською Федерацією, а також у деяких осередках потреб у центрі та на заході країни. Заходи включатимуть екстрену підтримку у сфері житла та непродовольчих товарів (НПТ), а також надання міжсекторальної допомоги в місцях тимчасового проживання, забезпечення негайного доступу до екстреної продовольчої допомоги та життєво необхідної медичної допомоги, надання критично важливих спеціалізованих послуг у сфері захисту, а також адресної соціальної підтримки. Додаткові зусилля буде спрямовано на зміцнення спроможностей громад для створення інклюзивних захисних механізмів, забезпечення індивідуального супроводу дітей у сфері захисту, а також індивідуального супроводу й надання психосоціальної підтримки людям, які постраждали від гендерно зумовленого насильства. З метою подальшого посилення безпеки та покращення добробуту населення проводитиметься інформаційно-роз'яснювальна робота щодо небезпеки вибухо-

небезпечних предметів, надаватиметься допомога у сфері житла у надзвичайних ситуаціях та основні НПТ, зокрема в рамках заходів реагування впродовж осінньо-зимового періоду (опалення, забезпечення теплим одягом і утеплення житла), а також надаватимуться основні послуги та матеріали у сфері ВСГ. Ці заходи в комплексі спрямовані на задоволення нагальних потреб, надаючи пріоритет захисту та забезпеченню гідності постраждалих громад.

Стратегічна ціль (СЦ2). Забезпечення доступу до першочергових основних послуг найбільш вразливим внутрішньо переміщеним і непереміщеним постраждалим від війни людям, зокрема в районах із високим рівнем гостроти потреб, забезпечуючи їхній захист, безпеку й повагу до гідності.

З 6 мільйонів людей, яких планується надати допомогу у 2025 році, пріоритетну допомогу в межах СЦ2 отримають 3,3 мільйона людей, зокрема 642 000 внутрішньо переміщених людей і 2,6 мільйона непереміщених постраждалих від війни людей, включно з тими, які повернулися до місць постійного проживання в Україні. Загальний розмір потреб у фінансуванні заходів, передбачених СЦ2, становить 835 мільйонів доларів США.

Друга стратегічна ціль передбачає здійснення заходів, спрямованих на забезпечення доступу до послуг завдяки наявним національним механізмам, наскільки це можливо, доповнюючи систему соціального захисту України. Це включає сприяння безпечному управлінню місцями тимчасового проживання із застосуванням орієнтованих на людей підходів; захист і відновлення основних засобів до існування; підвищення готовності до небезпек; ремонт укріплень і закладів освіти, які постраждали від війни; забезпечення надолуження прогалів у навчанні для постраждалих від війни дітей; розбудову спроможностей гуманітарних організацій та урядових партнерів з акцентом на питаннях соціально-правового захисту та забезпеченні прав на житло, землю та майно. Також будуть проводитися заходи для підвищення обізнаності з питань захисту дітей; оцінювання ситуації у сфері гендерно зумовленого насильства та залучення громад відповідно до наявної системи захисту прав людини та законодавства про створення умов для людей з інвалідністю. Крім того, діяльність у межах цієї цілі також спрямована на забезпечення доступу до відповідних умов проживання (дрібний і середній ремонт, ремонт місць тимчасового проживання, надання підтримки з орендою житла) та

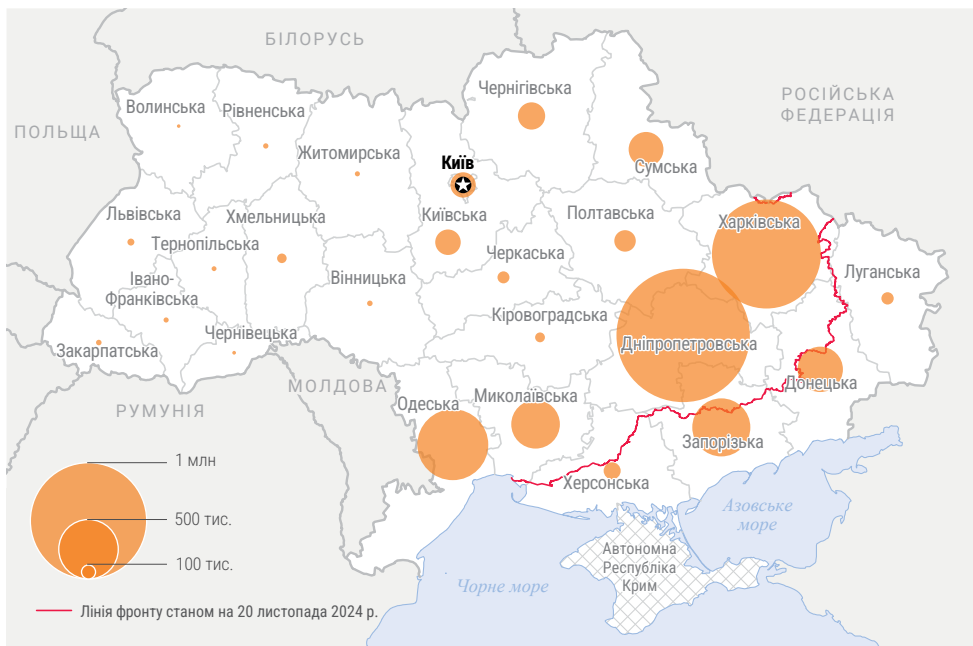
Стратегічна ціль 1: життєво необхідна допомога в надзвичайних ситуаціях

Надання своєчасної життєво необхідної багатосекторальної допомоги найбільш вразливим внутрішньо переміщеним та непереміщеним постраждалим від війни людям задля забезпечення їхньої безпеки й поваги до їхньої гідності, зокрема в районах із високим рівнем гостроти потреб.

5,6 млн
люди, яким планується надати допомогу

1,3 млн
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ЛЮДИ

4,3 млн
НЕПЕРЕМІЩЕНІ ПОСТРАЖДАЛІ ВІД ВІЙНИ ЛЮДИ

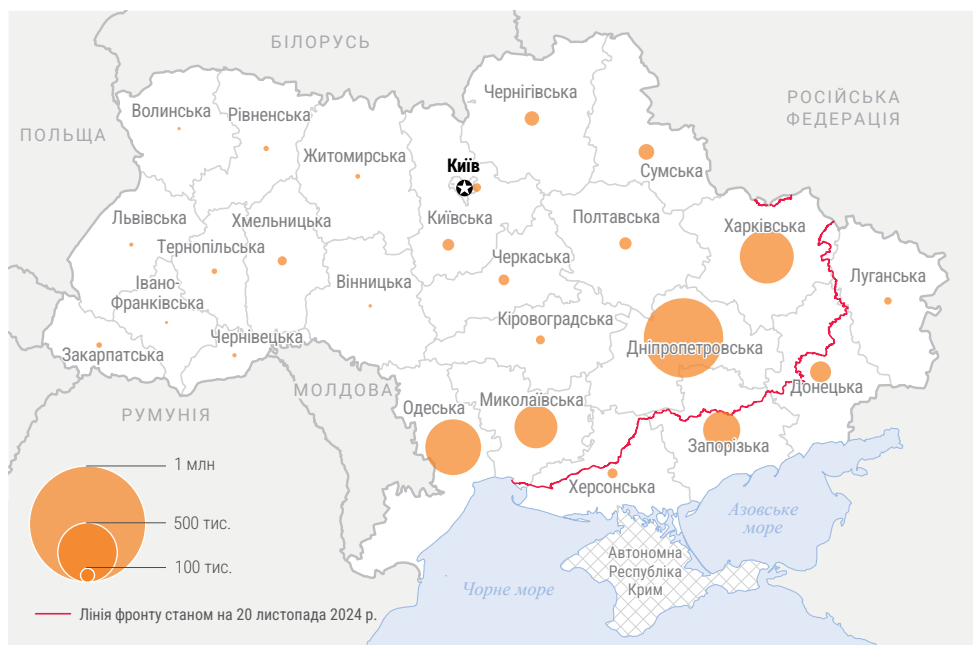
Стратегічна ціль 2: доступ до основних першочергових послуг

Забезпечення доступу до основних послуг внутрішньо переміщеним і непереміщеним постраждалим від війни людям в районах із високим рівнем гостроти потреб задля їхнього захисту, безпеки й поваги до гідності.

3,3 млн
люди, яким планується надати допомогу

0,6 млн
ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНІ ЛЮДИ

2,6 млн
НЕПЕРЕМІЩЕНІ ПОСТРАЖДАЛІ ВІД ВІЙНИ ЛЮДИ

комунальних послуг; підтримку безпечних та гідних умов проживання у постраждалих громадах; відновлення та ремонт систем централізованого теплопостачання в надзвичайних ситуаціях; ремонт

об'єктів ВСГ в установах, підтримку управління твердими побутовими відходами та надання багатоцільової грошової допомоги.

2.5 Припущення для планування, операційні спроможності, доступ і тенденції реагування

Припущення для планування

З наближенням четвертої річниці з моменту повномасштабного вторгнення немає ознак припинення війни в Україні, а поточна гуманітарна ситуація навряд чи покращиться у 2025 році, оскільки бойові дії не припиняються. Через руйнування і соціально-економічні наслідки війни продовжуватимуть погіршувати вже вкрай складні та нестабільні гуманітарні умови, а також поглиблюватимуться потреби вразливих груп людей, особливо тих, хто проживає в прифронтових районах і потребуватиме постійної підтримки.

Ситуація може ще більше погіршитися, якщо взимку 2024-2025 років продовжаться систематичні обстріли об'єктів енергетичної інфраструктури та інших систем основних послуг. Навіть якщо рівень інтенсивності бойових дій знизиться, для відновлення інфраструктури після такого масштабного руйнування знадобляться роки, а гуманітарні потреби й потреби у сфері соціально-правового захисту ще довго залишатимуться актуальними.

Зважаючи на поточну ситуацію, припущення щодо планування, викладені в ПГПР на 2025 рік, включають такі параметри:

- Оперативна ситуація залишатиметься динамічною і, ймовірно, швидко змінюватиметься, що впливатиме на гуманітарні потреби, переміщення, переселення і повернення, а також визначатиме пріоритети гуманітарного реагування. Гнучке фінансування в достатньому обсязі буде необхідним для того, щоб партнери могли швидко розширювати свою діяльність і реагувати на найбільш нагальні потреби.
- Також зроблене припущення, що доступ до окупованих Росією територій залишатиметься вкрай обмеженим попри постійні зусилля,

спрямовані на надання допомоги людям, які її потребують, на цих територіях.

- У разі системних атак на об'єкти інфраструктури зменшення електропостачання посилить ризики для вразливих груп, поставить під загрозу подальше надання основних послуг та загострить гуманітарні потреби; можуть виникнути осередки переміщення населення, оскільки температура може опуститися нижче -20°C.
- Операційна спроможність поблизу лінії фронту може зменшитися у разі скорочення волонтерської підтримки людей, які потребують допомоги, і поступового скорочення фінансових внесків у міру продовження війни.
- Через можливі зміни в територіальному контролі деякі райони ймовірно стануть доступними для гуманітарних партнерів, які у таких випадках будуть готові швидко збільшити обсяги підтримки, щоб реагувати на нові потреби, особливо на територіях, де уряд України відновлює контроль.

Операційні спроможності

Гуманітарна спільнота в Україні має сталу присутність по всій країні, і станом на жовтень 2024 року налічує 631 організацію⁹⁰.

Очікується, що за умови достатнього фінансування та доступу така ж присутність - 602 партнери - залишатиметься у 2025 році. Українські партнери (загалом 428), багато з яких забезпечують надання допомоги в прифронтових районах, збережуть центральну роль у гуманітарному реагуванні. Крім того, 128 міжнародних партнерів-НУО, 11 агентств ООН, 3 партнери із числа інших міжнародних організацій, а також приватний сектор та волонтерські організації громад, які відіграють вирішальну роль у наданні допомоги людям, що проживають поблизу лінії фронту та кордону з Російською Федерацією, доповнюватимуть зусилля уряду з реагування на надзвичайну ситуацію. Національні та місцеві НУО часто мають перевагу завдяки вже встановленим зв'язкам із місцевими громадами, що дозволяє їм швидше виявляти прогалини на місцях, а також доставляти гуманітарну допомогу у важкодоступні райони, які часто розташовані поблизу лінії фронту. Обласні та місцеві органи влади активно координують свої зусилля з гуманітарною спільнотою, оцінюючи потреби та розв'язуючи оперативні питання. Водночас ООН, міжнародні НУО та інші міжнародні організації, виступаючи за дотримання міжнародного

гуманітарного права і прав людини, поширюють знання про кращі світові практики та гуманітарні стандарти у всіх секторах, що сприяє розбудові спроможностей місцевих організацій та державних органів.

У 2024 році Гуманітарний фонд для України (УНФ) продовжував відігравати критично важливу роль у задоволенні гуманітарних потреб постраждалих від війни людей по всій Україні, зокрема у важкодоступних прифронтових районах. Завдяки щедрим внескам гуманітарних донорів до листопада 2024 року УНФ виділив 162 мільйони доларів США на задоволення найгостріших гуманітарних потреб, включно з реагуванням у зимовий період та життєво необхідними заходами евакуації. Завдяки цим коштам операційні партнери мали змогу надавати пріоритетну багатосекторальну підтримку найбільш вразливим людям, щоб забезпечити життєво необхідною допомогою тих, хто її терміново потребує. Крім того, з огляду на швидку зміну гуманітарних потреб у травні 2024 року Координатор із гуманітарних питань схвалив негайне виділення 3,8 мільйона доларів США із УНФ як додаткове фінансування на підтримку евакуаційних операцій у Харківській та Донецькій областях, що сприяло безпечному переміщенню мирних мешканців з районів підвищеного ризику.

Відповідно до стратегії локалізації, УНФ підтвердив свою готовність до розбудови ефективних місцевих партнерств шляхом сприяння участі українських організацій, зокрема великих і місцевих українських неурядових організацій, організацій громадянського суспільства, організацій, які захищають права жінок, організацій людей з інвалідністю, а також волонтерських груп, зміцненню їхніх спроможностей та виконання ними обов'язку піклування про співробітників. Ці партнери відігравали важливу роль у наданні допомоги на місцях, зокрема, найбільш вразливим людям у прифронтових районах, із дотриманням гуманітарних принципів. Із загальної суми, наданої в рамках трьох виділень коштів у 2024 році, 58 % чистого фінансування було спрямовано великим і місцевим українським партнерам. Ця фінансова підтримка не лише зміцнила інституційну спроможність місцевих організацій, а й також підвищила безпеку та захищеність їхнього персоналу. Станом на листопад 2024 року УНФ збільшив кількість своїх партнерів до 139 зі 115 у 2023 році, з яких 60 — українські організації.

Для сприяння скоординованому реагуванню гуманітарні міжвідомчі автоколони залишатимуться критично важливим методом реагування на потреби людей у важкодоступних районах, доповнюючи реагування в районах, до яких гуманітарні партнери мають регулярний доступ.

Операційні спроможності на окупованих територіях залежатимуть від результатів переговорів про забезпечення доступу. Беручи до уваги поточні рівні досягнень, кількість людей, яким кластери планують надати допомогу, залишатиметься на рівні 2024 року. Кластер ВСГ планує надати допомогу найбільшій кількості людей у межах цілої низки заходів, зокрема пов'язаних з аварійним ремонтом водопровідних мереж і систем централізованого тепlopостачання, що, як правило, приносять користь усьому населенню. Кластер також провів глибокий аналіз потреб і картування спроможностей партнерів в окупованих районах і все ще очікує, що йому вдасться здійснювати гуманітарні заходи через місцеві залучені сторони попри обмеженість звітності у 2024 році.

Доступ, обмеження і виклики

Наближається четверта річниця з моменту ескалації бойових дій в Україні, і питання гуманітарного доступу по всій країні, як і раніше, пов'язані з безпекою. Водночас попри активні зусилля та взаємодію гуманітарні організації не змогли отримати доступ до окупованих територій України.

Через ракетні обстріли, що призводять до руйнування об'єктів енергетичної інфраструктури та інших систем основних послуг, а також часті загрози з боку ударних безпілотних літальних апаратів гуманітарні організації стикаються з труднощами щодо надання підтримки постраждалим людям в тих районах країни, що найбільше потребують допомоги. Найсерйозніші перешкоди для гуманітарної діяльності спостерігаються в дев'яти прифронтових областях⁹¹ на північному сході, сході та півдні країни. Висока інтенсивність бойових дій у цих областях, зміни територіального контролю, еволюція тактики та озброєння ще більше ускладнюють проведення життєво важливих гуманітарних операцій у прифронтових населених пунктах і в безпосередній близькості від них.

З січня по жовтень 2024 року гуманітарні працівники повідомили про 238 інцидентів, що вплинули на

гуманітарний доступ⁹². З них 95 вплинули на гуманітарний персонал, гуманітарні об'єкти і майно, що призвело до тимчасового призупинення критично важливої гуманітарної діяльності. За цей період 9 гуманітарних працівників загинули під час виконання своїх службових обов'язків, а 40 отримали поранення, як порівняти з 10 загиблими і 29 пораненими за той самий період у 2023 році. Подальше погіршення гуманітарного доступу спостерігалось вздовж усієї лінії фронту в Донецькій і, меншою мірою, Харківській областях через просування Збройних сил Російської Федерації. У районах, де лінія фронту не зазнала суттєвих змін у 2024 році, загальне операційне середовище для надання гуманітарної допомоги стає більш обмеженим через зростання ризиків, пов'язаних із бойовими діями, зокрема повітряними атаками і значно більшим застосуванням дронів для розвідки та обстрілів на малих відстанях поблизу лінії фронту. Вищезгадані ризики є найвищими в прифронтових районах Херсонської, Запорізької та Сумської областей. Загалом, на прифронтові області припадає 108 інцидентів, пов'язаних з активними бойовими діями, що вплинули на гуманітарні організації або їхній персонал.

Ці тенденції, ймовірно, збережуться і у 2025 році, оскільки Донецька та Харківська області залишатимуться центром наземних операцій сторін, що наражатиме мешканців, які все ще проживають у цих регіонах, на ризики, зумовлені ескалацією бойових дій та зміною лінії фронту.

У 2024 році гуманітарний доступ став більш обмеженим через запровадження пропускних систем у Херсонській та (тимчасово) в Донецькій областях. Обидві системи були запроваджені після інцидентів, унаслідок яких загинули та отримали поранення гуманітарні працівники. Попри поодинокі випадки відмов у доступі та затримок, гуманітарні операції на цих територіях тривають завдяки більш широкому використанню Системи гуманітарних повідомлень ООН як основного каналу, систем дозволів (які здебільшого використовуються місцевими організаціями) та двосторонніх контактів з органами місцевої влади. Більше занепокоєння викликає очікуване зростання залежності як українських, так і міжнародних гуманітарних організацій від місцевих жителів — волонтерів і мирних мешканців, а також органів місцевої влади під час здійснення останнього етапу доставлення гуманітарної допомоги в районах із найвищою інтенсивністю бойових дій. Крім того,

унаслідок руйнування цивільних об'єктів скоротилися спроможності для зберігання та відправлення гуманітарної допомоги в прифронтових областях, що змусило скоригувати розмір і частоту відправлення автоколон із гуманітарною допомогою. Зменшення кількості персоналу через переміщення людей і військову мобілізацію мало несприятливий вплив на здатність гуманітарних організацій як безпосередньо, так і через своїх підрядників забезпечувати необхідний рівень та обсяги операцій.

Ще одним викликом для операційної ефективності гуманітарних організацій є перебої з постачанням комунальних послуг внаслідок російських атак на енергетичну інфраструктуру України. Очікувані відключення електроенергії впродовж зими 2024/2025 років можуть стати серйозною перешкодою для надання гуманітарної допомоги у постраждалих регіонах України. Попри те, що партнери посилюють заходи, спрямовані на забезпечення безперервності роботи, масштаби впливу перебоїв на цивільне населення можуть перевищити ті, що спостерігалися у 2022-2023 роках.

Для подолання вказаних викликів і забезпечення належного інформування гуманітарної спільноти Робоча група з питань гуманітарного доступу, співголовами якої є Норвезька рада в справах біженців та Управління ООН із координації гуманітарних справ (УКГС), продовжуватиме моніторинг інцидентів, пов'язаних із порушенням гуманітарного доступу.

При плануванні заходів гуманітарного реагування на територіях, окупованих Російською Федерацією, враховано обмеженість доступу і присутність партнерів та планові заходи, спрямовані на забезпеченні критичних потреб найбільш вразливих груп людей, зокрема дітей. З 12,7 мільйона людей, які потребують допомоги в Україні, щонайменше 1 мільйон проживає на окупованих територіях. Гуманітарні працівники визначили своїм пріоритетом надання допомоги близько 400 000 таких вразливих людей, а для забезпечення життєво необхідної підтримки на цих територіях потрібно майже 80 мільйонів доларів США. Хоча поточна блокада й обмеження, запроваджені Російською Федерацією, роблять надання допомоги в цій частині України вкрай малоімовірним, гуманітарне співтовариство й надалі проводитиме заходи адвокації на високому рівні для отримання доступу до окупованих територій для

Операційні партнери у 2025 році

602

Операційні партнери

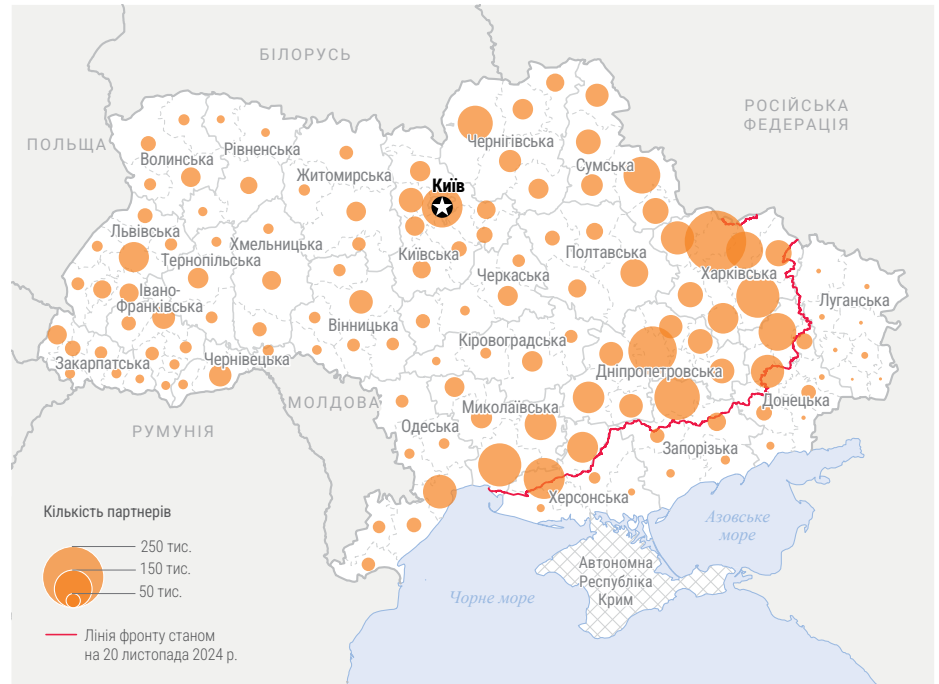

Розподіл гуманітарних партнерів за кластерами

КЛАСТЕР/СЕКТОР	КІЛЬКІСТЬ ПАРТНЕРІВ
Координація та управління об'єктами розміщення ВПО* (МТП)	25
Освіта	117
Продовольча безпека та засоби до існування	200
Охорона здоров'я	121
Захист	218
Захист дітей	247
Гендерно зумовлене насильство	100
Протимінна діяльність	26
Житло та непродовольчі товари	178
Вода, санітарія та гігієна	114
Багатотільова грошова допомога	89
Координація та загальні послуги	5
Телекомунікації в надзвичайних ситуаціях	1
Логістика	1

* Внутрішньо переміщені особи

Розподіл гуманітарних партнерів за районами

Інциденти, що вплинули на гуманітарний доступ, за місяцями

238

інцидентів
(січ.-жовт. 2024 р.)

МІСЯЦЬ	КІЛЬКІСТЬ ІНЦИДЕНТІВ
Січень	21
Лютий	13
Березень	7
Квітень	22
Травень	34
Червень	43
Липень	19
Серпень	19
Вересень	33
Жовтень	27

Розподіл рівня обмежень гуманітарного доступу за громадами

надання та збільшення допомоги усім постраждалим від війни людям згідно з гуманітарними принципами.

Координування

З 2022 року структура координування гуманітарної допомоги в Україні розширилася з огляду на зміну потреб. Це розширення архітектури координування має на меті забезпечення гнучкості гуманітарного реагування та здійснення орієнтованих на потреби людей заходів з активним залученням місцевих громад і гуманітарних організацій. Стратегічне керівництво впровадження Плану гуманітарних потреб і реагування (ПГПР) забезпечує Гуманітарна команда країни (ГКК), до складу якої входять агентства ООН, міжнародні та національні НУО, а також організації Червоного Хреста та донори як спостерігачі. Пріоритетними завданнями ПГПР є забезпечення центральної ролі питань захисту, безпеки мирних мешканців, гуманітарного доступу і залучення ресурсів. Для координування заходів на операційному рівні продовжать функціонувати 9 кластерів, 3 напрями підтримки й Робоча група з надання грошової допомоги. Міжкластерна координаційна група (МККГ) та Міжкластерні робочі групи на сході й півдні країни продовжать узгодження заходів на загальнодержавному й обласних рівнях.

Ключовою ініціативою у 2024 році є пілотні моделі територіальної координації на місцях на обласному рівні, метою яких є сприяння децентралізації координації та підвищення гнучкості й ефективності реагування на надзвичайні ситуації. Крім того, було докладено зусиль для сприяння міжкластерному та внутрішньокластерному усуненню дублювання заходів, що має на меті підвищити ефективність та сприяти залученню ресурсів. Також планується розширити участь великих і місцевих українських організацій у стратегічних форумах, а також просувати питання гендерної рівності та посилити інтеграцію людей з інвалідністю в гуманітарну діяльність.

Загальні координаційні наради, які проводяться під спільним головуванням з органами влади на обласному рівні, є платформою для обміну інформацією з найважливіших гуманітарних питань. Крім того, Група планування гуманітарних операцій координує міжвідомчі автоколони для доставлення допомоги у важкодоступні райони на сході та півдні, які не охоплені стандартними заходами реагування.

Місцеві та великі українські організації, які становлять 71 % партнерів, що беруть участь у реалізації ПГПР на 2025 рік, відіграють критично важливу роль для надання ефективної допомоги громадам, які її потребують, з повагою до гідності людей, зокрема в прифронтових районах, та для підтримки людей, які тікають із зон бойових дій. Локалізація реагування шляхом залучення національних партнерів залишається центральним елементом гуманітарної діяльності в Україні, і посилення їхньої ролі є пріоритетом для ГКК. З 2023 року [Альянс українських ОГС](#) взяв на себе провідну роль у просуванні локалізації, що завершилося створенням [стратегії локалізації](#), схваленої ГКК у травні 2024 року. У 2025 році ГКК продовжить підтримку та надаватиме перевагу реалізації стратегії, спрямованої на посилення та розширення локалізації в гуманітарній системі України.

2.6 Розроблення якісних програм на основі принципів підзвітності та інклюзивності

Підзвітність перед постраждалими людьми та орієнтоване на людей реагування

Відповідно до Стратегії забезпечення центральної ролі питань захисту в Україні, партнери підтримуватимуть двосторонню комунікацію з постраждалими чоловіками, жінками, хлопчиками й дівчинками, людьми старшого віку та людьми з інвалідністю, щоб забезпечити застосування орієнтованого на людей підходу. Партнери також забезпечать, щоб їхні програми враховували відповідні погляди та очікування постраждалих людей щодо стратегій і способів реагування. Це включає краще поширення інформації про права, доступну державну та гуманітарну допомогу й послуги, підвищення обізнаності про процес евакуації, а також ефективне використання гарячих ліній і механізмів подання скарг та зворотного зв'язку.

Оскільки Україна вважається високотехнологічним суспільством, поширення інформації гуманітарними

організаціями постраждалим громадам здебільшого здійснюється через цифрові канали (Facebook, Twitter, Instagram, чат-боти, Telegram, Viber, SMS). Проте такі фактори, як вік, інвалідність, цифрова грамотність, наявність смартфонів і підключення до інтернету (наприклад, у сільській місцевості, місцях тимчасового проживання або на прифронтових територіях), а також перебої електроенергії внаслідок обстрілів об'єктів енергетичної інфраструктури можуть суттєво обмежити доступ до цієї важливої форми допомоги. Зокрема, у разі недоступності різноманітних способів надання інформації, або якщо не враховуються бар'єри для доступу до інформації, поза увагою залишаються люди старшого віку, люди з інвалідністю та прифронтові громади. Тому партнери адаптують свої стратегії підзвітності перед постраждалими людьми, використовуючи для цього різноманітні альтернативні канали, щоб мати змогу залучити постраждале населення до гуманітарного реагування.

Двостороння комунікація з постраждалим населенням буде додатково посилена шляхом забезпечення пріоритету інклюзивності програм завдяки взаємодії з місцевими організаціями громадянського суспільства (ОГС), радами ВПО, гуманітарними хабами, організаціями людей з інвалідністю та організаціями людей старшого віку, організаціями представників ЛГБТІК+ спільноти,

Рівень задоволення отриманою допомогою

% домогосподарств

 10 434
домогосподарства опитано

Допомога, якій надають перевагу домогосподарства

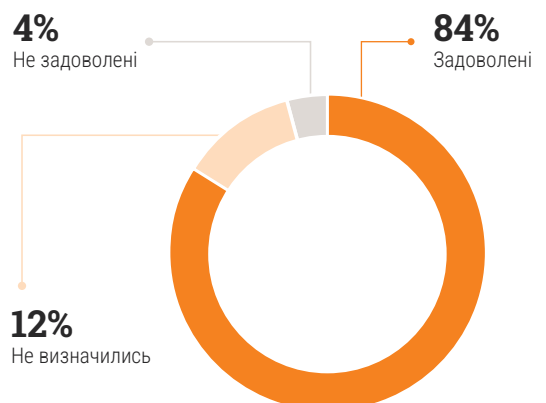
 54%
грошова допомога

 29%
продукти харчування

 34%
медична допомога

 9%
засоби до існування

Рівень задоволення

Джерело: REACH. Міжсекторальна оцінка потреб, 2024 рік

жіночими правозахисними організаціями, ромськими організаціями та іншими платформами на базі громад.

Гарячі лінії широко використовуються по всій Україні, а їхня робота забезпечується гуманітарними організаціями, місцевими НУО та ОГС, а також місцевими та державними органами влади. Завдяки їм постраждали від війни люди мають змогу дізнатися, як зареєструватися для отримання гуманітарної допомоги, звернутися за підтримкою чи інформацією, отримати консультації з питань захисту або отримання індивідуальної грошової допомоги. Для постраждалих громад гарячі лінії є найпопулярнішим способом спілкування з гуманітарними організаціями. У 2025 році буде посилено платформу для співпраці операторів гарячих ліній, що дозволить координувати обмін повідомленнями, розбудовувати спроможності і реалізовувати ініціативи щодо психосоціальної підтримки операторів гарячих ліній.

Гуманітарні організації і надалі взаємодіятимуть із постраждалими громадами, надаючи роз'яснення щодо їхніх прав подавати скарги та надавати зворотний зв'язок стосовно гуманітарного реагування, а також підвищуватимуть обізнаність про використання механізмів подання скарг та зворотного зв'язку й конфіденційність даних людей, які користуються такими механізмами. Для отримання зворотного зв'язку від громад буде посилено співпрацю з місцевими організаціями й волонтерськими групами. Крім того, важливо, щоб гуманітарні організації забезпечили також розгляд скарг та відгуків із забезпеченням конфіденційності даних скажників.

Робоча група з питань підзвітності перед постраждалим населенням в Україні працює в усіх секторах для координування інформації та повідомлень постраждалим від війни людям від гуманітарних організацій, включно з наданням гуманітарним організаціям допомоги в розбудові спроможностей, а також для розв'язання інших поточних проблем і питань щодо підзвітності перед постраждалим населенням. Робоча група з питань підзвітності перед постраждалим населенням також може надавати рекомендації щодо посилення двосторонньої комунікації з громадами й використання механізмів подання скарг та зворотного зв'язку, щоб покращити врахування питань підзвітності перед постраждалим населенням у

планах гуманітарного реагування та пропозиціях щодо фінансування.

Запобігання сексуальній експлуатації та поруш

Війна в Україні посилила вразливість, особливо серед внутрішньо переміщених людей і маргіналізованих громад. За оцінками, 2,5 мільйона людей стикаються з високим ризиком сексуальної експлуатації та поруш (СЕН), зокрема в сільській місцевості та прифронтових районах⁹³. План дій Мережі із запобігання СЕН (ЗСЕН) на 2025 рік передбачає багатовекторний підхід для запобігання випадкам СЕН, реагування на них та координації дій. Зокрема надається перевага ініціативам на рівні громад, залученню уряду і громадянського суспільства та впровадженню механізмів подання скарг на рівні громад через визначені громадські структури та організовані громадами безпечні простори з метою збільшення безпечних комплексних механізмів подання скарг та перенаправлення для отримання допомоги.

У Плані дій пріоритет надається запобіганню торгівлі людьми шляхом проведення комунікаційної кампанії на рівні громад і через децентралізовані структури. У багатьох сільських та важкодоступних районах доступ до критично важливої інформації залишається обмеженим, що вимагає посилення інформаційно-просвітницьких заходів, заснованих на дотриманні прав людини. Децентралізована мережа ЗСЕН, яка наразі працює в Дніпрі, Харкові, Львові, Миколаєві та Одесі, має важливе значення для сприяння локальній взаємодії з вразливими групами населення. Ініціативи з підвищення обізнаності відіграють ключову роль у запобіганні СЕН. Водночас залишаються значні прогалини: 20 мільйонів людей були залучені до заходів Мережі ЗСЕН, проте лише 7% отримувачів допомоги повідомили, що їм була надана інформація із цього питання. Така ситуація є свідченням потреби в більш комплексних та орієнтованих на громади стратегіях комунікації і поширення інформації. У [звіті НУО Ground Truth Solutions \(GTS\)](#) підкреслюється, що стигма, звинувачення постраждалих і заперечення випадків СЕН утворюють значні бар'єри для інформування, оскільки багато людей побоюються помсти чи остерігаються відмови в доступі до гуманітарної допомоги. Люди молодшого віку (18-35 років) виявляють більшу готовність повідомляти про випадки СЕН, особливо коли йдеться про звернення до правоохоронних органів, що свідчить існування

потреби в адаптуванні стратегій запобігання до конкретних демографічних потреб.

Оскільки своєчасні та ефективні механізми реагування мають вирішальне значення для боротьби з випадками СЕН, у рамках реалізації Плану дій Мережі ЗСЕН на 2025 рік буде розширено програму спеціалізованого навчання для гуманітарних працівників, які працюють поблизу лінії фронту, зокрема координаторів на місцях, волонтерів і операторів гарячих ліній. Вони часто першими стикаються з випадками СЕН і повинні мати знання та інструменти для чуйного реагування на заяви про СЕН і надання допомоги постраждалим зі збереженням конфіденційності.

У звіті GTS робиться наголос на потребі в постійному вдосконаленні механізмів зворотного зв'язку з громадою, які мають бути доступними, безпечними й адаптованими до місцевого контексту. Організації місцевих громад, як-от молодіжні асоціації, відіграють життєво важливу роль в інформуванні про права потерпілих та створенні умов для безпечного повідомлення про випадки СЕН. Ці механізми покликані усунути бар'єри для подання заяв, особливо для вразливих груп, як-от роми, представники ЛГБТІК+ спільноти й люди з інвалідністю. Крім того, інтеграція правоохоронних органів у загальносистемні процеси повідомлення про випадки СЕН посилить підзвітність та правове забезпечення ЗСЕН, а також сприятиме застосуванню підходу, орієнтованого на права потерпілих та пов'язаного з доступом до правосуддя. Децентралізована мережа ЗСЕН, яка налічує понад 200 членів, посилює міжсекторальну співпрацю під керівництвом ГКК та Координаційного комітету з питань ЗСЕН для моніторингу виконання Плану дій. Як зазначено в Щорічному звіті про ризики у сфері ЗСЕН за 2023 рік⁹⁴, ефективна загальносистемна координація між гуманітарними секторами (кластерами), державними установами та організаціями громадянського суспільства (ОГС) має важливе значення для реалізації Плану дій щодо ЗСЕН на 2025 рік і впровадження Протоколу підтримки та допомоги потерпілим у комплексний, локалізований та скоординований спосіб на основі спільної відповідальності. Залучення національних правозахисних інституцій та правоохоронних органів забезпечує застосування орієнтованого на права людини підходу до запобігання та реагування на випадки СЕН. Така взаємодія узгоджується із ширшими механізмами підзвітності та посилює

національні заходи, спрямовані на запобігання СЕН і реагування на скарги.

Гендер, вік, інвалідність та інші чинники особливих потреб

Хоча гендер як такий не є визначальним чинником вразливості, він може бути фактором загострення потреб і вразливості, особливо в поєднанні з віком, інвалідністю та складом домогосподарства⁹⁵, а також серед окремих груп, включно з ромськими або іншими етнічними меншинами⁹⁶, представниками ЛГБТІК+ спільноти⁹⁷ та людьми, які живуть із ВІЛ+⁹⁸.

Домогосподарствами з найвищими потребами є домогосподарства з інтерсекційною маргіналізацією, як-от домогосподарства, які складаються лише із жінок-ВПО, і домогосподарства, які складаються лише із жінок старше 60 років⁹⁹. Ці домогосподарства стикаються з гендерно зумовленими бар'єрами у доступі до послуг, наражаються на підвищені ризики у сфері захисту й вимушені долати нерівність, яка утворилася раніше, що негативно впливає на їхню здатність справлятися з потрясіннями. У прифронтових районах¹⁰⁰ родини з найгострішими потребами, як правило, складаються з людей старшого віку, людей з інвалідністю, є сім'ями з дітьми чи домогосподарствами, очолюваними самотніми жінками¹⁰¹.

Жінки всіх вікових груп частіше стикаються з безробіттям, ніж чоловіки, і більшою мірою залежать від гуманітарної допомоги¹⁰². Гендерний розрив у пенсіях робить жінок старшого віку більш фінансово вразливими як порівняти із чоловіками та посилює їхню залежність від гуманітарної допомоги¹⁰³. Скорочення соціальних послуг, збільшення кількості неповних сімей і переміщення населення виступають чинниками зростання потреби в неоплачуваній роботі з догляду, яку переважно виконують жінки й дівчата. Це обмежує можливості жінок отримувати дохід і створює бар'єри в доступі до гуманітарної допомоги, що призводить до підвищення вразливості очолюваних жінками домогосподарств¹⁰⁴.

Обов'язковий військовий призов не поширюється на жінок, які становлять 7,3 % особового складу збройних сил¹⁰⁵. Вищий рівень залучення чоловіків до військової служби означає, що чоловіки з більшою ймовірністю можуть постраждати безпосередньо від бойових дій, а зміни в політиці призову впливають на доступ

чоловіків до гуманітарних послуг, працевлаштування та на їхнє відчуття безпеки¹⁰⁶.

Інвалідність є одним із ключових чинників гуманітарних потреб людей, які постраждали від війни в Україні¹⁰⁷. Домогосподарства, у складі яких є люди з інвалідністю чи з ризиком інвалідності, вказують на гострі потреби¹⁰⁸, обмежений доступ до гуманітарної допомоги, зокрема через брак інформації¹⁰⁹, і дедалі частіше використовують негативні механізми пристосування¹¹⁰. Першочерговими є потреби в засобах до існування, охороні здоров'я, захисті й харчових продуктах¹¹¹. Недостатній рівень доходів та інфляція є чинниками, що ускладнюють становище людей з інвалідністю, оскільки посилюють їхню залежність від державних соціальних програм, а отримувані ними виплати є надто малими, щоб покрити потреби, які продовжують зростати. Значні потреби в сфері охорони здоров'я серед домогосподарств, у складі яких є люди з інвалідністю, ще більше посилюються через витрати на ліки та лікування¹¹². Діти з інвалідністю та їхні опікуни стикаються зі значними проблемами, як-от фізичні та природні бар'єри, обмежений доступ до основних послуг та дискримінація, які погіршують їхнє вже вразливе становище. Переміщення порушує доступ до спеціалізованої медичної допомоги, освіти та допоміжних засобів, що є причиною стресу в доглядальників. Люди з інвалідністю становлять значну частку мешканців місць тимчасового проживання, де наразі залишаються багато вкрай вразливих домогосподарств¹¹³. Проблеми у сфері захисту ще більше загострюються через поточний стан системи інституційного догляду та підвищений ризик інституалізації людей старшого віку й людей з інвалідністю під час кризи.

Технічна робоча група з питань віку та інвалідності та організації людей з інвалідністю координують свою діяльність, щоб забезпечити надання допомоги відповідно до принципів Міжвідомчого постійного комітету (МПК) щодо інтеграції людей з інвалідністю та розв'язати проблему високої частки людей з інвалідністю, які залишаються на прифронтових територіях.

Війна в Україні посилила вразливість представників ЛГБТІК+ спільнот, які й раніше стикалися зі структурними бар'єрами в доступі до основних послуг. Стереотипи, стигматизація, дискримінація та невизнання з боку надавачів послуг часто призводять

до їхнього виключення із системи забезпечення житлом, охорони здоров'я, правової підтримки, індивідуального супроводу та інших послуг. Ситуація ще більше ускладнюється через страх розкриття сексуальної орієнтації чи гендерної ідентичності, унаслідок чого ЛГБТІК+ люди не наважуються звертатися по допомогу, особливо в зонах підвищеного ризику. Багато представників ЛГБТІК+ спільноти не мають доступу до захисту та критично важливих ресурсів через множинні бар'єри, як-от брак доступних послуг для одностатевих сімей, і значні проблеми з документацією для трансгендерних людей. Крім того, ЛГБТІК+ спільноти часто недостатньо представлені в оцінках потреб, що перешкоджає збиранню точних даних і плануванню заходів реагування, які в іншому випадку могли б краще враховувати їхню особливу вразливість.

Усунення наявних бар'єрів на шляху до гуманітарної допомоги, розширення доступу до інформації та підвищення обізнаності серед зацікавлених сторін є пріоритетними завданнями ПГПР на 2025 рік. Центральне місце займає забезпечення доступності заходів гуманітарного реагування із дотриманням чинного українського законодавства¹¹⁴.

Інтегрований підхід до надання послуг у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки

На додаток до ризиків загибелі через тривалу війну мільйони людей зазнають психологічних травм і дистресу, спричинених постійною невизначеністю, страхом обстрілів і значними ризиками у сфері захисту. У 2025 році особливий акцент буде зроблено на інтеграції питань психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (ППЗПП) в гуманітарне реагування, зважаючи на поширеність і зростання кількості травм, спричинених війною, що триває. Основна увага буде зосереджена на посиленні координування заходів у сфері ППЗПП, що здійснюються у секторах освіти, охорони здоров'я, захисту, захисту дітей, а також щодо запобігання та реагуванні на випадки гендерно зумовленого насильства. Спільні зусилля, як-от спільна система звітності, вдосконалені, скоординовані системи перенаправлення та обмін інформацією, зокрема щодо моніторингу заходів у сфері ППЗПП, будуть посилені з метою надання якісних, безпечних та інклюзивних послуг у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки постраждалим людям,

одночасно з виявленням прогалин, уникненням дублювання (у випадку неспеціалізованих послуг) та фрагментації заходів реагування.

Підходи на рівні громади та залучення координаторів сприятимуть перенаправленню між різними секторами. Буде створено умови для міжсекторальної співпраці на рівні громад за участю гуманітарних організацій та урядових структур з одночасним узгодженням із ширшою координацією ППЗПП, яку очолює уряд. **Технічна робоча група** залучатиме партнерів у сфері охорони здоров'я, освіти, захисту, зокрема, захисту дітей, та протидії ГЗН, для здійснення технічного керівництва щодо впровадження заходів у сфері ППЗПП, забезпечуючи надання постраждалим людям необхідних послуг відповідно до багаторівневої **піраміди реагування у сфері ППЗПП**

МПК. Такий підхід дозволить максимально посилити вплив послуг у сфері гуманітарного реагування. Цілісний підхід до реагування у сфері ППЗПП буде застосовуватися шляхом узгодження технічних аспектів, встановлення єдиних стандартів і механізмів звітності та, за можливості, здійснення спільної перевірки проєктів, а також через встановлення зв'язку між заходами гуманітарного реагування в цій сфері та довгостроковими пріоритетами розвитку, що визначаються урядом.

ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА

Мати з дитиною на пункті розподілу допомоги в одному з сіл на Донеччині, де гуманітарні працівники надають паливні брикети та ковдри, щоб забезпечити тепло мешканцям взимку.
 Фото: БФ «Янголи Спасіння»/Олексій Гутник

2.7 Вартість реагування

У 2025 році гуманітарній спільноті знадобиться 2,63 мільярда доларів для надання міжсекторальної гуманітарної допомоги 6 мільйонам людей в Україні. Основним компонентом цієї суми є витрати на забезпечення продовольчої безпеки та засобів до існування (23 %). Зважаючи на обсяги руйнування об'єктів критично важливої інфраструктури, зокрема житла, задоволення потреб у цій сфері є другою за величиною статтею витрат на реагування (21 %). Третє та четверте місця займають витрати на надання багатоцільової грошової допомоги (16 %) та підтримки у сфері водопостачання, санітарії та гігієни (ВСГ) (14 %) відповідно.

Методологія визначення вартості заходів

Кластери визначили вартість заходів з урахуванням відмінностей у способах реагування, групах населення та географічних районах, а також інфляції. Детальна інформація про методологію розрахунку витрат для конкретних секторів наведена нижче в розділах, присвячених окремим кластерам. У рамках цього Плану кластери визначили 97 видів діяльності, і для близько 80 % з них як одиницю розрахунку вартості було взято вартість заходу з обрахунку на одного отримувача допомоги, а для решти одиницями розрахунку є вартість заходу для домогосподарства, установи, оцінки тощо. Загальна вартість кожного виду діяльності базується на прогнозній середній вартості одиниці, помноженій на розрахункову кількість необхідних одиниць, які було визначено на основі кількості людей, які потребують допомоги. Загальні фінансові потреби цього плану складаються із сумарної вартості заходів реагування, включно з витратами, пов'язаними з наданням спільних послуг кластерами телекомунікацій у надзвичайних ситуаціях, логістики й координації та спільних послуг.

Для визначення фінансових потреб ПГПР на 2025 рік застосовується підхід до розрахунку витрат на основі видів діяльності, який уже застосовувався в ПГПР на 2024 рік і Плані гуманітарного реагування (ПГР) на 2023 рік. Відібрані заходи були узгоджені з визначеними потребами, згідно з обсягами та цілями ПГПР, причому кожен захід стосується однієї цілі кластера, визначеної на підставі відповідної

стратегічної цілі. Також було визначено характеристики способів реагування, зокрема шляхом надання допомоги в натуральній формі чи у формі послуг, коштів або ж ваучерів.

Щоб забезпечити відповідність заходів пріоритетним потребам, підхід, застосований до розрахунку витрат на 2025 року в Україні, передбачав розроблення рамкових принципів реагування на основі заходів (див. Додаток «Рамкові принципи реагування на основі видів діяльності та план моніторингу»). Така система сприятиме поліпшенню координації, оскільки вона дає можливість узгоджувати заходи як зі стратегічними, так і з кластерними цілями, а також визначає міжсекторальний підхід до реалізації заходів.

Ефективність витрат

План гуманітарного реагування на 2025 рік акцентує увагу на чіткому визначенні пріоритетів як передумові для досягнення ефективності та зниження витрат під час реагування на найгостріші гуманітарні потреби. План посилює операційну синергію, зосереджуючись на найбільш нагальних потребах і уникаючи дублювання. Пріоритет надається міжсекторальним заходам і програмам грошової допомоги, які пропонують гнучкі, економічно ефективні рішення, адаптовані до потреб людей, і водночас дозволяють зменшити витрати на логістику. Платформа для координування гуманітарних заходів та спільної допомоги Building Blocks і надалі застосовуватиметься для уникнення дублювання багатоцільової грошової допомоги (БЦГД), секторальної грошової та ваучерної допомоги на придбання харчових продуктів та допомоги в натуральній формі у сферах, до яких застосовується мінімальний споживчий кошик. Із січня 2024 року 65 партнерів спільно використовували платформу Building Blocks, щоб запобігти ненавмисному дублюванню допомоги, загальна вартість якої становила 180 мільйонів доларів США. Визначення стратегічних пріоритетів також сприяє покращенню координації між зацікавленими сторонами, що дає змогу спрямовувати ресурси в прифронтові й важкодоступні райони, де вони найбільше потрібні. Регулярний моніторинг і коригування на основі даних гарантують, що ресурси й надалі відповідатимуть потребам, які постійно змінюються, що дасть змогу забезпечити ефективне виконання плану відповідно до визначених пріоритетів.

СЕЛО БІЛЕНЬКЕ, ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА

Мешканці села Біленьке на Донеччині, чії будинки були пошкоджені внаслідок обстрілу Збройних сил Російської Федерації, отримують матеріали для термінових ремонтів від БФ «Янголи Спасіння» у співпраці з УВКБ ООН.

Фото: БФ «Янголи Спасіння»/Олексій Гутник

Зміни операційних витрат

Прогнозована потреба у фінансуванні на 2025 рік на 15 % менше 3,1 мільярда доларів США, які планувалося залучити у 2024 році. Однак це скорочення не є пропорційним зменшенню кількості людей, яким необхідно надати допомогу, оскільки інфляція та зростання операційних витрат призвели до збільшення витрат на одного отримувача допомоги в деяких напрямках роботи. Зокрема це стосується заходів у сфері продовольчої безпеки та засобів до існування, житла та НПТ, підтримки місць тимчасового проживання (МТП), а також напрямів протидії ГЗН та протимінної діяльності. Стосовно підтримки МТП витрати на одного отримувача допомоги зросли на 139 % проти 2024 року через збільшення кількості

вразливих людей, яким партнери планують надати підтримку заходами, що не були визначені належним чином як пріоритетні у 2024 році, а також як наслідок запровадження нових заходів реагування в зимовий період у місцях тимчасового проживання у 2025 році. У напрямі протимінної діяльності повідомляється про зростання витрат на одного отримувача допомоги на 38 %, а вартість продовольчої допомоги зросла на 30 %. Кластер житла та НПТ зафіксував зростання витрат на 19 %, і вартість заходів протидії ГЗН зросла на 14 %.

2.8 Багатоцільова грошова допомога і грошова та ваучерна допомога

У 2025 році гуманітарні організації продовжать надавати пріоритет використанню грошової допомоги та допомоги у формі ваучерів (ГВД), відповідно до зобов'язань за Великою угодою (Grand Bargain) та з врахуванням побажань людей, які постраждали. Це також передбачає системні підходи для міжсекторальної підтримки (БЦГД), де це доцільно та відповідно, для забезпечення основних потреб людей.

Україна залишається унікальним і сприятливим середовищем для ГВД, зокрема завдяки спроможностям цифрових технологій в країні. У країні, зокрема на підконтрольних уряду територіях, є значною мірою доступні та функціональні ринки та торговельні заклади. Товари першої потреби, як-от харчові продукти й засоби гігієни, залишаються широко доступними для близько 97 % споживачів у районах, де проводилося оцінювання. Водночас деякі прифронтові райони Донецької, Херсонської, Миколаївської та Харківської областей повідомляють про більший дефіцит чи необхідність замовляти певні товари. На окупованих Російською Федерацією територіях у 2024 році продовжувалися заходи ГВД в дистанційному режимі через обмеження доступу та проблеми з функціональністю банківської системи.

Залишається широким спектр постачальників фінансових послуг (ПФП) на чолі з потужною банківською системою як основним механізмом доставлення грошової допомоги. У серпні 2024 року повідомлялося про покращення доступу до ПФП на територіях, де проводилося оцінювання, включно з прифронтовими районами, зокрема до банківських відділень (63 %), банкоматів (85 %) та поштових служб (64 %). Способи оплати, які приймають підприємства роздрібної торгівлі, залишилися незмінними як порівняти з минулим роком: готівка (100 %), кредитні картки (94-96 %), дебетові картки (75-82 %) та мобільні застосунки (60-67 %) ¹¹⁵.

Станом на серпень 2024 року інфляція в річному вимірі становить понад 11,2 % ¹¹⁶ через зменшення врожаю унаслідок несприятливих погодних умов, збільшення вартості виробництва (енергоносії та трудові ресурси) та знецінення гривні. Є занепокоєння щодо вищої вартості продуктів у сільській місцевості як порівняти з містами майже на 8 %. Крім того, очікується, через підвищення податків та збільшення витрат на опалення взимку інфляція й надалі зростатиме, поки не знизиться до 6,9 % весною 2025 року ¹¹⁷. Ключовим питанням залишається доступність: 62 % споживачів назвали зростання цін основним фінансовим бар'єром для доступу до товарів ¹¹⁸.

Орієнтований на людей підхід

Попри сприятливе операційне середовище, у 2024 році в Україні частка використання ГВД зменшилася до 22 % загального обсягу реагування, що нижче середнього глобального показника ¹¹⁹. Це є свідченням тенденції до зниження з 42 % у 2022 році та 32 % у 2023 році. Таке зниження спостерігається попри те, що, за результатами опитування ¹²⁰, ГВД надають перевагу постраждалі люди, які взяли участь в опитуванні, у всіх вразливих групах населення та у всіх регіонах, включно з прифронтовими районами. У стратегічному огляді грошової допомоги, ініційованому Гуманітарною координаторкою (2023 рік), наголошується на необхідності змінити цю тенденцію, забезпечивши прийняття обґрунтованих рішень щодо механізмів надання допомоги. Гуманітарна спільнота та донори ¹²¹ й надалі здійснюватимуть ефективні заходи реагування, визначені відповідно до побажань людей, яким надається допомога, із дотриманням принципу підзвітності. У 2025 році Гуманітарна команда країни продовжить докладати зусиль, щоб зменшити фрагментацію допомоги, призначеної для задоволення основних потреб, маючи на меті досягти кращої ефективності та підзвітності у забезпеченні нагальних потреб, а також посилити взаємодоповнюваність між БЦГД та ГВД за межами базових потреб, відповідно до Спільних тез донорів щодо гуманітарної грошової допомоги у рамках реагування в Україні ¹²².

Огляд ГВД

У 2025 році у рамках 23 заходів із надання ГВД планується надати підтримку на суму 1,07 мільярда доларів США (або 39 % усього обсягу допомоги, передбаченої ПГПР). Додатково до виплат БЦГД,

здійснюватиметься низка заходів, спрямованих на підтримку у сфері житлових рішень та комунальних послуг, зокрема в зимовий період. У ПГПР на 2025 рік передбачено значні обсяги використання ГВД у програмах, спрямованих на забезпечення засобів до існування та продовольчої безпеки, а також задоволення потреб у сфері охорони здоров'я та захисту.

Робоча група з надання грошової допомоги (РГГД), співголовами якої є Управління ООН з координації гуманітарних справ (УКГС ООН), АСТЕД та Товариство Червоного Хреста України (ТЧХУ), координує надання багатоцільової грошової допомоги та сприяє розробленню якісних програм ГВД, забезпечуючи узгодження підходів між кластерами. З 2014 року РГГД допомагає кластерам із розробленням підходів та інструментів (зокрема щодо сум, періодичності виплат та методів надання допомоги) для інтеграції ГВД в секторальне реагування поза межами мінімального споживчого кошика (МСК) для забезпечення гнучкої ГВД для задоволення різноманітних потреб постраждалих людей. Це включає підтримку проведення міжсекторального аналізу доцільності грошової допомоги та оцінювання ринків з метою обґрунтованого вибору модальностей допомоги. Крім того, РГГД також прагне співпрацювати з кластерами для створення і впровадження додаткових пакетів і підходів, які поєднують БЦГД із допомогою в конкретних секторах, наприклад, для забезпечення засобів до існування та зимової допомоги. Застосування такого комплексного підходу дає змогу забезпечити ефективніше задоволення як основних, так і секторальних потреб, одночасно мінімізуючи ризик того, що домогосподарства використають передані їм матеріали/ресурси невідповідно або неефективно.

Багатоцільова грошова допомога

У 2025 році БЦГД залишатиметься основним початковим заходом реагування для задоволення основних потреб, де це доцільно. БЦГД забезпечує людям гнучкість та гідність задоволення основних потреб, одночасно відіграючи ключову роль у підтримці засобів існування та місцевої економіки. Виплата БЦГД також сприятиме соціальній згуртованості, заохочуватиме інклюзивність та зменшуватиме ризики у сфері захисту, пов'язані з негативними стратегіями подолання труднощів.

Результати моніторингу, проведеного у 2024 році після розподілу допомоги, свідчать про посилення міжсекторального впливу допомоги: 59,4 % людей, які отримали БЦГД, змогли задовольнити всі чи більшість своїх основних потреб (проти 57,2 % у 2023 році та 48,8 % у 2022 році). Спроможність БЦГД забезпечувати досягнення секторальних результатів також суттєво зросла у 2024 році після того, як розмір виплат було збільшено до 3 600 грн на людину на місяць. Моніторинг, проведений після розподілу допомоги, показав, що люди, які отримали грошову допомогу, змогли покрити 74,6 % потреб у харчових продуктах, 72,6 % потреб у предметах гігієни, 63,0 % потреб у побутових непродовольчих товарах, 67,5 % потреб в одязі, 76 % витрат на оплату житлово-комунальних послуг і 68,2 % витрат на охорону здоров'я.

У 2025 році партнери планують надати багатоцільову грошову допомогу 1,4 мільйонам людей на загальну суму 410 мільйонів доларів США. Перевага надаватиметься таким двом багатосекторальним підходам для досягнення стратегічних цілей ПГПР.

1. Екстрена БЦГД. Ця підтримка є засобом швидкого задоволення критично важливих і життєво необхідних основних потреб надзвичайно вразливих домогосподарств у межах 20 км від лінії фронту чи родин, які постраждали від тригерних пов'язаних із кризою подій, впродовж щонайбільше 30 днів із моменту такої події. Виплата екстреної БЦГД призначена для забезпечення неочікуваного зростання витрат домогосподарств та потенційних втрат доходів унаслідок таких військових подій, як обстріли, ракетні удари та інші види атак, від яких потерпають мирні мешканці, та розпоряджень про обов'язкову евакуацію. Спираючись на досвід 2024 року, отриманий під час тригерних подій, як-от раптові обстріли та евакуація, РГГД удосконалила свої Керівні принципи щодо БЦГД у надзвичайних ситуаціях¹²³, запровадивши механізми екстреної ротації на міському та обласному рівнях, щоб забезпечити можливість застосування під час таких подій адаптованих та ефективних інструментів і процедур, які відповідають принципам підзвітності.

2. БЦГД. Ця допомога є засобом підтримки постраждалих від війни вразливих домогосподарств для задоволення їхніх основних потреб, з урахуванням, поряд з іншими факторами, соціально-економічної вразливості людей. На відміну від екстреної БЦГД надання БЦГД не обмежується лінією

фронту чи конкретно тригерною подією. Вона залишається основним заходом підтримки вразливих домогосподарств для задоволення їхніх основних потреб у зв'язку з війною, що триває. БЦГД також може бути складником додаткових пакетів і стратегій, які поєднують БЦГД із підтримкою в конкретних секторах, як-от забезпечення засобів до існування, підготовка до зими та захист. Використання цього заходу реагування слід розглядати тоді, коли домогосподарства не в змозі задовольнити поточні основні потреби, звертаючи водночас особливу увагу на зв'язок зі стратегією передачі функцій підтримки в співпраці з ініціативою [PeReHid](#)¹²⁴.

Зв'язок із соціальним захистом

Попри продовження конфлікту та економічну нестабільність, Україна має функціональну та надійну національну систему соціального захисту, у межах якої щорічно виплачується 12 мільярдів доларів США соціальної допомоги із широким охопленням вразливих верств населення завдяки таким механізмам соціальної допомоги, як гарантований мінімальний дохід, субсидії на оплату житлово-комунальних послуг, грошова допомога внутрішньо переміщеним особам тощо. 73 % людей, зокрема, люди старшого віку, люди з інвалідністю, багатодітні сім'ї, люди, які постраждали внаслідок війни, та ветерани, прямо чи опосередковано отримують принаймні одну соціальну пільгу¹²⁵.

Фіскальні обмеження та неефективність підходів перешкоджають підвищенню результативності системи соціального захисту, проте уряд України продовжує докладати зусилля для підтримки і вдосконалення цієї системи. Проводиться робота для підвищення сталості системи шляхом підвищення здатності реагування на такі потрясіння, як війна, та вдосконалення реагування на зміни потреб вразливих людей. У 2024 році за підтримки донорів у сфері розвитку здійснювалося реформування системи, метою якого було покращення охоплення, ефективності та здатності до реагування на кризу. У цьому контексті ГВД має узгоджуватися з державними системами, із дотриманням принципу «*посилювати, а не замінювати*»¹²⁶. Це передбачає посилення соціального захисту в гуманітарних програмах грошових виплат, зосередження уваги на найбільш вразливих людях, визначенні сум і строків надання виплат, використовуючи при цьому наявні державні реєстри та системи. Щоб підготувати ґрунт для передачі задоволення гуманітарних потреб у систему соціального захисту, отримувачі гуманітарної ГВД, де це доцільно та відповідно, повинні бути включені у відповідні державні програми соціальної допомоги з урахуванням міркувань захисту та відповідно до принципу «не нашкодь». Отримувачам допомоги також необхідно надати інформацію, юридичну підтримку, індивідуальний супровід та перенаправлення до державних соціальних програм (після отримання поінформованої та добровільної згоди).

Розподіл заходів і фінансових потреб за методами допомоги у 2025 році

* Не включають спільні послуги координації, телекомунікацій в надзвичайних ситуаціях та логістичної підтримки

З 2022 року гуманітарні організації, які здійснюють виплати ГВД в Україні, дедалі активніше співпрацюють з державними установами для створення програм гуманітарних грошових виплат, які дають змогу підтримувати горизонтальне або вертикальне розширення відповідних державних програм грошової допомоги вразливим категоріям населення. Ця співпраця сприяє поступовому переходу від окремих програм до національних механізмів реагування на потрясіння, де це доречно й можливо. Такий підхід, реалізований у різних регіонах (Вірменія, Кенія, Пакистан, Сомалі тощо)¹²⁷, ґрунтується на тому, що використання наявних систем дає змогу скоротити операційні витрати та час виконання (як це спостерігається в Ефіопії та на Філіппінах)¹²⁸ та спрямований на усунення прогалин у програмах соціальної допомоги для реагування на потрясіння, використовуючи національні системи для визначення отримувачів допомоги та забезпечення

швидкого надання грошових виплат у районах, що безпосередньо постраждали від пов'язаних із війною потрясінь. Така діяльність продовжуватиметься у 2025 році відповідно до рекомендацій Ініціативи *PeReHID* та *Спільних підходів донорів до грошової допомоги* для допомоги групам людей, які безпосередньо постраждали від пов'язаних із війною потрясінь (вимушене переміщення, критичні гуманітарні потреби, пошкодження або зруйнування житла, набута через війну інвалідність та потреби взимку). Вони будуть узгоджені зі Стратегічними цілями ПГПР 2025 року та гостротою потреб, а також відповідними стандартами кластерів (для секторальних програм) або БЦГД (для міжсекторальних потреб) щодо визначення отримувачів допомоги, сум переказів та дотримання гуманітарних принципів.

ХАРКІВ, УКРАЇНА

Тетяна, яка була змушена покинути своє рідне місто через інтенсивні бойові дії, знайшла тимчасовий притулок у транзитному центрі в Межовій Дніпропетровської області. Тут вона отримала гуманітарну допомогу, поки їй допомагають знайти місце для проживання.

Фото: УКГС ООН/Вікторія Андрієвська

2.9 Моніторинг

У 2025 році гуманітарні партнери в Україні продовжать моніторинг виконання стратегічних та секторальних цілей цього плану, щоб забезпечити вчасне, ефективне надання допомоги найбільш вразливим людям відповідно до гуманітарних принципів. Система моніторингу побудована навколо трьох основних компонентів, якими є ситуаційні потреби й ризики, реагування та фінансування, а також інклюзивність гуманітарних програм.

Ситуаційні потреби та ризики

Основні міжсекторальні оцінювання, опитування та моніторингові заходи, які лягли в основу аналізу потреб на 2024 рік, залишаться основою для моніторингу ситуації, потрясінь та впливів у 2025 році та будуть об'єднані у вказаних нижче тематичних напрямках.

Ситуація на прифронтових територіях

- Міжнародна організація з міграції (МОМ) продовжить моніторинг переміщення населення та визначатиме пріоритетні потреби в межах 25 км від лінії фронту, використовуючи для цього оцінку переміщення населення та оцінку базового рівня присутності населення в прифронтових районах.
- МОМ у партнерстві з ініціативою REACH проводитиме оперативну оцінку потреб, розроблену в координації із МККГ, для визначення кількості людей, які постраждали внаслідок ескалації конфлікту чи стихійного лиха.
- REACH і далі здійснюватиме Моніторинг гуманітарної ситуації (МГС) для оцінки потреб і вразливості населених пунктів у районах у межах 100 км від лінії фронту або українсько-російського кордону.
- УКГС ООН продовжить відстежувати зміни лінії фронту, інтенсивність бойових дій, гуманітарний доступ і доставлення гуманітарної допомоги з подальшим об'єднанням отриманих даних із переліченими вище результатами роботи МОМ і REACH у межах платформи Моніторингу ситуації на лінії фронту.

Зміни потреб

- REACH спільно з Всесвітньою продовольчою програмою (ВПП) планує проводити щорічну Міжсекторальну оцінку потреб (МСОП) щодо недоступних районів, а також продовжить здійснювати додатковий раунд моніторингу гуманітарної ситуації (МГС), Спільну ініціативу з моніторингу ринку (СІМР), оцінку пошкоджень житла та критичної інфраструктури й аналіз наслідків, а також ініціативу із моніторингу небезпечних подій у партнерстві з Zoi Environmental Network.
- Кластер продовольчої безпеки та засобів до існування і далі покладатиметься на Механізм моніторингу голоду ВПП для визначення моделей споживання продовольства, які притаманні українцям, і пов'язаних із ними негативних механізмів пристосування.

Переміщення населення

- МОМ продовжить моніторинг присутності та переміщення людей, які фактично є внутрішньо переміщеними особами (ВПО), і людей, які повернулися до місць постійного проживання, на обласному рівні шляхом проведення загального опитування населення, оцінюватиме наявність зареєстрованих ВПО за допомогою базової оцінки ситуації в регіоні, а також відстежуватиме першочергові гуманітарні потреби та зміни в них за допомогою оцінки мобільності та потреб.
- Кластер координації та управління об'єктами розміщення ВПО продовжить моніторинг місць постійного проживання в співпраці з REACH, Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН) та партнерами кластера з метою отримання інформації про найважливіші потреби та пріоритети для здійснення багатосекторальних заходів реагування в місцях тимчасового проживання.
- МОМ проводитиме міжсекторальну оцінку умов повернення на рівні населених пунктів для надання інформації про умови та стабільність ситуації, з якою стикаються люди в місцях, до яких вони повертаються.

Захист

- Кластер із питань захисту здійснюватиме моніторинг ситуації у сфері захисту на рівні громад за допомогою оновленого інструменту моніторингу з можливістю швидкого оцінювання ситуації в прифронтових областях. Цей інструмент, що доповнює загальнонаціональне дослідження УВКБ ООН у сфері захисту, яке проводиться раз на пів року, зберігатиме гнучкість для більш динамічного відображення ключових ризиків, вразливих груп, механізмів пристосування і доступу до послуг, що є важливим для прийняття оперативних і стратегічних рішень як у гуманітарній сфері, так і у сфері розвитку.

Зима

- Напередодні осінньо-зимового періоду REACH планує провести оцінювання ризиків у «холодних точках», щоб на основі наявних вторинних даних визначити райони, де ризики, пов'язані з низькими температурами, перетинаються із соціально-економічною вразливістю та високим рівнем гуманітарних потреб.
- Під час проведення загального опитування населення МОМ також включить тематичний модуль із підготовки до зими для подальшого оцінювання сезонних потреб.
- Проведене Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) оцінювання ризиків, що виникають упродовж осінньо-зимового періоду 2024/2025 років, зосереджується на низьких температурах як небезпеці на основі історичних даних про погоду (ця оцінка ризиків не є прогнозом погодних тенденцій на зимовий сезон 2024-2025 рр.), вразливі групи населення з високим ризиком впливу на громадське здоров'я, доступ до медичних послуг, а також на практичних заходах, яких можна вжити для зменшення ризику несприятливих наслідків для здоров'я, спричинених суворими погодними умовами.

Результати всіх ініціатив з оцінювання та моніторингу, включно з вищезгаданими, будуть доступні для ознайомлення в Реєстрі оцінок в Україні.

Реагування та фінансування

Система моніторингу відстежуватиме надання гуманітарної допомоги в порівнянні з показниками ПГПР на 2025 рік, а також надаватиме інформацію для коригування з метою усунення критичних прогалів і задоволення пріоритетних потреб. Спеціально розроблена платформа для звітності за видами діяльності, яка містить інтегровані модулі, призначені для планування та моніторингу заходів реагування, дозволить кластерам відстежувати гуманітарну допомогу, надану постраждалим людям, у порівнянні із цільовими показниками та завданнями реагування з розподілом за географічними регіонами, а також за статтю, віком і наявністю інвалідності.

Платформа для звітності має на меті надати інформацію для регулярного секторального та міжсекторального аналізу для виявлення критичних прогалів у реагуванні і буде доповнена інтерактивними інформаційними онлайн-панелями (дашбордами) для відстеження операційної присутності у форматі «Хто, що, де, коли і для кого робить» (5W) і моніторингу поточної реалізації гуманітарної діяльності. Дані кластерів будуть представлені у щомісячних оглядах та моніторингових звітах щодо реалізації ПГПР на 2025 рік.

Дані моніторингу будуть оприлюднені на вебсайті [ReliefWeb Response](#), і вони доповнюватимуть матеріали конкретних кластерів, зокрема Оперативне зведення, карти та інтерактивні дашборди. Див. Додаток «[Рамкові принципи реагування на основі видів діяльності та план моніторингу](#)» щодо переліку показників моніторингу з розподілом за статтю, віком та урахуванням інвалідності.

У 2025 році гуманітарні організації продовжать вдосконалювати точність і своєчасність моніторингу фінансування шляхом кращого позначення партнерських проєктів у межах планування та інструментів фінансування [Служби фінансового моніторингу](#) (FTS). ГКК та Міжкластерна координаційна група, партнери-виконавці, донори та механізми на рівні головного офісу продовжать моніторинг фінансування через Службу фінансового моніторингу, щоб залучати ресурси, необхідні для усунення прогалів у фінансуванні й надання

партнерам можливості реагувати на гуманітарні потреби. Для підходу, що базується на розрахунку витрат на основі видів діяльності, МККГ створить механізм, який забезпечить перспективне бачення запланованих заходів, а також допоможе здійснювати моніторинг дефіциту фінансування.

Моніторинг наскрізних питань та інклюзивність гуманітарних програм

Гуманітарні організації, які роблять внесок у виконання ПГПР на 2025 рік, зобов'язуються дотримуватися гуманітарних принципів і вимог до критеріїв якості, сформульованих як на глобальному рівні, так і у цьому ПГПР, включно з узгодженням програм на 2025 рік з глобальними та національними керівними принципами створення гуманітарних програм. Зокрема щодо залучення громад і правозахисних організацій до розроблення проєктів і прийняття рішень, планування на основі фактичних даних і своєчасного всеосяжного моніторингу під час реалізації проєктів. Для цього партнери використовуватимуть адаптований Гендерно-віковий

маркер для підходу, заснованого на видах діяльності, розроблятимуть програми з урахуванням потреб людей з інвалідністю, питань захисту та включення механізмів підзвітності перед постраждалим населенням для забезпечення високої якості програм допомоги. Коли це можливо, дані й аналіз будуть проводитися з розподілом за статтю, віком та інвалідністю. Гуманітарні організації спільно контролюватимуть якість, обсяги та своєчасність реагування шляхом регулярного аналізу отриманих скарг і зворотного зв'язку, моніторингу після розподілу допомоги, регулярних перевірок на місцях для моніторингу програм, вибіркового перевірок, обговорень у фокус-групах та інших моніторингових заходів.

Частина 3. Секторальні потреби та заходи реагування

СЕЛО ЛУЧ, МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА

Світлана з села Луч у прифронтовій Миколаївській області серед руїн зруйнованого будинку. Вона згадує, як була рада дізнатися, що матір і доньку, які мешкали в цьому будинку, врятували з-під завалів. Проте будинок відновленню не підлягає.

Фото: УКГС ООН/Юрій Верес

3.1 Координація та управління об'єктами розміщення ВПО

ПОТРЕБУЮТЬ
ДОПОМОГИ

149 тис.

ПЛАНУЄТЬСЯ
НАДАТИ ДОПОМОГУ

79 тис.

ПАРТНЕРИ

25

АКТИВНОСТІ

10

ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ
(дол. США)

\$20,4 МЛН

Стислий огляд потреб

У 2025 році, згідно з оцінками, послуг у сфері координування та управління об'єктами розміщення ВПО потребуватимуть **149 000** внутрішньо переміщених осіб¹²⁹ у місцях тимчасового проживання (МТП). Станом на середину 2024 року в близько 1 800 МТП у 24 областях знаходилось майже 79 000 вимушених переселенців зі складними потребами, які не мали альтернативного тимчасового житла. Це складає близько 2 % загальної кількості ВПО. У більшості МТП мешканці залишаються впродовж тривалого часу: 79 % внутрішньо переміщених осіб залишаються в МТП понад 17 місяців. Проте все більше МТП (46 %) приймають новоприбулих людей, включно з евакуйованими. У 2024 році збільшилась потреба у транзитних центрах, де зупиняються та звертаються по допомогу понад 25 000 евакуйованих. Такі центри, управління якими здійснюють місцеві органи влади за підтримки партнерів Кластера, є місцем тимчасового перебування евакуйованих під час проїзду до місця призначення.

Мешканці місць тимчасового проживання є одними з найбільш вразливих вимушених переселенців в Україні, що вимагає надання критично важливих послуг, що враховують конкретні потреби таких людей. Загалом, 64 % мешканців місць тимчасового проживання становлять жінки. Вони стикаються з більшим рівнем бідності й проблемами у сфері

психічного здоров'я, та на них частіше покладається відповідальність за догляд, у тому числі за літніми родичами та людьми з інвалідністю¹³⁰. Жінки зазвичай очолюють домогосподарства, у яких відсутній другий партнер (97 %).

Більшість об'єктів розміщення ВПО, які під час їхнього проектування призначалися для використання як гуртожитки, школи чи медичні центри. Вони непридатні для довгострокового проживання і часто погано обладнані, що робить неможливим задоволення комплексних потреб вразливих вимушених переселенців. Попри зусилля партнерів Кластера спільно з урядом України з самого початку повномасштабного вторгнення покращити умови проживання в МТП, все ще залишаються значні прогалини. Зокрема з погляду наявності доступної інфраструктури: 75 % МТП не обладнано об'єктами водопостачання, санітарії та гігієни, доступними для людей з інвалідністю, а 62 % бомбосховищ не пристосовані для цієї групи населення. Станом на середину 2024 року забезпечено відповідність МТП 71 % мінімальних стандартів, встановлених законодавством, яке було прийняте у вересні 2023 року. Потреби в матеріальній допомозі особливо великі в місцях, що приймають нещодавно переміщених чи евакуйованих осіб, що є свідченням нагальної потреби в гнучких заходах екстреного реагування, які включають доставлення предметів першої необхідності, як-от ліжка й постільна білизна, кухонне обладнання тощо, а також проведення ремонтів і технічного обслуговування для безпеки та гідних умов проживання в цих МТП. Напередодні зимового періоду 2024-2025 років питання підготовки до зими зберігає свою актуальність, оскільки приблизно чверть МТП відчувають гостру потребу в опалювальних приладах і паливі¹³¹.

Стратегія реагування

У 2025 році Кластер і партнери продовжать підтримувати уряд України та місцеві органи влади, щоб забезпечити надання критично важливої допомоги й дотримання мінімальних стандартів умов проживання в місцях тимчасового проживання, приділяючи особливу увагу вразливим людям, що становлять значну частину мешканців МТП. Водночас із підтримкою розбудови спроможностей реагування на надзвичайні ситуації по всій країні Кластер надаватиме пріоритет регулярним програмам в прифронтових областях на сході та півдні, щоб

протягом року зменшити обсяг усіх заходів Кластера на заході та в центрі країни. Завдяки Групам підтримки з питань управління об'єктами розміщення ВПО й системам моніторингу буде забезпечене перенаправлення між кластерами для допомоги та реагування, у першу чергу для інклюзивного доступу до критично важливих послуг і забезпечення для мешканців МТП, де це можливо, більш прийнятних варіантів розміщення.

Визначення цілей і пріоритетів

У 2025 році партнери Кластера координації та управління об'єктами розміщення ВПО планують надати допомогу 78 913 вимушеним переселенцям, серед яких 64 % жінок, 20 % дітей, 29 % людей похилого віку та 39 % людей з інвалідністю, в 1 600 визначених пріоритетними МТП. Протягом року Кластер надаватиме пріоритет здійсненню повного пакету заходів у прифронтових областях на сході та півдні країни з одночасним скороченням обсягу діяльності на заході та в центрі, спрямовуючи зусилля в першу чергу на відповідальне завершення роботи МТП та їхнє об'єднання. Кластер очікує, що партнери у сфері розвитку нададуть необхідну підтримку місцевій владі для продовження роботи об'єктів тривалого функціонування. Особлива увага приділятиметься посиленню готовності до надзвичайних ситуацій і розбудові спроможності реагування на них, щоб задовольнити нагальні потреби нещодавно переміщених та евакуйованих людей, які прибувають до місць тимчасового проживання із транзитних центрів.

Під час визначення пріоритетів Кластер застосовує орієнтований на людей підхід, що враховує потребу в безпеці та гідних умовах життя, а також рівень

вразливості мешканців МТП. Пріоритетність МТП для здійснення гуманітарного реагування в рамках Цілей кластера № 1 і № 2 визначається на основі низки чинників, як-от статус об'єкта (офіційний чи неофіційний), приймання нових переселенців, кількість розміщених людей, розташування та доступ до послуг, а також ймовірність продовження функціонування. МТП, які незабаром будуть закриті, є пріоритетними для Цілі кластера № 3, що передбачає підтримку альтернативних рішень та відповідального закриття МТП.

Вартість заходів

У 2025 році для виконання плану реагування Кластеру потрібно 20,4 млн дол. США. Завдяки застосуванню Кластером вдосконаленої методології, вдалося визначити більш чітко сформульовані й обґрунтовані цілі, що відображають реалістичні рівні діяльності, на 2025 рік. Хоча показник загальної підтримки знизився порівняно з 2024 роком, цільові показники, особливо у сфері обслуговування (у натуральній та грошовій формі), а також безпечного управління МТП за участі громадськості, підвищено, щоб забезпечити їхню відповідність поточним потребам і чинникам вразливості, зокрема з огляду на збільшення евакуацій людей та пріоритети реагування взимку. Попри зазначене, свідченням операційної ефективності витрат є скорочення бюджетів на моніторинг МТП, перенаправлення та заходи під керівництвом громад, що відповідає фактичній кількості об'єктів, які отримують підтримку. Бюджет на 2025 рік включає додатковий компонент реагування упродовж осінньо-зимового періоду та скоригований з огляду на економічну ефективність.

Розподіл людей, які потребують допомоги і яким планується надати допомогу

за групою населення

за статтю та віком

3.2 Освіта

ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ		ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ	
1,6 млн		0,8 млн	
ПАРТНЕРИ	АКТИВНОСТІ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (дол. США)	
117	7	\$84,6 млн	

Стислий огляд потреб

Війна, що триває в Україні, продовжує загрожувати реалізації права на освіту майже 1,6 мільйона дітей¹³², включно з дітьми з інвалідністю. У 2024 році через посилення обстрілів було порушено навчальний процес для третини хлопчиків і дівчинок по всій країні, а переміщення перешкоджало навчанню 14 % дітей¹³³. Доступ до очної освіти залишається особливо складним у районах поблизу лінії фронту і в районах уздовж кордону з Російською Федерацією. Близько 70 % дітей на сході країни й 30 % на півдні все ще навчаються дистанційно, до того ж діти-переселенці частіше відвідують школу онлайн, ніж діти, які не були переміщені¹³⁴. За даними Освітнього кластера, 80 % дітей, які є вимушеними переселенцями у західних областях країни, також продовжують навчатися дистанційно. Крім того, постійно в дистанційному режимі навчаються майже всі діти, що мешкають у місцях тимчасового проживання.

Війна вплинула на емоційний і психологічний стан дітей та їхню мотивацію до навчання, що призвело до зниження рівня навчальної успішності¹³⁵. Крім того, причиною невідвідування¹³⁶ школи стали психологічний стрес і «цифрова втома». Війна також вплинула на освітян: 80 % вчителів повідомили, що відчують стрес чи занепокоєння через роботу, а також небезпеку на роботі або під час поїздок на роботу. 82 % вчителів в Україні становлять жінки, що посилює їхню міжсекторальну вразливість.

З моменту ескалації бойових дій в лютому 2022 року в Україні, за даними уряду України, було пошкоджено майже 3 600 закладів освіти, включно з

2 000 шкіл¹³⁷, та 371 заклад освіти був зруйнований. Пошкодження освітньої інфраструктури продовжує збільшуватися, випереджаючи темпи ремонтних робіт. Погане облаштування укріплень та брак місця в укріпленнях у школах і дошкільних закладах по всій країні залишаються однією з головних перешкод для повернення до очного навчання, зокрема в прифронтових і прикордонних областях.

Результати навчання погіршуються, причому діти в східних і північних регіонах, а також учні в сільській місцевості відстають від своїх однолітків¹³⁸. Крім того, на час, витрачений на навчання, впливає збільшення обсягу роботи з догляду для дівчинок і залучення до дрібного ремонту, домашніх справ та сільськогосподарських робіт для хлопчиків в сільській місцевості.

Стратегія реагування

У 2025 році партнери Освітнього кластера продовжать забезпечувати доступ до якісної освіти в безпечному й інклюзивному середовищі в очному, дистанційному та змішаному форматах для постраждалих від війни дітей, а також для забезпечення потреб педагогічного персоналу шляхом адаптування різних методів навчання у визначених пріоритетних областях країни, з урахуванням наявних безпекових умов.

Надання послуг у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки (ППЗПП) і зниження ризиків гендерно зумовленого насильства (ГЗН) буде інтегровано в заходи реагування завдяки координації з Технічною робочою групою з питань ППЗПП, напрямами захисту дітей та ГЗН, а також із Кластером охорони здоров'я. Проведення термінових ремонтів і відновлення координуватимуться з Кластерами житла та ВСГ.

Форми реагування передбачають допомогу в натуральній і грошовій формі, а також надання послуг. Заходи допомоги в натуральній формі включають забезпечення необхідними навчальними матеріалами та індивідуальними комплектами для навчання. Механізми допомоги в грошовій та натуральній формі направлені на забезпечення шкіл і дитячих садків (зокрема будівельними матеріалами, комплектами для дошкільної освіти та розвитку (ДОР), комплектами розважальних матеріалів).

Визначення цілей і пріоритетів

У 2025 році Освітній кластер має на меті допомогти 830 000 дітей та вчителів (771 000 дітей та 58 000 вчителів), що становить 51 % від 1,6 млн людей, які потребують допомоги. Кластер визначає пріоритети відповідно до гостроти потреб, враховуючи ресурси, спроможність партнерів, досягнення цільових показників у 2024 році та наявність гуманітарного доступу. Він також враховує заходи в рамках політики «Школа офлайн» Міністерства освіти і науки (МОН), а також поточні заходи, зокрема заходи фонду «Освіта не може чекати» (ECW) та Глобального партнерства у галузі освіти (GPE). 74 % дітей та вчителів, яким планується надати допомогу, проживають у районах, для яких було визначено міжсекторальний рівень гостроти потреб 4 та 5. Серед районів із міжсекторальним рівнем гостроти потреб 3 лише ті, що мають високу концентрацію вразливих вимушених переселенців, є пріоритетними для надання освітньої підтримки у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, що вважається життєво важливими заходами. Крім того, невелика кількість

дітей на окупованих Російською Федерацією територіях отримає ППЗПП та пройде навчання для надолуження освітніх втрат в онлайн-форматі, оскільки на цих територіях не існує інших засобів залучення.

Протягом 2025 року Кластер спрямовуватиме свою діяльність на освітню підтримку в надзвичайних ситуаціях та доступ до освітніх послуг, доповнюючи зусилля МОН, щоб уникнути дублювання та розширити доступ до освіти. Кластер також скоригував свою діяльність з огляду на пріоритетність очного навчання для МОН та продовжить підтримку дрібних ремонтів бомбосховищ і надання пристроїв для онлайн-навчання. З урахуванням цього, Кластер значно скоротив обсяги ремонтів бомбосховищ: у 2025 році таку допомогу планується надати 40 000 людей порівняно з 830 000 людей у 2024 році. Крім того, допомогу у формі забезпечення обладнанням і комплектами для навчання упродовж 2025 року отримають 118 000 людей, тоді як у 2024 році плановий показник становив 830 000 людей. Водночас Кластер продовжуватиме підтримку дрібних

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА

Завдяки ремонту укриття у дитячому садку в одному з містечок на Миколаївщині 200 дітей можуть навчатися у безпеці під час частих повітряних тривог.

Фото: Данська рада у справах біженців в Україні/Світлана Коваль

ремонтів бомбосховищ та забезпечуватиме обладнанням сільські школи й дитячі садки в районах, для яких визначено рівень гостроти потреб 4 й 5 та які не охоплені державними програмами. Крім того, Кластер надаватиме пріоритет заходам у сфері ППЗПП та доступу до освіти там, де обсяг державної підтримки є обмеженим.

Вартість заходів

Для реалізації плану заходів у 2025 році Кластеру потрібно 84 млн доларів США. Вартість заходів на одну дитину визначена на основі розрахунку витрат, проведеного Освітнім кластером у вересні 2024 року. Орієнтовна вартість кожного заходу враховувала способи реагування (онлайн, офлайн, мобільні бригади), гуманітарний доступ та інші фактори (як-от додаткові витрати на роботу з дітьми з інвалідністю). Середня вартість заходів прогнозується на рівні 101,97 дол. США на дитину. Трьома основними статтями витрат, на які припадає значна частина бюджету, є такі.

1. Надання ППЗПП, проведення соціально-емоційного навчання та надання першої психологічної допомоги, що становить 36 % від загального обсягу бюджету. Ці заходи мають вирішальне значення для психічного здоров'я та емоційного добробуту дітей в навчальному середовищі в умовах війни.
2. Створення цифрових освітніх центрів і тимчасових освітніх просторів, що становить 17 % бюджету. Ці заклади забезпечують безпечний простір для продовження навчання в постраждалих від війни населених пунктах.
3. Ремонт захисних укриттів і пошкоджених через війну закладів освіти, що становить 16 % бюджету. Такі ремонтні роботи мають важливе значення для забезпечення можливості навчання в безпечному середовищі.

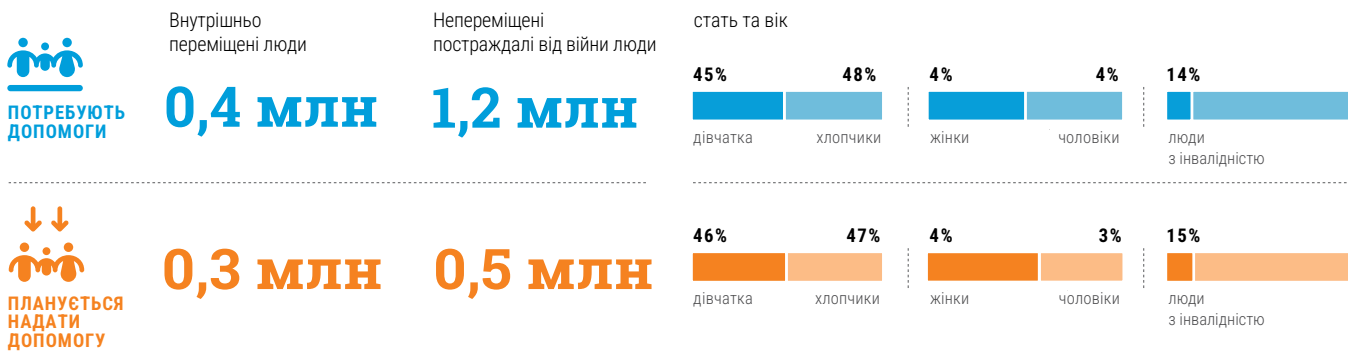
Посилання:

[Стратегія Освітнього кластера в Україні](#)

Розподіл людей, які потребують допомоги і яким планується надати допомогу

за групою населення

за статтю та віком

1 3.3 Телекомунікації в надзвичайних ситуаціях

ПАРТНЕРИ	АКТИВНОСТІ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (дол. США)
1	11	\$1,4 млн

Стислий огляд потреб

Унаслідок постійних обстрілів енергетичної інфраструктури Україна продовжує стикатися з серйозними проблемами з енергопостачанням. Це призвело до збільшення перебоїв електропостачання та телекомунікаційних послуг місцевими інтернет-провайдерами та операторами мобільного зв'язку, що ускладнило роботу офісів і персоналу ООН та НУО. Крім того, у більшості районів проведення гуманітарних операцій супутниковий зв'язок або ненадійний, або взагалі відсутній. Крім того, за результатами оцінювання у 2024 році виявлено брак системи захищеного зв'язку, зокрема для НУО.

Стратегія реагування

Кластер телекомунікацій у надзвичайних ситуаціях продовжить розширення та підтримку послуг безпечного зв'язку та обміну даними в спільних гуманітарних центрах для координації міжвідомчих телекомунікаційних послуг у рамках гуманітарної діяльності. Кластер продовжить тісно співпрацювати зі своїми членами – Робочою групою з питань телекомунікацій у надзвичайних ситуаціях/ Робочою групою з інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ), Міжкластерною координаційною групою (МККГ), Командою з управління безпекою та Робочою групою з питань підзвітності перед постраждалим населенням (ПППН). Спираючись на напрацювання 2024 року, Кластер забезпечить надання безпечних телекомунікаційних послуг у зонах роботи ООН і неурядових організацій для передавання даних до гуманітарних хабів, а також послуг для постраждалого населення.

У 2024 році Кластер розширив інфраструктуру безпечного зв'язку, додавши, як і було заплановано, покриття для 9 міст на сході та півдні країни, завдяки

чому загальна кількість міст, забезпечених такими послугами, зросла до 15, включно з Дніпром, Львовом, Лучом, Києвом, Одесою і Харковом. Кластер також забезпечив покриття для доріг до лінії фронту. Завдяки цим заходам Безпеково-інформаційний центр Департаменту охорони й безпеки ООН отримав цілодобовий доступ до безпечних телекомунікаційних послуг. Крім того, Кластер посилив захист мережевої інфраструктури від кіберзагроз, розробив модуль мобільного зв'язку, придатний для швидкого розгортання, і забезпечив надання послуг безпечного обміну даними в традиційних гуманітарних хабах у Львові, Одесі, Миколаєві та Харкові. У 2025 році Кластер визначить пріоритетом розширення та розгортання мережі безпечних телекомунікаційних послуг ще в 7 містах на заході, в центрі, на сході та півдні України. Це дозволить охопити додаткові райони проведення гуманітарних операцій і заповнити прогалини, що наразі існують у Вінниці, Івано-Франківську, Кривому Розі, Першотравенську, Ужгороді, Чернівцях і Шостці. Крім того, безпечні телекомунікаційні послуги будуть надані у всіх районах гуманітарних операцій. Що стосується послуг обміну даних, то планується продовжувати забезпечувати захист мережі та підключення до мережевої інфраструктури безпечного зв'язку в гуманітарних хабах та місцях безпечних телекомунікаційних послуг.

Крім того, Кластер продовжить підтримку міжвідомчих автоколон завдяки послугам телекомунікаційних систем, надаючи послуги безпечного зв'язку в районах поблизу лінії фронту. Для посилення стійкості систем безпечного зв'язку під час місій у районах із високим рівнем ризиків Кластер надаватиме технічну підтримку спільному пулу модулів мобільного зв'язку, розміщених у спільних регіональних хабах (Дніпро, Харків, Одеса, Київ), для броньованих транспортних засобів ООН і міжвідомчих гуманітарних автоколон.

У рамках співпраці з міжнародною неурядовою організацією INSO та Департаментом охорони й безпеки ООН Кластер планує надавати послуги безпечного зв'язку неурядовим організаціям, які працюють у районах поблизу лінії фронту. Кластер забезпечуватиме розбудову спроможностей на місцях, проводитиме навчання та надаватиме технічні консультації, а також забезпечить підтримку гуманітарних організацій в Україні в межах здійснюваних ним заходів, включно з програмуванням

і налаштуванням обладнання кінцевих користувачів та навчанням кінцевих користувачів правильному використанню систем безпечного зв'язку.

Згідно з планом на 2025 рік, Кластер поступово передасть функцію управління створеною ним інфраструктурою безпечного зв'язку Департаменту охорони й безпеки ООН. Він також передасть відповідні витрати на 2026 рік, включені до міжвідомчого бюджету спільних витрат на забезпечення безпеки на місцевому рівні, і продовжить надавати технічну підтримку для обслуговування мережі. У 2024 році Кластер, INSO та Департамент охорони й безпеки ООН домовилися про інтеграцію НУО до мережі безпечного зв'язку ООН. У 2025 році Кластер планує надавати спеціалізовані послуги безпечного зв'язку для НУО в прифронтових районах.

Кластер і надалі співпрацюватиме з партнерами щодо управління інформацією, включно з підготовкою оперативних зведень, дашбордів та інфографіки. Крім того, Кластер продовжуватиме координаційні зустрічі для інформування підрозділів ІКТ ООН про свою діяльність і впровадження телекомунікаційних послуг. Кластер координуватиме зусилля з Робочою групою з питань інформаційно-комунікаційних технологій для впровадження рішень резервного підключення та мобільного зв'язку GSM в приміщеннях ООН.

Визначення цілей і пріоритетів

Пріоритетним напрямом роботи Кластера залишиться забезпечення функціонування інфраструктури безпечного зв'язку та її розширення в 17 населених пунктах на сході та півдні України. Водночас Кластер розгляне можливість створення інфраструктури безпечного зв'язку ще в 5 населених пунктах на заході України, що дозволить надавати підтримку діяльності гуманітарних організацій, а також стане частиною

плану надзвичайних заходів у випадку переміщення. Кластер продовжить надавати послуги обміну даними у традиційних гуманітарних хабах, зокрема у Львові, Одесі, Миколаєві та Харкові, та оцінюватиме потребу в них, виходячи з динаміки змін гуманітарної діяльності.

Вартість заходів

З урахуванням напрацювань попереднього року Кластер потребуватиме 1,5 мільйона доларів США для реагування у 2025 році. Ці кошти будуть спрямовані на координацію та управління інформацією; надання послуг безпечного зв'язку у 22 населених пунктах (15 поточних і 7 запланованих) та послуг безпечного обміну даними в 4 населених пунктах; надання послуг громадам; а також здійснення технічної підтримки, проведення навчання та технічного обслуговування в 4 населених пунктах. Загальний бюджет Кластера на 2025 рік зменшено на 11 % проти попереднього року.

Залежно від стану енергетичної інфраструктури країни, очікувані витрати на діяльність Кластера можуть бути скориговані з урахуванням необхідності надійних засобів резервного живлення для більшості об'єктів Кластера.

3.4 Продовольча безпека та засоби до існування

ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ	ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ	
5,0 млн	2,3 млн	
ПАРТНЕРИ	АКТИВНОСТІ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (дол. США)
200	4	\$613,4 млн

Стислий огляд потреб

За оцінками, у 2025 році майже 5 мільйонів людей, що становить 15 % населення, стикнуться з нестачею продовольства й потребуватимуть продовольчої допомоги та підтримки засобами до існування. Цей показник є приблизно на третину меншим, ніж у 2024 році. Рівень продовольчої незахищеності залишається найвищим у 10 найбільш постраждалих південних, східних і північних областях¹³⁹. Найбільше людей, які потерпають від продовольчої незахищеності, мешкає в Херсонській (55 %), Запорізькій (42 %) і Донецькій (39 %) областях. Водночас на всі 10 областей припадає близько 2,57 мільйона людей, які потребують такої допомоги. Через руйнування критично важливої інфраструктури та порушення основних послуг у поєднанні з масовим переміщенням населення та економічними наслідками у людей сильно зменшилися можливості забезпечення харчовими продуктами, засобами до існування, здійснення сільськогосподарського виробництва та придбання основних продуктів харчування¹⁴⁰.

Потреби в продовольстві є найгострішими в районах у безпосередній близькості до лінії фронту чи зон активних бойових дій, де люди не мають доступу до торговельних закладів і критично важливих послуг, а також не отримують доходів. За результатами нещодавно проведених оцінювань і досліджень, потреби людей у продовольстві та засобах до існування зросли, оскільки війна, що триває, призвела до виснаження їхніх спроможностей і механізмів

подолання труднощів. За даними Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН (ФАО), кожне п'яте домогосподарство повідомило про зниження основних доходів, як порівняти з 2023 роком¹⁴¹. Відповідаючи на запитання про те, яку підтримку люди хотіли б отримати, майже кожне третє домогосподарство вказало на харчові продукти. Брак засобів до існування дедалі частіше стає основним чинником потреб на додаток до іншої життєво необхідної допомоги. Як свідчать результати проведеної у 2024 році Міжсекторальної оцінки потреб (МСОП), 62 % домогосподарств по всій країні зазнають гострих чи екстремальних труднощів. А оцінка ФАО показала, що 7 з 10 домогосподарств вдаються до різних механізмів пристосування, щоб задовольнити свої нагальні потреби в харчових продуктах і основних товарах. Ці потреби є ще гострішими для вимушених переселенців, які втратили свої домівки, засоби до існування та соціальні зв'язки, що робить їх особливо вразливими.

Війна значною мірою вплинула на сільськогосподарське виробництво, яке зазнало збитків на суму понад 8 млрд дол. США¹⁴². Через постійні обстріли та замінування сільськогосподарських земель обмежено доступ до полів, що перешкоджає посівній кампанії та призводить до зниження врожайності. Крім того, пошкодження критично важливої інфраструктури, зокрема шляхів сполучення і складських приміщень, а також значне переміщення людей із сільської місцевості також створили значні перешкоди для сільськогосподарського виробництва. Через переривання ланцюгів створення цінності й унеможливлення безперервного доступу до транспортних ринкових мереж зменшилася врожайність і утворився постійний дефіцит робочої сили. Удари з використанням безпілотних літальних апаратів у прифронтових громадах перешкоджають ефективному розподілу продовольства, що ще більше ускладнює ситуацію. Це негативно вплинуло на ланцюг постачання продовольства в країні; знизилася прибутковість і продуктивність виробництва, а також збільшилися проблеми з експортом. Війна продовжує підіривати стійкість домогосподарств, змушуючи багатьох використовувати заощадження, розпродавати активи й залізати в борги, що значною мірою скорочує шанси на відновлення в майбутньому¹⁴³.

Стратегія реагування

З людей, яким планується надати допомогу, 1,8 мільйона людей потребують екстреної продовольчої

допомоги. Це на 38 % менше проти кількості людей, яким планувалося надати продовольчу допомогу у 2024 році. Стратегія реагування також враховує зміну балансу між допомогою в натуральній формі та ринковими механізмами допомоги, що є свідченням змін форм продовольчої підтримки, яким надають перевагу люди.

Згідно з Ціллю кластера № 2 Кластер планує забезпечити захист та відновлення засобів існування для 1,7 мільйона людей. Відповідно до стратегії Кластера, спрямованої на відновлення засобів до існування постраждалих людей, партнери прагнуть не лише задовольнити нагальні продовольчі потреби, але й надати засоби сільськогосподарського виробництва і можливості для отримання доходу не лише від фермерських господарств, щоб сприяти довгостроковій самозабезпеченості. Застосування такого подвійного підходу має на меті зменшити залежність від гуманітарної допомоги, зокрема, у тих районах, де можливий поступовий перехід від продовольчої допомоги до підтримки сталого забезпечення засобами існування. Ці стратегічні міркування враховані в системі планування заходів Кластера, що передбачає надання продовольчої допомоги впродовж щонайдовше 12 місяців у регіонах, де можливе стале відновлення засобів існування. Крім того, застосуванню цього підходу сприяє використання платформи Building Blocks, де інтегровані всі види діяльності, що дає змогу партнерам Кластера визначати людей, яким першочергово надається допомога, та уникати дублювання.

Для подолання продовольчої небезпеки для досягнення Цілі кластера № 1 Кластер надаватиме допомогу в натуральній або грошовій формі в 10 найбільш постраждалих областях. Партнери кластера надаватимуть продовольчу допомогу в натуральній формі в сільській місцевості поблизу лінії фронту, де порушена робота торговельних закладів і банківської системи. У районах, де функціонують торговельні заклади та є доступ до фінансових послуг, допомога надаватиметься в грошовій формі. Для задоволення швидкозмінних потреб, спричинених, наприклад, раптовим вимушеним переміщенням через зміну лінії фронту чи ескалацію бойових дій, людям, які перебувають у дорозі чи прибувають до місць тимчасового перебування, надаватимуться готові до вживання продуктивні набори та гаряче харчування, що дасть змогу заповнити прогалину в допомозі до моменту отримання ними багатоцільової грошової

допомоги (БЦГД). Стратегія передбачатиме надання допомоги в грошовій і натуральній формі, де це необхідно, та віддаватиме перевагу розширенню обсягу як сільськогосподарської, так і несільськогосподарської діяльності, спрямованої на отримання засобів до існування. Основні заходи, метою яких є забезпечення засобів до існування не лише у сільськогосподарській галузі, включатимуть підтримання ініціатив щодо збереження та створення нових робочих місць та перекваліфікації, а також надання грошових грантів для малого бізнесу вразливим домогосподарствам. Заходи забезпечення засобів до існування в сільському господарстві передбачатимуть підтримку рослинництва і тваринництва. Партнери Кластера також надаватимуть пріоритет заходам розбудови спроможностей жінок та дівчат, розширюючи їхню участь у сільськогосподарському виробництві. Кластер продовжуватиме сприяти залученню громад завдяки моніторингу після розподілу допомоги, виїздам на місця надання підтримки та тісній співпраці з місцевими та великими українськими організаціями, включно з організаціями, що працюють із людьми з інвалідністю та жіночими правозахисними організаціями, у рамках усіх заходів.

Кластер приділятиме особливу увагу узгодженню пріоритетів, реагування та моніторингу, щоб забезпечити надання допомоги тим, хто її найбільше потребує, уникаючи при цьому прогалин і дублювання. Це буде забезпечене завдяки впровадженню платформи Building Blocks для усунення дублювання заходів у сфері надання продовольчої допомоги в натуральній формі, секторальних грошових грантів і грантів для забезпечення засобів до існування. Кластер також заохочуватиме співпрацю з місцевими виробниками харчових продуктів та насіння для закупівлі продовольчої допомоги в натуральній формі та засобів виробництва для сільського господарства з метою зміцнення місцевої економіки та підвищення стійкості.

Визначення цілей і пріоритетів

У 2025 році Кластер має на меті надати життєво необхідну продовольчу допомогу 2,3 мільйона людей, здебільшого найуразливішим людям, які не мають достатньо продовольства у 10 найбільш постраждалих областях на півдні, сході та північному сході країни, де спостерігається найвищий рівень продовольчої незахищеності та скорочення засобів до існування. Кластер розробить інклюзивні програми з урахуванням гендерних особливостей людей, спрямовані на

подолання вразливості вимушених переселенців, які втратили засоби до існування внаслідок переміщення, людей старшого віку, людей з інвалідністю, представників ромських громад та ЛГБТК+ спільноти і очолюваних жінками домогосподарств, що стикаються зі значними проблемами через низький рівень доходів та інші перешкоди для отримання допомоги. Приділяючи увагу цим пріоритетним групам, Кластер забезпечить надання допомоги найбільш постраждалим від війни людям, що зменшить ризик подальшого погіршення продовольчої безпеки та скорочення засобів до існування в пріоритетних областях.

Вартість заходів

Для реалізації плану заходів у 2025 році Кластер потребуватиме 613 мільйонів доларів США. Це включає 380 мільйонів доларів США для надання продовольчої допомоги, що на 16 % менше проти таких потреб у ПГПР на 2024 рік. Такі потреби визначено відповідно до узгоджених керівних принципів реагування щодо надання продовольчої допомоги в натуральній формі та секторальних грошових виплат для придбання харчових продуктів, включно з витратами на одиницю продукції та витратами на здійснення заходів. Зокрема, витрати на надання продовольчої допомоги в натуральній формі становлять 20 доларів на людину на місяць, а секторальна грошова допомога на харчові продукти – 36 доларів на людину на місяць. Визнаючи відмінності в продовольчих потребах у різних регіонах, Кластер провів детальний аналіз для визначення тривалості реагування у відповідних районах. Залежно від оцінених потреб продовольча допомога надаватиметься або упродовж усього року, або ж тільки

протягом 4 критичних осінньо-зимових місяців. Для забезпечення 1,7 мільйона людей засобами до існування в надзвичайних ситуаціях потрібно 233 мільйони доларів США, при цьому середні витрати на одну людину становлять 137 доларів США. Незначне зниження середніх витрат у розрахунку на одну людину пояснюється передачею підтримки сільськогосподарської інфраструктури та ланцюга постачання з напряму гуманітарного реагування на напрям відновлення.

Кластер продовольчої безпеки та засобів до існування визначає вартість одиниці продукції, що входить до натурального продовольчого кошика, на основі нещодавніх тендерів та комплексного дослідження ринку. Більшість продуктів, таких як гречка, пшоно та інші продукти на основі зернових, закуповуються на місцевому ринку в Україні. Вартість місцевих зернових продуктів формується під впливом низки факторів. Сільськогосподарські умови, такі як посівні площі, врожайність з гектара та вплив кліматичних змін, є ключовими визначальними факторами. Крім того, економічні чинники, такі як інфляція, спричинена коливаннями цін на добрива, витрати на робочу силу, енергоносії та транспортну логістику, суттєво впливають на ціноутворення. Серед інших важливих факторів – зміни в податковій політиці, збитки від обстрілів і ракетних ударів, тенденції на світовому ринку та практика хеджування для пом'якшення цінових коливань на різні види сільськогосподарських культур. Ці змінні роблять прогнозування цін дуже складним завданням через їхню динамічну і часто непередбачувану природу.

Розподіл людей, які потребують допомоги і яким планується надати допомогу

за групою населення

за статтю та віком

3.5 Охорона здоров'я

ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ		ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ	
9,2 млн		3,0 млн	
ПАРТНЕРИ	АКТИВНОСТІ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (дол. США)	
121	6	\$130,9 млн	

Стислий огляд потреб

За оцінками, у 2025 році в Україні допомоги у сфері охорони здоров'я потребуватимуть близько 9,2 мільйона людей, включно з понад 2,2 мільйона вимушених переселенців, 373 000 жінок репродуктивного віку (15-49 років) та більш ніж 1 мільйоном людей старшого віку.

Потреби у сфері охорони здоров'я зумовлені збільшенням масштабів руйнування системи охорони здоров'я, впливом неінфекційних захворювань (НІЗ) і підвищеним попитом на допомогу у сфері психічного здоров'я та психосоціальну підтримку (ППЗПП) через викликані війною потрясіння. Вказані потреби збільшуються впродовж зими та ускладнюються внаслідок пошкодження об'єктів енергетичної інфраструктури та систем опалення. Крім того, зростає потреба в травматологічній допомозі та послугах фізичної реабілітації. Це пов'язане з бойовими діями, що не припиняються, а також збільшенням кількості випадків, коли постраждали медичні заклади, працівники, пацієнти та інші медичні засоби (на 34 % із січня 2024 року за даними Системи ВООЗ з обліку випадків із медичними закладами, персоналом та пацієнтами). Очікується, що кількість людей з інвалідністю в Україні продовжуватиме зростати, оскільки війна триває¹⁴⁴.

Продовження бойових дій також суттєво вплинуло на психічне здоров'я людей: понад 53 % людей повідомили, що відчувають тривогу, 38 % – депресію і 42 % – стрес¹⁴⁵. Люди, які безпосередньо постраждали від бойових дій, переміщення чи отримали важкі травми, зокрема колишні учасники бойових дій та

мирні мешканці в зонах бойових дій, надзвичайно вразливі до хронічних психологічних розладів, як-от посттравматичний стресовий розлад.

Насильство також посилює ризик гендерно зумовленого насильства (ГЗН), на який наражаються здебільшого жінки. Спричинений війною стрес призвів до зростання у постраждалих людей захворюваності на гіпертонію та підвищених ризиків у деяких прифронтових областях. На первинному рівні бракує централізованої допомоги у сфері сексуального та репродуктивного здоров'я (СРЗ). Представники ЛГБТІК+ спільноти часто стикаються з бар'єрами в доступі до спеціалізованих медичних послуг, включно з допомогою у сфері психічного здоров'я, а також сексуального й репродуктивного здоров'я.

Бойові дії негативно вплинули на доступ до первинної медичної допомоги (ПМД), оскільки постачальники ПМД стикаються зі зростанням витрат, особливо в районах активних бойових дій, а також у закладах охорони здоров'я, які обслуговують вимушених переселенців. Попри фінансову підтримку, яку продовжує надавати Національна служба здоров'я України (НСЗУ), становище постачальників послуг залишається складним через статичність капітаційної ставки за обслуговування одного пацієнта. Зростання витрат також залишається головною перешкодою для отримання людьми основних медичних послуг. Понад 34 % домогосподарств в Україні повідомили, що стикалися принаймні з однією перешкодою під час звернення за первинною медичною допомогою, причому основною перешкодою була вартість ліків (35 %), а друге і третє місця, відповідно зайняли вартість консультацій (15 %) і проїзду для отримання медичних послуг (7 %)¹⁴⁶.

Стратегія реагування

Партнери Кластера охорони здоров'я підтримуватимуть надання якісних медичних послуг у співпраці з Міністерством охорони здоров'я (МОЗ), Центром медицини катастроф, Центром громадського здоров'я та обласними департаментами охорони здоров'я. Надавані послуги задовольнятимуть потреби, спричинені надзвичайною ситуацією, і водночас посилюватимуть стійкість системи охорони здоров'я. Відповідно до керівних принципів МОЗ, постраждалим унаслідок бойових дій, переміщення або травм, у тому числі колишнім учасникам бойових

дій, надаватиметься екстрена медична допомога, у тому числі травматологічна допомога та послуги реабілітації. Заходи, що здійснюються на рівні громад і передбачають їхню активну участь, сприятимуть розбудові спроможностей та залученню персоналу МОЗ і національних організацій, забезпечуючи прозорість, відповідальність, підзвітність та сталість ініціатив відповідно до підходу Кластера охорони здоров'я до локалізації. Кластер охорони здоров'я виступає за те, щоб грошова допомога та допомога у формі ваучерів для медичних цілей впроваджувалася разом із наданням послуг, щоб зменшити спричинені війною фінансові бар'єри для доступу до послуг у сфері охорони здоров'я.

Визначення цілей і пріоритетів

У 2025 році партнери Кластера охорони здоров'я мають на меті надати медичні послуги 2,99 мільйона людей. Пріоритет надаватиметься людям, що потребують життєво необхідної медичної допомоги, яку звичайні державні служби не здатні надати через вплив війни на систему охорони здоров'я, у населених пунктах з високим міжсекторальним рівнем гостроти потреб – 4 і 5, а також з рівнем гостроти потреб 3 у деяких районах. Хоча населені пункти з рівнем гостроти потреб 4/5 були визначені у східних, південних і північних областях, включення Києва, Дніпропетровської та Миколаївської областей обумовлюється багатосекторальністю гуманітарних потреб.

Вартість заходів

За оцінками, у 2025 році для забезпечення життєво важливих заходів у секторі охорони здоров'я потрібно 131 мільйон доларів США. Розрахунок витрат на основі заходів, заснований на середніх показниках попередніх гуманітарних заходів, був використаний для оцінки витрат за ключовими видами діяльності та обрахунку загальних витрат на людину, і є співставним з попереднім роком. Хоча загальний показник зменшився порівняно з 2024 роком, цільові показники за видами діяльності зросли, особливо у сфері надання життєво необхідної медичної допомоги, включаючи травматологічну та реабілітаційну допомогу, допомогу у сфері психічного здоров'я та підготовку до зими. Збільшення бюджету в основному пов'язане зі збільшенням запланованих заходів розбудови спроможностей та грошової і ваучерної допомоги на охорону здоров'я, які було скориговано з метою виправлення недофінансування у 2024 році. Загалом операційні витрати зросли, оскільки проблеми з безпекою в прифронтових районах і обмежений доступ вимагають дорогих логістичних заходів і більшої залежності від мобільних медичних підрозділів. Інфляція та глобальні перебої в ланцюгах постачання призвели до зростання цін на медичні товари, тоді як ширші потреби в послугах, такі як лікування хронічних захворювань та охорона материнства, потребують додаткових ресурсів. Вартість реагування була скоригована з урахуванням інфляції і відображає операційні реалії, з якими стикається Кластер.

Розподіл людей, які потребують допомоги і яким планується надати допомогу

за групою населення

за статтю та віком

3.6 Логістика

ПАРТНЕРИ	АКТИВНОСТІ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (дол. США)
1	3	\$5,1 МЛН

Стислий огляд потреб

З урахуванням Аналізу прогалин і потреб у 2024 році (2024 Gaps and Needs Analysis) Кластер гуманітарної логістики в Україні у 2025 році й надалі спрямовуватиме свої зусилля на задоволення кількох ключових потреб для безперервного надання гуманітарної допомоги. Пріоритетом залишається забезпечення наявності в прифронтових областях безпечних складських приміщень, призначених для надійного зберігання і зручного доступу для розподілу гуманітарних вантажів. Залишаються проблеми щодо безпечного гуманітарного доступу, зокрема в районах, які постраждали від бойових дій, а забезпечення операційної безпеки вимагає скоординованих зусиль. Навчання і розвиток навичок логістичного персоналу залишаються ключовим чинником підвищення операційної ефективності, особливо в складних і нестабільних умовах. Крім того, існує потреба в розширенні спроможностей ГІС і картографії для гуманітарної спільноти, оскільки вони мають вирішальне значення для навігації у важкодоступних районах, планування безпечних маршрутів і оцінювання стану інфраструктури в режимі реального часу.

Крім того, зростають вимоги до енергетичної автономії для безперервності логістичних операцій, та для функціонування ланцюга постачання потрібно забезпечити достатню кількість робочої сили. На це також впливають законодавство країни та процедури імпорту, зокрема, обмеженнями на ввезення необхідних матеріалів і обладнання у рамках спрощених процедур імпорту гуманітарної допомоги, що перешкоджає швидкому пересуванню і стає на заваді реалізації гуманітарних програм.

Часті обстріли, пошкодження дорожньої інфраструктури, зруйновані чи недоступні сховища, обмеження гуманітарного доступу, законодавчі

обмеження, міни та безпекові ризики по всій країні, особливо в східних, північно-східних і південних регіонах, ще більше ускладнюють надання гуманітарної допомоги. Як показує досвід реагування на надзвичайні ситуації в Сумській і Харківській областях у травні 2024 року, а також загострення кризи в Покровську Донецької області з серпня 2024 року, існує занепокоєння щодо подальшої зміни лінії фронту та розширення зони активних бойових дій. Це загострює потребу в посиленні логістичної готовності та координації по всій країні для забезпечення безперервного потоку гуманітарної допомоги.

Стратегія реагування

У 2025 році розв'язання складних логістичних проблем має вирішальне значення для своєчасного та ефективного надходження життєво необхідної допомоги постраждалим людям. Це включає координацію логістики, надання доступу до відповідної оперативної інформації, спільних логістичних послуг та подальшого посилення підтримки гуманітарних організацій у напрямі розбудови спроможностей і сприяння навчанню гуманітарного персоналу. Здійснюючи заходи, передбачені в [Концепції операцій \(ConOps\)](#) та на [Малі ConOps](#), Кластер допомагатиме гуманітарній спільноті надавати життєво необхідну підтримку тим, хто її найбільше потребує.

Протягом 2025 року Кластер логістики продовжить застосовувати гнучкий підхід, щоб адаптувати свою діяльність і послуги до мінливого контексту та ситуаційних потреб. Координуючи свою діяльність із партнерами, Кластер логістики за необхідності збільшуватиме чи зменшуватиме свої спроможності й таким чином забезпечить реагування на нові прогалини та потреби. Для досягнення своїх цілей Кластер покращуватиме координацію логістичних операцій, головуючи на регулярних координаційних нарадах на центральному та регіональному рівнях у трьох центрах у Києві, Дніпрі та Одесі з метою максимально ефективного використання ресурсів та уникнення дублювання зусиль. Ці координаційні платформи використовуватимуться для обміну досвідом для оцінки операційних потреб і зміни стратегії для задоволення потреб гуманітарних партнерів.

Відповідно до свого мандату, Кластер логістики також надаватиме доступ до оперативної логістичної

інформації через низку платформ, як-от вебсайт кластера, мапи, LogIE, списки розсилки та інші інструменти. Зазначені платформи створено для підвищення обізнаності партнерів і надання їм допомоги в прийнятті рішень шляхом збору, аналізу та поширення ключових логістичних даних, отриманих як від гуманітарних організацій, так і з державних/приватних джерел. Основною метою є покращення передбачуваності, своєчасності та ефективності заходів, завдяки чому зберігатиме здатність реагувати на зміну потреб.

Кластер логістики продовжить забезпечувати доступ до спільних логістичних послуг, як-от тимчасове зберігання та наземне перевезення, приділяючи особливу увагу підтримці міжвідомчих автоколон. Ці послуги є частиною спільних гуманітарних зусиль надання допомоги вразливим людям у важкодоступних районах і районах бойових дій, зокрема у східних, північно-східних і південних регіонах України. Гуманітарним партнерам наполегливо рекомендується максимально використовувати комерційні логістичні рішення, щоб забезпечити доступність безоплатних послуг для найбільш важливих операцій у важкодоступних районах.

Міжнародна неурядова організація Humanity & Inclusion (HI), представлена своїм операційним підрозділом Atlas Logistique, продовжить відігравати ключову допоміжну роль у підтримці гуманітарної спільноти, безпосередньо надаючи технічну експертизу в галузі логістики, а також безоплатні для користувачів спільні логістичні послуги і забезпечуючи гуманітарний доступ до найбільш важкодоступних районів. Кластер логістики та Atlas Logistique/HI тісно співпрацюватимуть, щоб забезпечити взаємодоповнююче охоплення, зосереджуючи увагу на зонах підвищеного ризику та уникаючи дублювання зусиль.

Протягом 2025 року Atlas Logistique/HI продовжуватиме надавати безоплатні для користувачів спільні послуги зберігання та автомобільних перевезень по всій Україні, з пріоритетною увагою до зон підвищеного ризику, перевезень медичних вантажів (включно з вантажами, що потребують контролю температури та холодильного ланцюга та

зберігання), а також підтримуватиме місцеві організації. Atlas Logistique/HI оцінюватиме потреби й забезпечуватиме розбудову спроможностей партнерів на основі виявлених прогалин в управлінні логістичними послугами, використовуючи для цього навчальні модулі зі складського чи транспортного менеджменту. Atlas Logistique/HI застосовуватиме гнучкий підхід, адаптуючи свою діяльність та послуги відповідно до мінливого контексту та ситуаційних потреб у повній координації зі своїми партнерами.

Для задоволення виявленої потреби в розвитку логістичних спроможностей гуманітарного персоналу Кластер логістики продовжить надавати пріоритет підвищенню кваліфікації працівників гуманітарних організацій, приділяючи особливу увагу розбудові спроможностей місцевих надавачів допомоги. Цієї мети буде досягнуто за допомогою логістичних тренінгів, спеціально розроблених для зміцнення знань і розвитку навичок у сфері логістики, необхідних для ефективного управління та адаптації до мінливого і складного операційного середовища в Україні.

Вартість заходів

На основі запитів на послуги у 2024 році для реагування у 2025 році Кластеру логістики необхідно 5,1 мільйона доларів США. З цієї суми 4 484 000 доларів США призначено для надання спільних логістичних послуг, як-от перевезення і зберігання, 520 000 доларів США — на координацію та управління інформацією і ще 119 800 доларів США — на заходи розбудови спроможностей. Проведення регулярного оцінювання потреб у логістиці забезпечує ефективне узгодження логістичних стратегій з новими викликами та пріоритетами, які виникають на місцях.

3.7 Захист

Соціально-правовий захист загалом (Кластер з питань захисту та напрямів)

ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ	ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ	
9,8 млн	3,8 млн	
ПАРТНЕРИ	АКТИВНОСТІ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (дол. США)
591	54	\$445,2 млн

Кластер з питань захисту

ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ	ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ	
9,5 млн	2,6 млн	
ПАРТНЕРИ	АКТИВНОСТІ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (дол. США)
218	17	\$172,0 млн

Стислий огляд потреб

У 2025 році, згідно з розрахунками, послуг і допомоги у сфері гуманітарного захисту потребуватимуть 9,8 мільйона людей. За результатами Міжсекторальної оцінки потреб (МСОП), 12 % домогосподарств мають надзвичайні потреби в гуманітарному захисті, і цей показник є вищим, ніж у будь-якому іншому секторі. Наведені нижче ризики зумовлюють гостроту потреб постраждалих людей у сфері захисту:

- обмеження свободи пересування, примусове переміщення та вимушене повернення;
- фізична безпека та психічне здоров'я і добробут дітей, яким загрожують комплексні ризики;
- гендерно зумовлене насильство (ГЗН) в поєднанні з підвищеними ризиками пов'язаних з війною

сексуального насильства, сексуальної експлуатації та наруги, торгівлі людьми, сексуальних домагань та інших форм ГЗН;

- забруднення мінами та іншими вибухонебезпечними предметами;
- перешкоди та/або обмеження доступу до документів, що посвідчують особу та громадянство, засобів правового захисту та системи правосуддя.

Повний аналіз міститься в [Аналізі у сфері захисту 2024 р.](#) Додатковий аналіз також оприлюднений на [вебсайті](#) Кластера з питань захисту.

Стратегія реагування

У 2025 році Кластер із питань захисту планує надати допомогу 1,1 внутрішньо переміщених людей та 1,52 мільйона непереміщених людей, які постраждали від війни (56 % жінок, 44 % чоловіків, 15 % дітей, 54 % дорослих, 31 % людей старшого віку, 16 % людей з інвалідністю). Це включно з людьми, які повернулися до місць постійного проживання, людьми, які мешкають у місцях тимчасового проживання, представниками ЛГБТІК+ і, за наявності доступу, мешканцями окупованих Російською Федерацією територій. Діяльність Кластера передбачає залучення жіночих правозахисних організацій, організацій людей з інвалідністю, організацій людей старшого віку, організацій ЛГБТІК+ спільноти та рад внутрішньо переміщених осіб та забезпечення індивідуального реагування у сфері захисту з урахуванням віку, статі та розмаїття потреб людей. Заходи спрямовуватимуться в трьох напрямках:

4. Надання критично важливих спеціалізованих послуг у сфері захисту та адресної соціальної підтримки внутрішньо переміщеним і непереміщеним постраждалим від війни людям, з одночасним просуванням локалізації допомоги завдяки партнерству з державними поставальниками послуг, організаціями громадянського суспільства (ОГС) та волонтерськими мережами, особливо на сході, північному сході та півдні України.
5. Посилення спроможності громад розвивати інклюзивні механізми захисту для людей в усьому їхньому розмаїтті в місцях тимчасового проживання та поза ними, зменшуючи таким чином негативні механізми подолання труднощів та ефективно сприяючи наданню соціальної

підтримки й послуг, з одночасним підвищенням самодостатності та розширенням доступу до прав.

6. Додаткове зміцнення середовища захисту з акцентом на заходах адвокації та безоплатній правничій допомозі, соціальних послугах і політиці щодо внутрішнього переміщення, щоб забезпечити найбільш вразливим внутрішньо переміщеним і непереміщеним постраждалим від війни людям повноцінний і безпечний доступ до державних послуг, а також захист, повагу та реалізацію їхніх прав.

Ці три складники будуть підкріплені: 1) підзвітністю перед постраждалими людьми на всіх етапах розроблення заходів захисту; 2) оновленою системою моніторингу й аналізу питань захисту через призму гендерно-вікового розмаїття.

У районах із безперешкодним гуманітарним доступом життєво важливі заходи реагування у сфері захисту включатимуть соціальну підтримку доступу до державної допомоги й спеціалізованих послуг у сфері захисту, а також зміцнення середовища захисту завдяки заходам адвокації, підтримці постачальників послуг для забезпечення безперервності послуг і вдосконалення навичок місцевих органів влади й гуманітарних партнерів. Реагування здійснюватиметься із застосуванням ефективних та інклюзивних підходів на рівні громад, включно з індивідуальним супроводом, соціальним супроводом, сприянням та перенаправленням для отримання послуг від гуманітарних організацій, а також у громадських просторах й завдяки роботі мобільних груп. Індивідуальна допомога у сфері захисту в обмеженому обсязі, а також грошова допомога й допомога в натуральній формі надаватимуться після індивідуального оцінювання ризиків і слугуватимуть доповненням послуг у сфері захисту, спрямованим на задоволення нагальних потреб найбільш вразливих людей, їхнє відновлення після порушень прав у сфері захисту та запобігання застосуванню ними негативних механізмів подолання труднощів.

Цільова первинна та вторинна правнича допомога в пріоритетних галузях права надаватиметься з метою отримання документів, що посвідчують особу, реєстрації народження та одержання інших видів документації, що дозволить найбільш вразливим внутрішньо переміщеним і постраждалим від війни людям реалізувати свої права, включно з правом на свободу пересування, правом звертатися за

державною допомогою і послугами, правом брати участь у програмах соціального захисту та правом на доступ до засобів правового захисту. Внутрішньо переміщеним і постраждалим від війни людям також буде надана правнича допомога у відновленні документації на житло, землю та майно, щоб вони могли звертатися за компенсацією за пошкоджене чи зруйноване майно на підставі відповідних нормативно-правових актів. Внутрішньо переміщеним людям також буде надана підтримка в забезпеченні можливості проживання в місцях тимчасового проживання та орендованому житлі. Завдяки такому більш сфокусованому підходу до надання правничої допомоги ВПО, які потребують правничої допомоги з інших питань, будуть перенаправлені до центрів безоплатної правничої допомоги або до організацій, що працюють у сфері відновлення.

Для подолання травм і психосоціального стресу в рамках реагування будуть запропоновані індивідуальні та групові послуги психосоціальної підтримки із акцентом на заходах 1, 2 і 3 рівнів піраміди ППЗПП. Це сприятиме впровадженню підходів, що передбачають залучення громад, зокрема, для надання підтримки на рівні громади й сім'ї із дотриманням відповідних стандартів, надання базової психосоціальної підтримки, а також послуг консультування, першої психологічної допомоги, розв'язання конфліктів та цілеспрямованої неспеціалізованої підтримки постраждалим від війни людям.

Цілеспрямовані заходи у сфері захисту на рівні громад, що реалізовуватимуться в різних формах, матимуть ключове значення для забезпечення того, щоб як у містах, так і в сільській місцевості жодна людина не залишилася поза увагою, а також були зміцнені спроможності громад до самозахисту та стійкості до пов'язаних із війною потрясінь, забезпечена інтеграція вразливих груп людей в усьому їхньому розмаїтті та знижена соціальна напруженість. Заходи спрямовуватимуться на посилення самодостатності громад та налагодження зв'язків між людьми й постачальниками державних послуг (як-от департаменти соціальної політики, центри надання адміністративних послуг, центри життєстійкості), щоб люди з груп ризику могли отримати доступ до послуг та реалізувати свої права. Цієї мети буде досягнуто шляхом залучення рад внутрішньо переміщених осіб та інших структур на рівні громад, співпраці з ОГС (у тому числі організацій

людей з інвалідністю та людей старшого віку), підтримки громадських центрів та просторів, а також соціального сприяння та супроводу.

Під час реалізації заходів у сфері захисту пріоритет надаватиметься стратегічному та оперативному партнерству із напрямками захисту дітей, протидії ГЗН та протимінної діяльності, у рамках яких здійснюватимуться інтегровані програми захисту, що пропонують комплексні послуги захисту, а міжсекторальним заходам сприятиме співпраця з кластерами координації та управління об'єктами розміщення ВПО, житла, охорони здоров'я, продовольчої безпеки та засобів до існування.

У прифронтових районах і на окупованих Російською Федерацією територіях заходи у сфері захисту продовжать адаптуватися з урахуванням обмежень доступу та викликів у сфері безпеки. Будуть зміцнені спроможності місцевих партнерів і волонтерів, а також їхні знання у сфері захисту з метою посилення реагування з урахуванням питань захисту, а набутий ними досвід використовуватиметься для підтримки вразливих груп людей, які, незважаючи на ризики, залишаються поблизу лінії фронту, включно з непереміщеними, внутрішньо переміщеними людьми та людьми, які повернулися до місць постійного проживання. Для посилення локалізації заохочуватиметься взаємодія з координаційними центрами, очолюваними місцевими організаціями й державними органами влади.

Моніторинг заходів захисту на рівні громад та домогосподарств дасть змогу виявити ризики та порушення прав, що сприятиме проведенню

адвокаційної діяльності та посиленню підзвітності перед постраждалим населенням. Він також сприятиме більш цілеспрямованому реагуванню у сфері захисту, розробленню гуманітарних програм, що враховують питання захисту на оперативному рівні, та підвищенню ролі захисту на більш стратегічному рівні.

Визначення цілей і пріоритетів

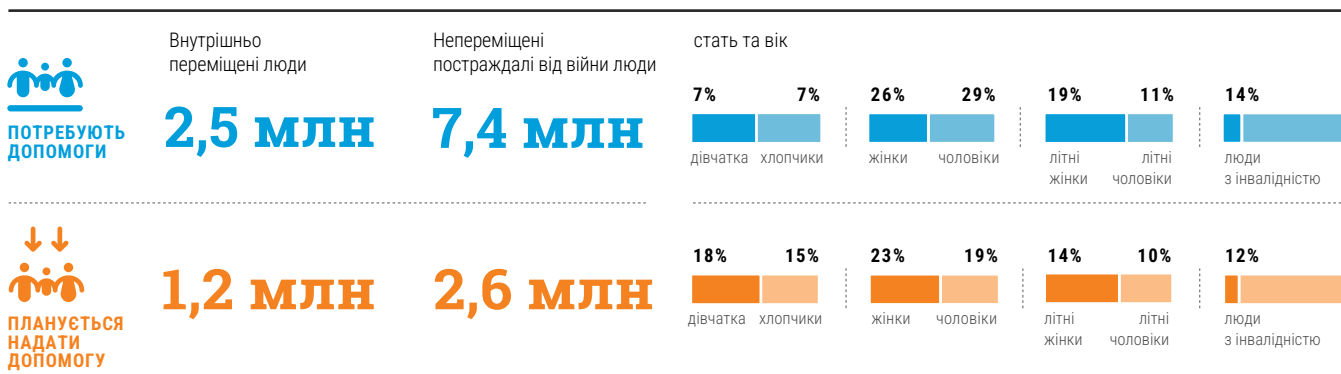
У 2025 році Кластер із питань захисту планує надати допомогу 1,1 внутрішньо переміщених людей та 1,52 мільйона непереміщених людей, які постраждали від війни (56 % жінок, 44 % чоловіків, 15 % дітей, 54 % дорослих, 31 % людей старшого віку, 16 % людей з інвалідністю). Це включно з людьми, які повернулися до місць постійного проживання, людьми, які мешкають у місцях тимчасового проживання, представниками ЛГБТІК+ і, за наявності доступу, мешканцями окупованих Російською Федерацією територій. Пріоритетним напрямом буде реагування у сфері захисту у районах із рівнями гостроти потреб 4 (надзвичайні потреби) і 5 (катастрофічні потреби), переважно на сході, північному сході та півдні України, де зосереджено 83 % внутрішньо переміщених людей і 95 % непереміщених постраждалих від війни людей, яким планується надати допомогу в цих визначених пріоритетних районах. У решті районів¹⁴⁷, переважно на заході та в центрі країни, буде забезпечене обмежене реагування в осередках найгостріших гуманітарних потреб у сфері захисту, зокрема вразливих внутрішньо переміщених людей у місцях тимчасового проживання, які можуть опинитися під загрозою виселення чи потребуватимуть

Соціально-правовий захист загалом

Розподіл людей, які потребують допомоги і яким планується надати допомогу

за групою населення

за статтю та віком

індивідуального супроводу впродовж перехідного періоду, а також вразливих нещодавно переміщених людей та людей, які постраждали внаслідок обстрілів. Критично важлива допомога та послуги у сфері захисту в районах, що не належать до 4 та 5 рівнів гостроти потреб, надаватимуться здебільшого на рівні громад і супроводжуватимуться зміцненням місцевого середовища захисту для забезпечення відповідального передавання функцій захисту до місцевих надавачів підтримки. Як порівняти з 2024 роком, кількість людей, яким буде надано допомогу, збільшилася на 38 % у районах із рівнем гостроти потреб 4 й на 14 % у районах із рівнем гостроти потреб 5. Водночас цей показник знизився на 66 % у районах із рівнем гостроти потреб 2 (виникнення потреб) і на 18 % – у районах із рівнем гостроти потреб 3 (значні потреби).

Вартість заходів

Загальна вартість заходів у сфері захисту й забезпечення прав на житло, землю та майно у 2025 році становить 172 мільйони доларів США. Ці витрати були розраховані на основі середніх питомих витрат, передбачених Планом гуманітарних потреб і реагування (ПГПР) на 2024 рік, з урахуванням інфляції,

непрямих витрат і більших витрат на реалізацію заходів у важкодоступних районах, які можуть включати закупівлю засобів безпеки. Вартість кожного окремого виду діяльності була підтверджена під час консультацій із партнерами кластера та членами Стратегічної консультативної групи Кластера з питань захисту. Для деяких людей передбачено кілька заходів, витрати на які оцінюються і відстежуються відповідним чином. Збільшення бюджету Кластера на 2025 рік пов'язане зі збільшенням цільових показників за трьома основними напрямками діяльності, а саме: індивідуальний супровід, психосоціальна підтримка та консультування з питань захисту. Також передбачено додаткові 30 % на підтримку (як прямі, так і непрямі витрати на підтримку). З огляду на обмежені відповіді партнерів Кластер визначив максимальну, середню та мінімальну вартість заходів. Певні види діяльності, які розглядалися і оцінювалися сукупно (наприклад, адвокація), були оцінені на основі оцінки витрат на людські ресурси в різних місцях.

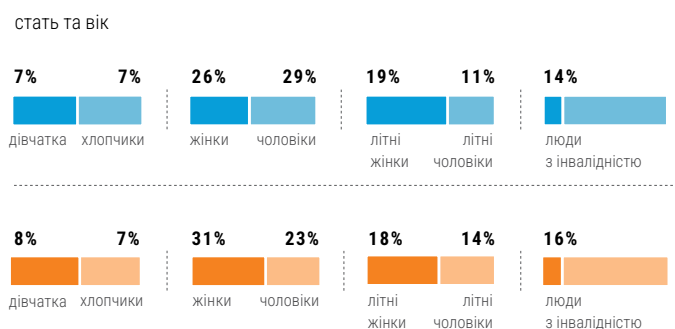
Кластер з питань захисту

Розподіл людей, які потребують допомоги і яким планується надати допомогу

за групою населення

за статтю та віком

3.7.1 Захист дітей

ПОТРЕБУЮТЬ
ДОПОМОГИ

3,5 млн

ПЛАНУЄТЬСЯ
НАДАТИ ДОПОМОГУ

2,1 млн

ПАРТНЕРИ

АКТИВНОСТІ

ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ
(дол. США)

247

15

\$128,9 млн

Стислий огляд потреб

Через війну в Україні діти постійно наражаються на ризики бойових дій, насильства, експлуатації, фізичних загроз, психологічних травм та стресу в умовах обмеження доступу до критично важливих послуг. Продовжуються значні порушення прав дітей: з моменту ескалації бойових дій загинуло принаймні 649 дітей, та 1 747 отримали поранення¹⁴⁸. Близько 3,47 мільйона¹⁴⁹ найбільш вразливих дітей¹⁵⁰, 10 % яких є дітьми з інвалідністю¹⁵¹, а також їхні батьки чи опікуни вкрай потребують безпеки, стабільності й невідкладних спеціалізованих послуг у сфері захисту дітей. Значна частина дітей, особливо на північному сході (30 %), сході (36 %) та півдні (16 %) країни, наражаються на підвищені ризики через ескалацію бойових дій. Діти у прифронтових районах і вздовж кордону України з Російською Федерацією стикаються з підвищеними ризиками, зокрема стають свідками чи потерпають від бойових дій, переміщення і погіршення умов життя.

Понад 2 мільйони дітей (53 % дівчинок і 47 % хлопчиків) стикаються з комбінованими ризиками у сфері захисту та порушеннями їхніх прав. За результатами [Аналізу у сфері захисту прав дітей за 2024 рік \(Child Protection Assessment Report\)](#) було виявлено, що 84 % домогосподарств вважають психосоціальний стрес критичним ризиком для дітей у своїх громадах, причому щонайменше третина респондентів повідомили, що діти віком до п'яти років мають видимі ознаки впливу у сфері психічного здоров'я. Майже половина опікунів повідомляють, що їхні діти увесь час відчувають себе в небезпеці, а 86 % висловлюють постійне занепокоєння щодо безпеки своїх дітей. Війна, безперечно, вплинула на психічне здоров'я самих

опікунів та їхню здатність забезпечувати належний захист і стабільність. Унаслідок загальної ситуації почастишали випадки розділення сімей, що викликає значне занепокоєння у 36 % домогосподарств¹⁵².

Через обстріли шкіл і лікарень обмежено доступ дітей до освіти та охорони здоров'я, що посилює тривогу та спричиняє психологічний стрес. Використання вибухонебезпечних предметів у населених пунктах також наражає дітей на значну небезпеку, включно із загрозами поранення чи загибелі¹⁵³. 15 % респондентів повідомили про наявність вибухонебезпечних предметів поблизу місця їхнього проживання.

Як показало нещодавнє [дослідження](#) Care International, дівчинки стикаються з вищим ризиком сексуального насильства й експлуатації, коли їх залучають до неоплачуваної роботи з догляду, що спричиняє розлади сну та харчової поведінки. Хлопчики, які навчаються на окупованих Російською Федерацією територіях, стикаються з більшим ризиком участі в бойових діях¹⁵⁴, загибелі та поранень від вибухонебезпечних предметів, а також зловживання психоактивними речовинами як одним зі шкідливих механізмів подолання труднощів. Діти з інвалідністю стикають з цілою низкою проблем, як-от обмежений доступ до допоміжних технологій, непристосована для їхніх потреб інфраструктура та комунікаційні бар'єри, що ускладнює їхню мобільність та перешкоджає участі в житті суспільства.

Стратегія реагування

У 2025 році партнери у сфері захисту дітей планують надати допомогу 2,05 мільйона дітей та їхніх опікунів, спираючись для розв'язання їхніх найгостріших проблем на попередні інвестиції та партнерства з Міністерством соціальної політики, державними службами, місцевими органами влади і громадами. Ключовими елементами є запобігання ризикам, зменшення ризиків і зміцнення кадрових спроможностей соціальних служб для забезпечення сталості та провідної ролі на місцевому рівні.

Партнери у сфері захисту дітей надають пріоритет механізмам підзвітності перед постраждалим населенням, використовуючи для цього орієнтований на дитину підхід, що враховує вік, стать і потреби дітей з інвалідністю. Партнери у сфері захисту дітей продовжують посилювати вимоги кодексів поведінки й запроваджувати заходи щодо захисту дітей, запобігання сексуальній експлуатації та нарузі, зниження ризиків ГЗН та інтеграції дітей з інвалідністю.

Партнери сприяють участі дітей протягом усього циклу розроблення та реалізації програм, створюють дружні до дітей механізми зворотного зв'язку та звітності, а також підвищують обізнаність про те, як отримати доступ до інформації та повідомити про проблеми, пов'язані із захистом дітей.

Визначення цілей і пріоритетів

У 2025 році партнери у сфері захисту дітей **зосередять зусилля на наданні спеціалізованих життєво важливих послуг 2,06 мільйона найбільш вразливих дівчинок і хлопчиків¹⁵⁵ та їхнім сім'ям (60 % дітей, 40 % дорослих¹⁵⁶), приділяючи особливу увагу регіонам із надзвичайними та критичними міжсекторальними потребами (рівні гостроти потреб 4 і 5), а також районам зі значними потребами (рівень гостроти потреб 3). Це стосується прифронтових та інших важкодоступних населених пунктів, де недостатньо соціальних послуг, переважно в північно-східних (24 %), східних (42 %) та південних (20 %) областях, де соціальні послуги надаються в обмеженому обсязі. Партнери планують надати допомогу 86 % дітей та батьків/опікунів, які мають надзвичайні та катастрофічні потреби у сфері захисту дітей (рівень гостроти потреб 4 та 5), а також тих, хто має значні потреби (рівень гостроти потреб 3). Застосовуючи підхід, що ґрунтується на оцінюванні гостроти потреб, партнери адаптуватимуть критично важливі послуги у сфері захисту до конкретних потреб дітей та їхніх батьків/опікунів.**

Партнери у сфері захисту дітей співпрацюватимуть із державними органами влади, іншими кластерами/напрямами та місцевими громадами з метою максимального збільшення впливу, забезпечення сталості та просування провідної ролі місцевих

надавачів допомоги. Пріоритетні заходи запобігання порушенням та реагування у сфері захисту дітей визначені на основі ретельно визначених і скоординованих підходів, а також співпраці з державними органами і громадами.

Вартість заходів

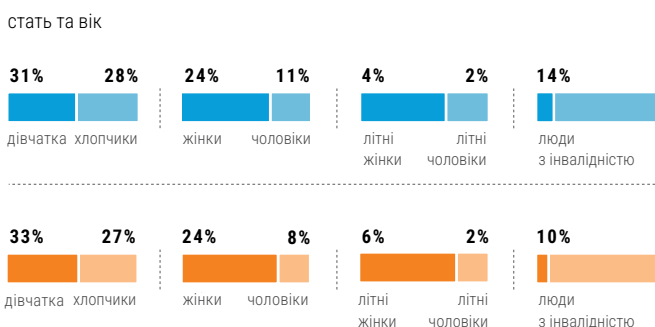
Партнери у сфері захисту дітей у 2025 році потребуватимуть 128,9 мільйона доларів США для надання допомоги 2,06 мільйона дітей та їхніх сімей, що на 8 % менше проти 2024 року. Служби захисту дітей потребують значних кадрових ресурсів з огляду на значну інтенсивність праці та необхідність кваліфікаційної підготовки таких фахівців, як соціальні працівники та психологи, щоб забезпечити надання послуг, які задовольняють потреби та відповідають мінімальним стандартам. Партнери надають послуги в дистанційному, мобільному та очному режимі, що вимагає додаткових витрат, зокрема на засоби індивідуального захисту (ЗІЗ), виконання обов'язків щодо підтримки співробітників і заходів безпеки. Крім того, розмір витрат залежить від кількості людей, яким планується надати допомогу, та місця надання послуг. Наприклад, надання послуг у прифронтових громадах і важкодоступних районах є дорожчим. Потреби у фінансуванні обраховані на основі кількості людей, яким буде надано допомогу і послуги за кожним видом діяльності, а витрати на одну дитину обраховуються для кожного конкретного заходу. Вартість одного заходу враховує різні чинники, як-от місце розташування, заробітна плата кваліфікованого персоналу, логістика та спосіб реалізації.

Розподіл людей, які потребують допомоги і яким планується надати допомогу

за групою населення

за статтю та віком

♀ 3.7.2 Гендерно зумовлене насильство

ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ	ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ	
2,4 млн	0,7 млн	
ПАРТНЕРИ	АКТИВНОСТІ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (дол. США)
100	15	\$57,9 млн

Стислий огляд потреб

За оцінками, в Україні 2,42 мільйона вразливих внутрішньо переміщених і непереміщених постраждалих від війни людей, переважно жінок і дівчинок, а також чоловіків і хлопчиків, наражаються на значні ризики гендерно зумовленого насильства (ГЗН) і потребують негайної та безперервної підтримки для запобігання ГЗН, зменшення його ризиків та реагування на ГЗН. Через продовження повномасштабної війни, погіршення безпекової ситуації, скорочення економічних можливостей та інші наслідки війни зросли ризики насильства з боку інтимного партнера, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК), сексуальної експлуатації та наруги (СЕН), торгівлі людьми, сексуальних домагань та інших форм ГЗН. Найбільші потреби в такій гуманітарній допомозі є переважно в північно-східних, південних і східних областях, проте осередки значних потреб у запобіганні ГЗН та реагуванні на нього залишаються й на заході та в центрі України. (Див. [Аналіз у сфері захисту 2024 р.](#) та на [вебсайті](#) напряду ГЗН).

Стратегія реагування

У 2025 році партнери у сфері протидії ГЗН спрямують зусилля для надання життєво важливих, інтегрованих, якісних скоординованих послуг із запобігання ГЗН, зниження ризиків та реагування на випадки ГЗН. Крім того, також передбачені інші гуманітарні заходи для усунення спричинених війною прогалів у спроможності держави реагувати на нагальні потреби здебільшого

вразливих жінок і дівчинок, а також хлопців і чоловіків, які постраждали від ГЗН чи наражаються на такі ризики.

Життєво важливі послуги із протидії ГЗН відповідно до мінімальних міжнародних стандартів запобігання та реагування ГЗН в умовах надзвичайних ситуацій будуть надаватися в різних форматах (стаціонарні, мобільні, електронні/е-платформи). Такі заходи включають наступне: індивідуальний супровід постраждалих від ГЗН; психосоціальна і юридична допомога людям, які постраждали та наражаються на ризики ГЗН; притулки та кризові кімнати для постраждалих від ГЗН; екстрена підтримка гарячих ліній із протидії ГЗН, а також допомога у безпечних просторах для жінок і дівчинок як первинних центрів доступу до послуг з протидії ГЗН. Заходи реагування на ГЗН також включатимуть грошову й ваучерну допомогу, надання предметів особистої гігієни жінкам і дівчинкам для задоволення їхніх першочергових потреб, надання доступу до життєво важливої інформації та відновлення міжсекторальних перенаправлень до спеціалістів із питань ГЗН на місцевому рівні. Доступ до послуг із протидії ГЗН буде розширено завдяки розповсюдженню життєво важливої інформації про наявну підтримку та посиленню спроможності постачальників послуг працювати відповідно до світових мінімальних стандартів надання допомоги. Крім того, гуманітарні організації, які не надають спеціалізовану підтримку у сфері ГЗН, будуть проінформовані про шляхи зменшення ризиків ГЗН та орієнтований на постраждалих від ГЗН підхід для безпечного перенаправлення постраждалих до спеціалізованих служб. Завдяки кращому управлінню інформацією та аналізу конфіденційних даних і механізмів зворотного зв'язку заходи реагування здійснюватимуться на основі реальних даних, які стануть основою для адвокаційних заходів партнерів із протидії ГЗН. Партнери з протидії ГЗН продовжать працювати над мінімізацією ризиків ГЗН завдяки гуманітарній діяльності.

Визначення цілей і пріоритетів

У 2025 році у напряду запобігання ГЗН та допомоги постраждалим від нього планується надати підтримку **0,71 мільйона найбільш вразливих жінок, дівчинок, хлопчиків і чоловіків, із 2,42 мільйона, які потребують такої допомоги.** Сюди входять 0,34 мільйона вразливих внутрішньо переміщених людей, які проживають як у місцях тимчасового проживання, так й за їх межами в окремих населених пунктах з найвищими потребами. Це також включає 0,37 мільйона непереміщених

постраждалих від війни людей, які залишаються в міських і сільських районах, включно з віддаленими регіонами, які сильно постраждали від війни, переважно на північному сході, сході та півдні України. Сюди також входять прифронтові райони. Близько 89 % людей, яким планується надати допомогу, складають жінки та дівчинки, а 11 % — чоловіки та хлопчики, які постраждали та/або наражаються на значні ризики ГЗН. 15 % — люди з інвалідністю, 21 % — діти, і 26 % — люди похилого віку.

Більшість заходів із запобігання ГЗН, зменшення ризиків та реагування на ГЗН буде спрямовано на підтримку вразливих внутрішньо переміщених та непереміщених постраждалих від війни людей у районах із рівнем гостроти потреб 4 (надзвичайні потреби) та 5 (катастрофічні потреби), переважно на північному сході, сході та півдні України. Як порівняти з 2024 роком, кількість людей, яким планується надати підтримку, збільшилася на 20 % для районів із рівнем гостроти потреб 4 та для районів із рівнем гостроти потреб 5 — на 3 %.

Операційну присутність на мінімальному рівні також буде забезпечено в окремих районах, переважно на заході та в центрі України, для яких визначено рівень гостроти потреб 3 (надзвичайні потреби) та 2 (значні потреби). Як порівняти з 2024 роком, цільові показники підтримки для районів із рівнем гостроти потреб 2 та 3 знизяться на 24 %. Серед людей, яким планується надати допомогу, — внутрішньо переміщені (включно з нещодавно евакуйованими) і найбільш вразливі непереміщені постраждалі від війни люди, які потребують необхідної інформації про послуги підтримки та доступу до безпечної, конфіденційної та своєчасної допомоги. Це включатиме індивідуальний супровід для постраждалих від ГЗН, надання

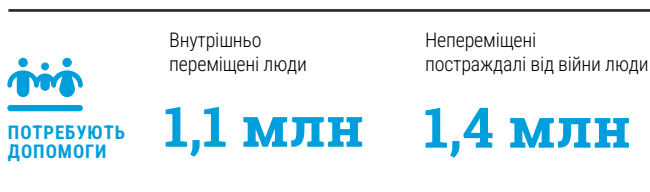
психосоціальної та юридичної допомоги, грошову допомогу і підтримку у формі ваучерів у межах заходів реагування на ГЗН. Там, де гуманітарні партнери вже надають такі послуги, підтримку надаватимуть у безпечних просторах для жінок і дівчинок, прихистках для постраждалих від ГЗН людей і кризових кімнатах.

Вартість заходів

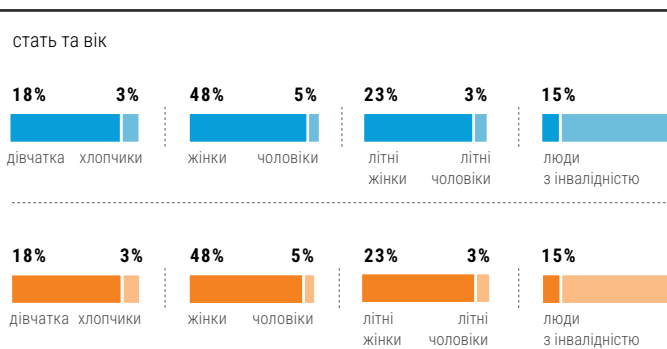
За оцінками, у 2025 році для забезпечення надання життєво необхідної допомоги у сфері ГЗН потрібно 57,9 мільйона доларів США. Для обрахунку витрат на кожен із ключових видів діяльності за основу було взято середні показники за 2024 рік. Середні витрати були обраховані на основі діапазону витрат, а потім підтверджені в ході консультацій із партнерами у сфері ГЗН та членами Стратегічної консультативної групи. Слід зазначити, що середні витрати на одну особу на один вид діяльності відрізняються по Україні, причому найвищі витрати у районах поблизу лінії фронту та у важкодоступній сільській місцевості. Загальними чинниками, що визначають витрати на діяльність у сфері ГЗН, є логістичні витрати, конкурентна заробітна плата, витрати, пов'язані із забезпеченням обслуговування в районах із пошкодженою критично важливою інфраструктурою (наприклад, забезпечення резервного енергозабезпечення) тощо. Витрати включають забезпечення готовності до надзвичайних ситуацій для найбільш вразливих людей, зокрема надання мобільних послуг психосоціальної підтримки, надання засобів особистої гігієни, а також поширення життєво важливої інформації (включно з інформацією про номери гарячих ліній із протидії ГЗН та іншою важливою інформацією).

Розподіл людей, які потребують допомоги і яким планується надати допомогу

за групою населення

за статтю та віком

3.7.3 Протимінна діяльність

ПОТРЕБУЮТЬ
ДОПОМОГИ

5,4 млн

ПЛАНУЄТЬСЯ
НАДАТИ ДОПОМОГУ

1,4 млн

ПАРТНЕРИ

АКТИВНОСТІ

ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ
(дол. США)

26

7

\$86,5 млн

Стислий огляд потреб

За результатами проведеної в третьому кварталі 2024 року Оцінки гуманітарних потреб, допомоги у сфері протимінної діяльності потребують 5,4 мільйона людей, а сильного забруднення зазнали 18 районів (9 районів із рівнем гостроти потреб 4 та 9 – із рівнем гостроти потреб 5). Областями, які постраждали найбільше та де проживає понад 2,8 мільйона з 5,4 мільйона людей, які потребують допомоги, є Чернігівська, Сумська, Харківська, Донецька, Дніпропетровська, Миколаївська, Херсонська та Одеська. Найбільш щільного забруднення вибухонебезпечними предметами (ВНП) зазнали прифронтові райони. За результатами нетехнічного обстеження (НТО), проведеного після повномасштабного вторгнення Російської Федерації в Україну, станом на сьогодні близько 580 квадратних кілометрів визнано ймовірно забрудненою/забрудненою територією, яка потребує подальшого очищення¹⁵⁷. Забруднення негативно впливає на сільськогосподарську діяльність, що є основою економіки аграрних районів України. За попередніми оцінками – близько 3 тисяч квадратних кілометрів сільськогосподарських угідь по всій Україні не обробляється через забруднення мінами та вибухонебезпечними залишками війни. Зазначені втрати сільськогосподарського виробництва не можуть бути компенсовані за рахунок виробництва в інших регіонах країни.

Стратегія реагування

Оператори протимінної діяльності надаватимуть першочергову допомогу і розширюватимуть заходи обстеження та розмінування у районах зі значними потребами, одночасно скорочуючи заходи інформування щодо ризиків вибухонебезпечних предметів. Загалом, у 2024 році 18 гуманітарних операторів отримали сертифікацію для проведення заходів інформування про ризики, пов'язані з вибухонебезпечними предметами, нетехнічних обстежень (НТО), очищення територій (вручну та з використанням техніки) та знешкодження вибухонебезпечних предметів.

Протимінна діяльність включає п'ять основних напрямів (очищення, інформування про ризики, пов'язані з вибухонебезпечними предметами, допомога постраждалим, адвокаційні заходи та знищення ВНП). В Україні наразі працюють дві робочі групи з питань інформування щодо ризиків ВНП та допомоги постраждалим. Робоча група з питань інформування про ризики ВНП проводитиме заходи інформування про ризики, пов'язані з вибухонебезпечними предметами, і ширші заходи підвищення обізнаності для допомоги близько 1,1 мільйона людей завдяки підтримці в натуральній формі чи у формі послуг. Цей показник включатиме 230 000 внутрішньо переміщених та близько 1 мільйона непереміщених людей, що менше кількості людей, яким планувалося надати допомогу у 2024 році. Крім того, сертифіковані гуманітарні оператори з інформування про ризики, пов'язані з вибухонебезпечними предметами, продовжуватимуть підтримувати зацікавлені національні НУО, які бажають пройти сертифікацію в цьому напрямі. Крім того, Робоча група з інформування населення про ризики, пов'язані з мінами та вибухонебезпечними залишками війни та ініціативна група із написання проекту стандарту з інформування населення про ризики, пов'язані з мінами та вибухонебезпечними залишками війни, співголовою якої є Міністерство економіки, допоможе гармонізувати найкращі практики й покращити координацію між зацікавленими сторонами.

Робоча група з питань допомоги постраждалим від вибухонебезпечних предметів визначить пріоритетом розроблення технічного посібника з надання грошової допомоги постраждалим від ВНП, а також посилить

шляхи перенаправлення та підтримає Міністерство економіки в розробленні Національного плану дій із надання допомоги постраждалим від ВВП відповідно до Міжнародних стандартів з питань протимінної діяльності (IMAS) 13.10 та Національної стратегії протимінної діяльності. Заплановані заходи координуватимуться з відповідними міністерствами, службами охорони здоров'я та реабілітації, надавачами ППЗПП, Національним органом із питань протимінної діяльності та Державною службою України з надзвичайних ситуацій. Ці зусилля узгоджуються з діяльністю уряду щодо забезпечення прав людей з інвалідністю та ініціативами Конвенції про права осіб з інвалідністю. Деякі з ключових заходів для постраждалих від ВВП та їхніх сімей включають грошову допомогу для сприяння соціально-економічній інклюзії, враховуючи, що допомога постраждалим є багатограним довгостроковим зобов'язанням щодо задоволення потреб і дотримання прав людей, які постраждали від ВВП. Інші заходи стосуються забезпечення доступу

до наявних державних й інших механізмів підтримки шляхом координації та перенаправлення.

Визначення цілей і пріоритетів

У 2025 році партнери у сфері протимінної діяльності планують надати підтримку близько 1,4 мільйона людей, включно з 1,2 мільйона непереміщених постраждалих від людей та 268 755 внутрішньо переміщених людей. З них близько 14 % становлять діти, 30 % — люди старшого віку, а решта 56 % — дорослі. Ця кількість включає 5 314 постраждалих від вибухонебезпечних предметів. Для усунення ризиків, пов'язаних із вибухонебезпечними предметами, пріоритет надаватиметься таким чотирьом основним складникам протимінної діяльності:

- підтримка процесу сертифікації міжнародних та національних НУО, а також підтримка партнерських відносин із несертифікованими організаціями та заохочення місцевих НУО до отримання сертифікації;

МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА

Фахівець з розмінування знешкоджує вибухонебезпечні предмети. Після очищення території місцеві мешканці зможуть безпечно відновити сільськогосподарські роботи.
Фото: Данська рада у справах біженців в Україні/Світлана Коваль

- розширення координації в напрямі інформування про ризики, пов'язані з вибухонебезпечними предметами, і НТО;
- посилення взаємодії з державними органами влади для постановки завдань, визначення пріоритетів та координації;
- надання основним партнерам відповідних інформаційних продуктів для підтримки планування їхніх заходів.

Підхід до усунення ризиків ВВП шляхом розмінування спиратиметься на зміцнення спроможностей національних і міжнародних сертифікованих операторів протимінної діяльності. Основна увага у 2025 році буде приділятися розширенню діяльності з проведення НТО для звільнення більшої частини імовірно забруднених земель, маркування забруднених районів і сприяння реалізації стратегії уряду України щодо скорочення потенційно забруднених територій на 80% протягом наступних п'яти років.

Партнери у сфері протимінної діяльності посилюватимуть співпрацю з Національним органом з питань протимінної діяльності, Міністерством оборони України, Міністерством внутрішніх справ України, Міністерством економіки України та національними операторами протимінної діяльності з метою підтримки їх зусиль, що здійснюються з метою виконання Національної стратегії протимінної діяльності та Операційного плану заходів з її реалізації.

Вартість заходів

За оцінками, вартість пріоритетних заходів у сфері протимінної діяльності у 2025 році становитиме **86 мільйонів доларів США, що дещо менше проти 2024 року**. Значна частина цього бюджету виділяється на заходи обстеження і розмінування, які гуманітарні оператори, що займаються протимінною діяльністю, продовжать розширювати у 2025 році. Крім того, більше постраждалих від вибухонебезпечних предметів отримають грошову допомогу й будуть перенаправлені до інших служб. Близько 12 мільйонів доларів США планується виділити на розбудову спроможностей та інституційну підтримку національних партнерів, включаючи спеціалізовану технічну підготовку понад 2 500 людей.

У сфері протимінної діяльності збільшилися обсяги нетехнічного обстеження (вдвічі порівняно з 2024 роком). Водночас витрати на одиницю заходів не змінилися, але зменшилися обсяги маловитратних заходів (таких як інформування про ризики ВВП) і збільшилася кількість заходів, не пов'язаних з прямим охопленням отримувачів допомоги.

Посилання:

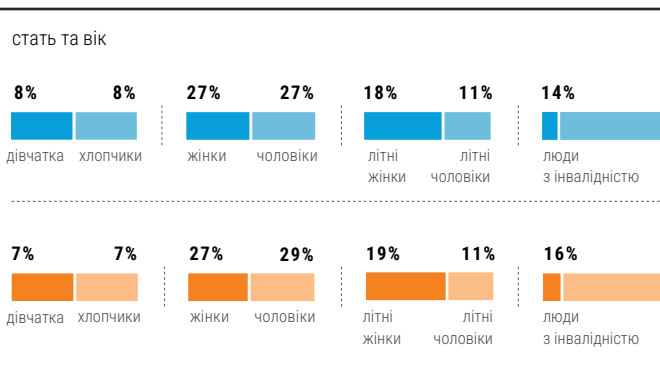
[Національна стратегія протимінної діяльності та план заходів](#)

Розподіл людей, які потребують допомоги і яким планується надати допомогу

за групою населення

за статтю та віком

3.8 Житло й непродовольчі товари

ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ		ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ
6,9 млн		3,0 млн
ПАРТНЕРИ	АКТИВНОСТІ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (дол. США)
178	8	\$544,6 млн

Стислий огляд потреб

За оцінками, у 2025 році в Україні допомоги із житлом і непродовольчими товарами (НПТ) потребуватимуть 6,9 мільйона людей, включно з 5,2 мільйона непереміщених постраждалих від війни людей та 1,7 мільйона внутрішньо переміщених людей. Війна, що триває, спричиняє зростання гостроти потреб у житлі та НПТ серед українських домогосподарств, особливо тих, що проживають у містах у прифронтових областях на сході країни. У звіті Світового банку «Швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення» (RDNA) зазначається, що в країні пошкоджено чи зруйновано щонайменше 10 % усього житлового фонду. Особливо незахищеними з погляду забезпечення житлом є переміщені люди. За даними Координаційної групи з питань енергетики України, цілеспрямовані обстріли енергетичної інфраструктури Російською Федерацією призвели до втрати понад 60 % загальної потужності, що спричиняє значні виклики для вразливих людей взимку.

Стратегія реагування

Кластер житла та НПТ має 3 взаємопов'язані цілі, що відповідають двом стратегічним цілям ПГПР і спрямовані на задоволення першочергових потреб і) у забезпеченні житлом і непродовольчими товарами в надзвичайних ситуаціях, ii) в осінньо-зимовий період і iii) забезпеченні відповідних житлових умов, одночасно забезпечуючи зв'язок із довгостроковими сталими рішеннями.

Пріоритетним напрямом діяльності Кластера є надання життєво необхідної гуманітарної підтримки для задоволення потреб вразливих людей України, які потерпають від спричинених війною потрясінь та несприятливих зимових погодних умов. Основна увага Кластера спрямована на скоординоване екстрене реагування у сфері житла та НПТ, своєчасне планування на випадок надзвичайних ситуацій та забезпечення прийнятних житлових рішень у поєднанні зі сталими довгостроковими заходами реагування з урахуванням гендерних особливостей і доступності для людей з інвалідністю. Кластер забезпечить стале реагування у тісній співпраці з органами влади, що дасть змогу забезпечити розроблення якісних програм, які відповідають принципам підзвітності та інклюзивності, із застосуванням локалізованого підходу.

Відповідно до стратегічного фокусу уряду та ПГПР, Кластер реалізовуватиме заходи здебільшого в прифронтових областях. Упродовж усіх трьох років із початку повномасштабного вторгнення Кластер сумлінно застосовує багаторічний стратегічний підхід, що передбачає передавання, де це можливо, основних функцій із забезпечення підтримки українським структурам чи організаціям, які працюють у сфері розвитку. У 2025 році Кластер припинить підтримку хаба на заході країни і натомість зосередиться на зміцненні північно-східного, південного та східного хабів, а також продовжить реалізацію заходів забезпечення готовності до надзвичайних ситуацій та спроможності реагування на них по всій країні. Кластер розроблятиме навчальні матеріали та матеріали із самопомоги для подолання несприятливих наслідків війни для сектору житла.

Також продовжується вдосконалення інструментів моніторингу заходів гуманітарного реагування. База даних щодо оцінки пошкоджень та реагування у сфері житла є джерелом актуальної інформації про обсяги пошкоджень на рівні будинків/квартир і постійно оновлюється: наразі вона містить понад 80 000 адрес, і конструктивна співпраця з урядом України продовжується. Система RAIS+ узгоджується з гуманітарною системою і пов'язана зі звітністю в ActivityInfo та результатами ПГПР. Завдяки системі є можливість координування процесу отримання інформації, підготовки внутрішньої звітності НУО та усунення дублювання отримувачів допомоги на рівні окремих заходів. Система розроблена для підвищення ефективності розподілу допомоги.

Методи реагування Кластера включають допомогу в натуральній формі, грошову допомогу чи змішані форми допомоги, залежно від ситуації та стану місцевих ринків. Загальний прогнозований обсяг реагування кластера в грошовій формі складає 42 % у 2025 році. Реагування в натуральній формі (59 %) також включає надання послуг шляхом залучення підрядних організацій, коли мова йде про виконання будівельних проєктів, пов'язаних із високим ступенем ризику. Члени Стратегічної консультативної групи розробили та схвалили матрицю та детальний посібник заходів реагування. У цих документах зібрана вся інформація, необхідна для планування та виконання заходів, моніторингу та звітування про діяльність Кластера.

Кластер також співпрацює з Кластером з питань захисту в Робочій групі з питань житла, землі та майна, що дає змогу допомагати людям з отриманням документів, що підтверджують право

власності на житло, для забезпечення права володіння нерухомістю. Кластер житла та НПТ тісно співпрацює з Кластером координації та управління об'єктами розміщення ВПО в напрямі ремонтів та відновлення місць тимчасового проживання. Крім того, завдяки екстреним ремонтам об'єктів соціальної інфраструктури й переобладнанню місць тимчасового проживання для задоволення особливих потреб, як-от розміщення людей похилого віку та забезпечення придатного простору для людей з інвалідністю, забезпечується досягнення цілей Кластерів охорони здоров'я та ВСГ. А сталі рішення у сфері житла вимагають тісної співпраці з гуманітарними партнерами, які забезпечують засоби до існування, особливо з огляду на те, що, як свідчать результати МСОП, значна частка родин стикається із серйозними проблемами в обох секторах.

СЕЛО ГАЛИЦИНОВЕ, МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА

У Галициновому на Миколаївщині майже 300 родин отримали по 3,5 тонни паливних брикетів від гуманітарних працівників для опалення взимку.

Фото: Help - Hilfe zur Selbsthilfe/Євген Жуляй

Визначення цілей і пріоритетів

У 2025 році партнери Кластера житла планують надати допомогу 3 мільйонам людей, 98 % з яких проживають у районах, визначених як пріоритетні. Для визначення категорій людей, яким Кластер планує надати допомогу, використовувалась ціла низка джерел. Основним визначальним фактором є операційні спроможності партнерів, з урахування результатів проведеного Кластером оцінювання гостроти потреб, гуманітарного доступу та щільності населення. Водночас 98 % ресурсів буде спрямовано на пріоритетні райони. Основна увага приділяється східним і південним прифронтовим територіям, що включають дев'ять пріоритетних областей. Визначення способів надання допомоги (у натуральній формі, грошова форма, ваучери) для конкретних видів діяльності здійснюється відповідно до уподобань і можливостей партнерів, функціонування місцевих ринків і придатності кожного способу для відповідного виду діяльності.

Вартість заходів

Для надання допомоги 3 мільйонам людей Кластеру необхідно 545 мільйонів доларів США. Підхід, що використовується для визначення фінансових потреб Кластера, базується на калькуляції витрат на основі видів діяльності. За цією методологією для кожного

виду діяльності Кластера визначається середня питома вартість, яка застосовується до запланованих обсягів такої діяльності. Обрахунок питомих витрат здійснювався шляхом аналізу витрат, пов'язаних з аналогічною діяльністю за минулий рік, вивчення коливання цін (як фактичної, так і очікуваної інфляції), а також дослідження витрат, виявлених партнерами на етапах планування та проведення тендерів. Крім того, цей процес включав обговорення в рамках різних технічних робочих груп, аналіз результатів оцінювання ринку оренди, даних Ініціативи спільного моніторингу ринку (аналіз витрат на житло та НПТ), результатів проведеного MOM оцінювання витрат на тверде паливо, а також проведення консультацій із міністерствами України тощо.

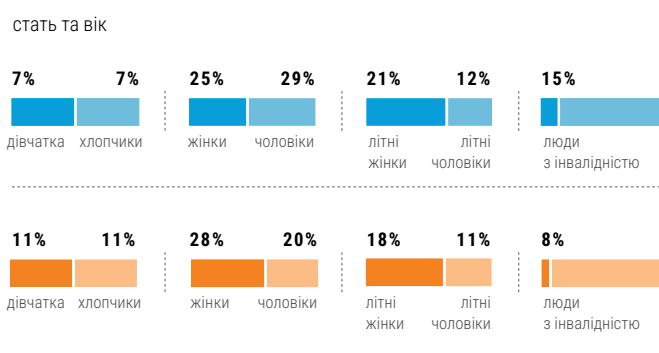
Кластер регулярно оновлює свої референтні ціни, наведені в Керівництві з видів діяльності, пов'язаних з планом гуманітарних потреб та реагування, використовуючи різні джерела – консультації з партнерами кластера, Спільний моніторинг ринку, дані МСОП. Ціни для ПГПР 2025 року були оновлені з урахуванням інфляції на товари та послуги. Непрямі витрати не враховуються в калькуляції витрат.

Розподіл людей, які потребують допомоги і яким планується надати допомогу

за групою населення

за статтю та віком

3.9 Водопостачання, санітарія та гігієна

ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ		ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ
8,5 МЛН		4,3 МЛН
ПАРТНЕРИ	АКТИВНОСТІ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (ДОЛ. США)
114	7	\$365,3 МЛН

Стислий огляд потреб

За оцінками, у 2025 році послуг водопостачання, санітарії та гігієни (ВСГ) потребуватимуть 8,5 мільйона людей. Загалом п'ята частина домогосподарств зіткнулася з проблемою обмеженого доступу до питної води, і більш ніж половина з них пов'язують це безпосередньо з війною¹⁵⁸. Ці проблеми є гострішими поблизу лінії фронту через часті чи тривалі перерви в наданні послуг, спричинені обстрілами та небезпекою під час проведення ремонтних робіт. Проте вони також є значними й у віддалених від лінії фронту регіонах, де перебої з водопостачанням пов'язані, як правило, з обстрілами енергетичної інфраструктури.

Результати Моніторингу гуманітарної ситуації¹⁵⁹ в прифронтових районах вказують на нестабільність водопостачання: у липні 2024 року 19 % міст і сіл зазнали значної потреби, а 56 % населених пунктів перебували в стані «виникнення потреб». У Донецькій області про значний рівень потреб у доступі до достатніх обсягів водопостачання повідомляли у 60 % міст і сіл, де було проведено дослідження. Порівняно вища залежність від доставлення води водовозами спостерігається в прифронтових громадах Дніпропетровської (26 %), Донецької (32 %) та Харківської (21 %) областей.

На додачу, багато домогосподарств не очищують воду через брак коштів¹⁶⁰, а обізнаність про ризики, пов'язані з наявними чи альтернативними джерелами водопостачання, є обмеженою¹⁶¹. Безпечне зберігання води часто є проблемою в районах, мешканці яких не звикли до перебоїв у водопостачанні.

За межами сільської місцевості та прифронтових районів загалом більш ніж 10 % домогосподарств відзначили погіршення доступу до засобів гігієни через війну, що є наслідком підвищення вартості чи зменшення доступності засобів, причому гостра вразливість є характерною насамперед для внутрішньо переміщених людей, пенсіонерів, малозабезпечених сімей, багатодітних сімей і мешканців прифронтових громад. Вибір способу надання підтримки суттєво відрізняється залежно від географічного розташування, групи населення та предмета допомоги¹⁶².

У транзитних центрах і місцях тимчасового проживання вразливі вимушені переселенці з прифронтових районів часто стикаються з проблемами, пов'язаними наявністю безпечних та доступних об'єктів ВСГ¹⁶³, що іноді призводить до відмови в розміщенні людей з інвалідністю та літніх людей. Окрім туалетів і ванних кімнат, часто згадуються¹⁶⁴ проблеми з пральними/сушильними машинами, бойлерами для нагрівання води й доступом до водопостачання, а також із забезпеченням засобами особистої гігієни, мийними засобами та питною водою під час евакуації. У медичних закладах у прифронтових районах, як свідчать внутрішні дані, типові слабкі місця пов'язані з безпекою та доступністю санітарно-гігієнічних приміщень, належним зберіганням і транспортуванням медичних відходів, достатньою кількістю мийних засобів, необхідних для дотримання протоколів, а також наявністю резервних джерел водопостачання та зберігання води на випадок надзвичайних ситуацій. Відновлення роботи шкіл залежить від дотримання конкретних правил безпеки, наявності доступних бомбосховища, а в деяких регіонах — від наявності безпечної питної води.

Стратегія реагування

Перша ціль кластера ВСГ передбачає надання підтримки постачальникам послуг/комунальним службам, особливо в прифронтових регіонах, які стикаються з багатьма потрясіннями, що стали однією з причин руйнування систем під час війни¹⁶⁵. Ситуація ускладнюється через неефективність та потреби у відновленні, що виникли через багаторічний брак інвестицій. Гуманітарні заходи та заходи раннього відновлення можуть сприяти забезпеченню послуг у прифронтових регіонах завдяки постачанню матеріалів і обладнання для ремонту та створенню резервних потужностей. Хоча пріоритет надається послугам водопостачання та водовідведення, схожі проблеми є характерними і для послуг зі збору відходів та централізованого теплопостачання, тому їх також не слід залишати поза увагою. У районах, де надання централізованих послуг уже здійснюється зі значними перебоями, знаходиться під ризиком припинення чи припинилося, заходи, спрямовані на

розвиток альтернативних водозаборів, збільшення кількості загальнодоступних точок водопостачання (колодязів, свердловин, кіосків із продажу води) чи розширення можливостей для екстреного водопостачання, залишаються критично важливими для забезпечення спроможності реагування на пов'язані з конфліктом потрясіння. Підтримка заходів, спрямованих на перехід від екстреного водопостачання до більш сталих рішень, також має вирішальне значення в міру стабілізації ситуації в регіоні.

Друга ціль кластера ВСГ спрямована на підтримку вразливих домогосподарств у сільських прифронтових районах. Тут залишається багато літніх людей і людей з інвалідністю, які стикаються з підвищеними ризиками для здоров'я через обмежений доступ до основних послуг. Щоб запобігти застосуванню небезпечних механізмів подолання труднощів чи допомогти уникнути ризиків, пов'язаних із отриманням доступу до основних послуг, потрібна

ПОКРОВСЬК, ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА

Гуманітарні працівники за підтримки ЮНІСЕФ забезпечили питною водою мешканців постраждалого від війни Покровська.
Фото: БФ «Янголи Спасіння»/Олексій Гутник

спеціалізована підтримка, спрямована на забезпечення доступу до питної води, засобів очищення та зберігання води в домашніх умовах, основних чи спеціалізованих засобів гігієни, підвезення води водовозами чи послуг очищення вигрібних ям.

Третя ціль кластера ВСГ передбачає надання партнерами підтримки соціальним установам. Окрім підтримки централізованих систем водопостачання та опалення для запобігання ризикам для громадського здоров'я, як-от ризик виникнення хвороб, що передаються через воду, та пов'язаних із ними гострих патологій, переглянутий підхід Кластера ВСГ передбачає розширення міжсекторальної взаємодії, зокрема, шляхом концентрації уваги на ключових об'єктах ВСГ в таких установах, як-от школи, лікарні та місця тимчасового проживання. Кластер ВСГ спрямовує свою діяльність переважно на райони, для яких визначені міжсекторальний рівень гостроти потреб 4 чи 5 (та також активно збиратиме дані й результати оцінювань, які надаються іншими кластерами, і продовжуватиме реагувати на їхні запити).

В прифронтових районах, де немає функціональних ринків або де не надається багатоцільова грошова допомога, надання НПТ, пов'язаних із ВСГ (предмети особистої гігієни, засоби для прання і прибирання), здійснюється переважно в натуральній формі, а також у вигляді прямої підтримки постачальників послуг, установ та вразливих домогосподарств. Водночас останні два види допомоги в оптимальному варіанті мають поєднуватися з підтримкою інших кластерів. Крім того, очікується, що менша частка допомоги, що, проте, продовжує зростати, буде надаватися в ринкових формах, бажано в поєднанні з програмами БЦГД, забезпеченням засобами до існування та/або захисту у тих регіонах країни, де ситуація стабільніша.

Технічна група Кластера ВСГ і надалі співпрацюватиме із Секторальною групою з питань водопостачання та водовідведення, маючи на меті виявлення нових проблем, сприяння спільному плануванню в ключових міських центрах та проведення спільних адвокаційних заходів, пов'язаних із потребами та пріоритетами гуманітарного реагування та відновлення. Таким самим чином Кластер ВСГ продовжуватиме зміцнювати співпрацю з Координаційною групою з питань енергетики у сфері підтримки та координації централізованого тепlopостачання.

Визначення цілей і пріоритетів

У 2025 році Кластер ВСГ та його партнери планують надати допомогу у сфері ВСГ 4,3 мільйона людей. У пріоритетних для Кластера районах уздовж лінії фронту основна увага приділятиметься реагуванню на надзвичайні ситуації шляхом забезпечення критично важливими матеріалами і проведення аварійних ремонтів, розбудови спроможностей на випадок непередбачуваних ситуацій, а також наданню міжсекторальної підтримки внутрішньо переміщеним людям і вразливим людям у ключових установах і в прифронтових районах. У районах, для яких визначено другий рівень пріоритетності, увага приділятиметься переходу від надавання екстрених послуг ВСГ до середньострокових рішень, підтримці комунальних служб із метою скорочення операційних витрат і забезпечення резервного живлення стратегічних об'єктів, а також підтримці удосконалень, де це необхідно. Крім того, Кластер доповнюватиме діяльність інших кластерів, щоб забезпечити інтеграцію інклюзивних компонентів ВСГ у ключові соціальні установи та надати підтримку вразливим групам населення. У районах, для яких визначено третій рівень пріоритетності, заходи Кластера, спрямовані на відновлення та покращення, матимуть на меті усунення прогалин і доповнення діяльності інших кластерів завдяки підтримці вразливих домогосподарств, яку інтегровано в програми у сфері захисту, охорони здоров'я, продовольства чи БЦГД, а також завдяки підтримці постачальників послуг, де це необхідно, на додаток до майбутніх рамок програм відновлення.

Для кращої інтеграції аспектів ВСГ у більш комплексні пакети підтримки необхідно приділяти увагу конкретним ризикам для здоров'я та проблемам, з якими стикаються різні вразливі групи населення. Зокрема люди з інвалідністю, люди старшого віку, люди з хронічними захворюваннями, вагітні та жінки, які годують груддю, очолювані жінками домогосподарства, малозабезпечені сім'ї, сім'ї з трьома й більше дітьми, а також ромська громада.

Вартість заходів

Для надання допомоги у 2025 році Кластер ВСГ потребуватиме 365 мільйонів доларів США, що в середньому становитиме 85 долара США на людину. Витрати дуже різняться, причому найвищі вони у прифронтових та сільських районах. Для оцінки потреб і розрахунку витрат були використані дані з різних джерел з урахуванням пріоритетних територій, зокрема, прифронтових районів і сільських населених пунктів, причому у пріоритетних районах витрати більші. Значна вартість заходів у цих районах

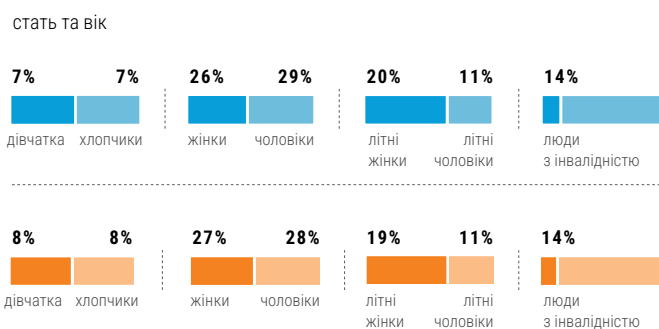
вплинула на плани реагування. Додаткові витрати пов'язані з моніторингом, оцінкою, розбудовою спроможностей і плануванням на випадок надзвичайних ситуацій. Очікується, що логістичні виклики та інфляція призведуть до подальшого зростання витрат, особливо в регіонах 5-го та 4-го рівнів складності, де постачання обмежене.

Розподіл людей, які потребують допомоги і яким планується надати допомогу

за групою населення

за статтю та віком

✦ 3.10 Координація та спільні послуги

ПАРТНЕРИ	АКТИВНОСТІ	ФІНАНСОВІ ПОТРЕБИ (дол. США)
5	1	\$12,5 млн

Умови роботи в Україні залишаються складними через постійну загрозу для безпеки, спричинену продовженням війни, логістичні проблеми та проблеми з доступом. Для своєчасної та результативної гуманітарної діяльності потрібне чітке та ефективне координування реалізації гуманітарними організаціями спільної стратегії, визначеної ПГПР. Завдяки цьому найбільш постраждали і вразливі люди зможуть отримати життєво необхідну допомогу. Для досягнення цієї цілі необхідна співпраця партнерів, зокрема стандартизовані бази даних, управління інформацією, моніторинг та аналіз даних. У зв'язку з цим для забезпечення відповідності, ефективності та результативності гуманітарних заходів надзвичайно важливою є співпраця з українськими організаціями, а також розширення їхніх прав та спроможностей.

Завдяки спільним послугам та координації гуманітарні організації матимуть підтримку в ключових напрямках: інформаційний менеджмент, оцінювання потреб, адвокаційна робота для забезпечення гуманітарного доступу та врахування питань у сфері захисту. Важливе значення матиме посилення міжкластерної координації як на загальнодержавному, так і на обласному рівнях, а також сприяння координації на місцевому рівні в пріоритетних громадах на основі досвіду пілотного впровадження такої координації у 2024 році. Ці зусилля спрямовані на розширення обсягів діяльності гуманітарних партнерів і збільшення їхньої спроможності ефективно задовольняти потреби найбільш вразливих людей. Також буде вдосконалюватися ефективність координації операційної діяльності та усунення дублювання заходів у межах кластерів та між кластерами.

У 2025 році координацію та спільні послуги буде спрямовано на досягнення двох основних цілей: (1) сприяння гуманітарному реагуванню відповідно до

гуманітарних принципів завдяки забезпеченню центральної ролі питань захисту під час прийняття стратегічних рішень, застосування механізмів координації та залучення гуманітарного фінансування, та (2) координування та стандартизація підходів до управління інформацією та оцінювань. Завдяки тісній співпраці з українськими організаціями забезпечується безперервне поповнення спільних банків даних та обґрунтований аналіз, результати якого використовуються для стратегічної адвокаційної роботи.

Спираючись на напрацювання минулих років, буде посилено координацію стратегічного та операційного рівнів з одночасним адаптуванням механізмів до пріоритетів реагування, що постійно змінюються. Завдяки перегляду наявних структур координації буде забезпечена їхня відповідність операційним потребам. Для підвищення результативності реагування більше уваги приділятиметься залученню неурядових організацій та міжсекторальній співпраці, особливо з метою просування питань соціально-правового захисту. Як і раніше, пріоритетним напрямом залишатиметься покращення розуміння ситуації, зокрема у важкодоступних районах. Для посилення моніторингу ситуації та отримання інформації, необхідної для прийняття стратегічних рішень, використовуватимуться гуманітарні системи збирання і аналізу даних завдяки Робочій групі з питань оцінок та аналізу та Робочій групі з управління інформацією. Завдяки цьому буде покращений доступ до якісних даних та запроваджені глобальні стандарти, а також налагоджена співпраця з державними установами щодо методологій, що дозволить сформувати спільне розуміння гуманітарних потреб.

Також будуть регулярно публікуватися моніторингові звіти, включно з дашбордами та оглядами ситуації, і такі дані будуть використані для цілей планування Міжкластерною координаційною групою, а також Гуманітарною командою країни для прийняття рішень. У рамках спільних послуг та координації продовжиться робота щодо посилення зв'язків між гуманітарною допомогою і проектами розвитку шляхом сприяння ініціативам сталих рішень та колективним результатам.

Що станеться, якщо не буде надано допомогу?

ЦІНА НЕНАДАННЯ ДОПОМОГИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ ЗНАДТО ВЕЛИКА

Неможливість надання сталої гуманітарної допомоги матиме катастрофічні наслідки для мільйонів українців. Підвищаться ризики та збільшаться потреби вразливих людей — дітей, жінок, людей похилого віку та людей з інвалідністю. Без необхідного фінансування люди, які потребують критично важливої допомоги, зокрема притулку, їжі, медичної допомоги, психологічної підтримки, не зможуть її отримати. Унаслідок цього збільшаться страждання людей, багато сімей опиняться у безвихідному становищі, і виживання і гідність мешканців постраждалих від війни громад опиняться під загрозою. Без постійної підтримки поглиблюватиметься криза, що вплине на можливість відновлення громад.

ЩО СТАНЕТЬСЯ, ЯКЩО ПІДТРИМКА НЕ ПРОДОВЖИТЬСЯ?

Координація та управління місцями проживання ВПО

Майже 79 000 вимушених переселенців, які проживають у 1 800 місцях тимчасового проживання по всій Україні, не матимуть безпечних, гідних умов проживання. Найбільш вразливі родини не отримують найнеобхіднішу підтримку, включно з управлінням місцями тимчасового проживання та допомогою взимку.

Освіта

Принаймні 830 000 дітей та вчителів, у тому числі 771 000 учнів і 58 000 освітян, не зможуть продовжити навчання у безпечних та інклюзивних умовах. Перерви в навчання руйнівно позначаться на психічному здоров'ї, результатах навчання та майбутньому постраждалих від війни дітей.

Продовольча безпека та засоби існування

За оцінками, 2,3 мільйона людей, у тому числі 1,8 мільйона людей, яким потрібна термінова продовольча допомога, та 1,7 мільйона людей, яким необхідна підтримка засобами до існування, стикнуться з продовольчою незабезпеченістю. Без відповідної гуманітарної підтримки родини у прифронтових громадах вдаватимуться до руйнівних способів подолання труднощів, що вплине на самозабезпеченість та можливості відновлення у довгостроковій перспективі.

Охорона здоров'я

Близько 3,3 мільйона людей залишаться без критично важливих медичних послуг, унаслідок чого збільшиться захворюваність, який можна було б запобігти, загостриться криза у сфері психічного здоров'я, та багато людей стикнуться з загрозами життю. Мешканці прифронтових громад і вимушені переселенці, зокрема вагітні жінки, діти та люди з інвалідністю, наражатимуться на ризики для здоров'я, та ситуація погіршуватиметься через вплив обстрілів на медичні заклади та послуги.

Захист

Якщо не будуть надані послуги у сфері захисту, 3,8 мільйона вимушених переселенців і непереміщених постраждалих від війни людей, зокрема людей у складних життєвих обставинах, можуть зіткнутися з порушенням своїх прав. Через брак ресурсів люди, які наражаються на найбільші ризики, зокрема люди з інвалідністю та люди похилого віку, особливо поблизу лінії фронту, а також мешканці міських і сільських громад, які приймають вимушених переселенців або постраждалих від обстрілів, не зможуть реалізувати свої права та отримувати державні послуги. Це призведе до загострення гуманітарних потреб найбільш незахищених людей та збільшить перешкоди для маргіналізованих груп для безпечного та інклюзивного отримання необхідної підтримки.

Захист дітей

Понад 3,5 мільйона дітей наражатимуться на ризик фізичної шкоди, експлуатації та психосоціальних травм. Без підтримки 2,1 мільйона дітей та батьків та опікунів не отримають критично важливих послуг у сфері захисту дітей, що може призвести до роз'єднання сімей, насильства та довготривалої травми. Ненадання послуг у сфері психічного здоров'я та психосоціальної підтримки перешкоджатиме їхньому відновленню та розвитку.

Протидія гендерно зумовленому насильству

Майже 2,41 мільйона людей, переважно жінок і дівчат, потребують підтримки щодо запобігання гендерно зумовленому насильству та допомоги постраждалим. Без належної гуманітарної підтримки у 2025 році 710 000 вразливих людей, у тому числі 340 000 вимушених переселенців та 370 000 непереміщених постраждалих від війни людей не отримають допомоги у запобіганні та реагуванні на такі ризики, як насильство з боку інтимного партнера, сексуальне насильство та експлуатація. Постраждалі від гендерно зумовленого насильства, у тому числі жінки та дівчата, не матимуть необхідної медичної допомоги, психосоціальної підтримки та послуг, що ще більше посилить їхню вразливість та збільшить ризики.

Протимінна діяльність

Понад 5,4 мільйона людей проживають на забруднених вибухонебезпечними предметами територіях. Без протимінної діяльності вони щодня стикатимуться з загрозою мін і боєприпасів, що не вибухнули, унаслідок чого буде обмежено доступ до сільськогосподарських угідь, будинків і життєво важливих послуг. Ненадання допомоги призведе до збільшення кількості постраждалих і перешкоджатиме очищенню 28 000 кв. км сільськогосподарських земель, а щонайменше 1,4 мільйона людей не отримають підтримку завдяки розмінуванню та інформуванню про ризики.

Житло і непродовольчі товари

Майже 3 мільйони людей, у тому числі вимушених переселенців і постраждалих від війни людей, не матимуть відповідних безпечних умов проживання через загострення бойових дій та продовження обстрілів у громадах поблизу лінії фронту. Під час зимових холодів багато з них не матимуть необхідних житлових умов і речей першої необхідності.

Водопостачання, санітарія та гігієна

Через брак послуг водопостачання, санітарії та гігієни 4,4 мільйона людей, у тому числі поблизу лінії фронту, не матимуть питної води та відповідних санітарно-гігієнічних умов і засобів гігієни. Унаслідок цього збільшиться захворюваність, погіршиться здоров'я людей і найбільше постраждають вразливі люди – малозабезпечені родини, літні люди та люди з обмеженою мобільністю.

ЩО НЕОБХІДНО?

1. Негайні спільні дії.

Невідкладні скоординовані гуманітарні зусилля для забезпечення життєво необхідних потреб найбільш постраждалих від війни в Україні людей.

2. Гнучке фінансування у 2025 році.

Забезпечення своєчасного реагування відповідно до зміни потреб.

3. Покращення гуманітарного доступу.

Надання допомоги людям у найбільш постраждалих прифронтових регіонах.

Як зробити внесок?

Внесок у реалізацію Плану гуманітарного реагування

Донори можуть робити внески безпосередньо організаціям, які беруть участь у міжнародних механізмах координування гуманітарної діяльності в Україні, визначені в цьому Плані гуманітарних потреб і реагування. Отримати додаткову інформацію про План гуманітарних потреб і реагування на 2025 рік, інші моніторингові звіти або інформацію про те, як зробити внесок безпосередньо організаціям, які беруть участь у виконанні Плану, можна за посиланням: www.response.reliefweb.int/ukraine

Внесок через Гуманітарний фонд для України (UHF)

Донори можуть зробити внески в UHF. Метою цього спільного фонду фінансування країни є підтримка узгодженої гуманітарної діяльності та сприяння реалізації проєктів, для яких визначено найвищий рівень пріоритетності, гуманітарними організаціями (включно з міжнародними й національними НУО та агентствами ООН) у межах інклюзивного й прозорого процесу, здійснюваного відповідно до пріоритетів, визначених Планом гуманітарного реагування. Фонд дає можливість донорам направляти внески без зазначення конкретної цілі використання для підтримки гуманітарних зусиль на місцях, що, своєю чергою, не лише забезпечить скоординоване, гнучке й інклюзивне гуманітарне реагування, а й дозволить з максимальною користю використати наявні ресурси.

Для отримання інформації про участь у Плані гуманітарного реагування для України відвідайте вебсайт УКГС в Україні за посиланням:

<https://www.unocha.org/ukraine-humanitarian-fund>

Надсилайте питання електронною поштою за адресою:

OCHA-UHF@un.org

Внесок через Центральний фонд реагування на надзвичайні ситуації (СЕРФ)

СЕРФ є швидким і ефективним способом підтримки оперативних заходів гуманітарного реагування. СЕРФ забезпечує швидке первинне фінансування життєво важливих заходів у разі виникнення надзвичайних ситуацій та виділяє кошти для необхідної гуманітарної

діяльності в ситуаціях тривалої кризи, для якої не вистачає фінансування. У СЕРФ, управління яким забезпечує УКГС ООН, надходять внески від різних донорів — здебільшого урядів, але також приватних компаній, фондів, благодійних організацій та приватних осіб, які об'єднуються в єдиний фонд. Ці кошти використовуються для реагування на кризи в будь-якій точці світу.

Дізнайтеся більше про СЕРФ і про те, як зробити внесок, на вебсайті фонду:

www.unocha.org/cerf/donate

Гуманітарна допомога в натуральній формі

ООН закликає донорів робити внески, у першу чергу, в грошовій, а не в натуральній формі, оскільки це дозволяє досягти максимальної швидкості й гнучкості гуманітарного реагування, а також забезпечити, щоб товари, які надаються як гуманітарна допомога, були саме тими, у яких існує найбільша потреба. Якщо ви можете зробити внесок лише у натуральній формі як реагування на катастрофи й надзвичайні ситуації, надішліть електронний лист із відповідною інформацією про свій внесок за адресою:

logik@un.org

Реєстрація та визнання вашого внеску

УКГС ООН застосовує Службу фінансового моніторингу (FTS), що забезпечує реєстрацію всіх гуманітарних внесків (у грошовій та натуральній формі, багатосторонніх і двосторонніх внесків), здійснених для реагування на надзвичайні ситуації. Метою такої реєстрації є визнання внесків донорів і висловлення подяки за їхню щедрість, а також звітність про загальну суму отриманого фінансування та виявлення прогалин у планах гуманітарного реагування. Повідомте про свій внесок Службу фінансового моніторингу (FTS), надіславши листа на адресу електронної пошти fts@un.org або заповнивши онлайн-форму повідомлення про внесок за посиланням:

<http://fts.unocha.org>

Додатки

ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ, УКРАЇНА

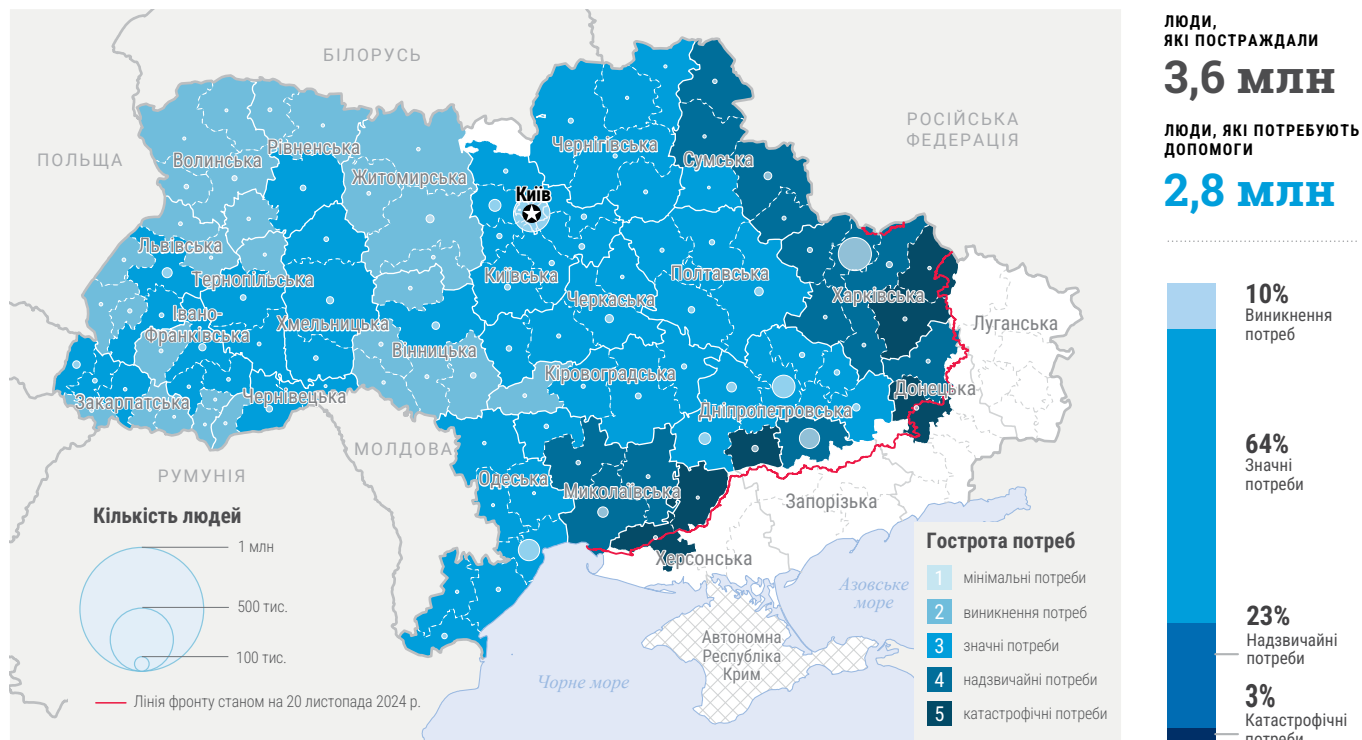
У Донецькій області мешканці прифронтової громад отримали добових курчат-бройлерів для відновлення продовольчого виробництва та зміцнення продовольчої безпеки.

Фото: ФАО/Анастасія Бородаєнко

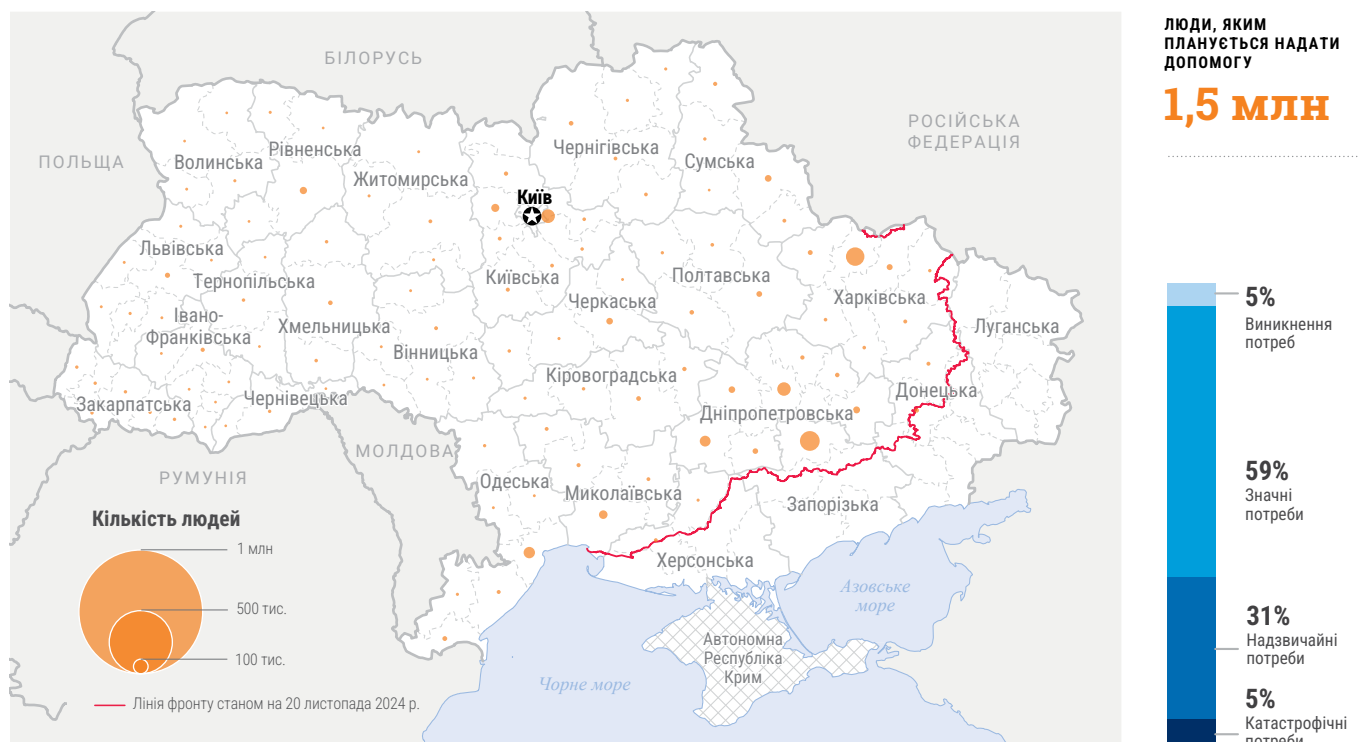

4.1 Міжсекторальні показники людей, які потребують допомоги, людей, яким планується надати допомогу, та гостроти потреб

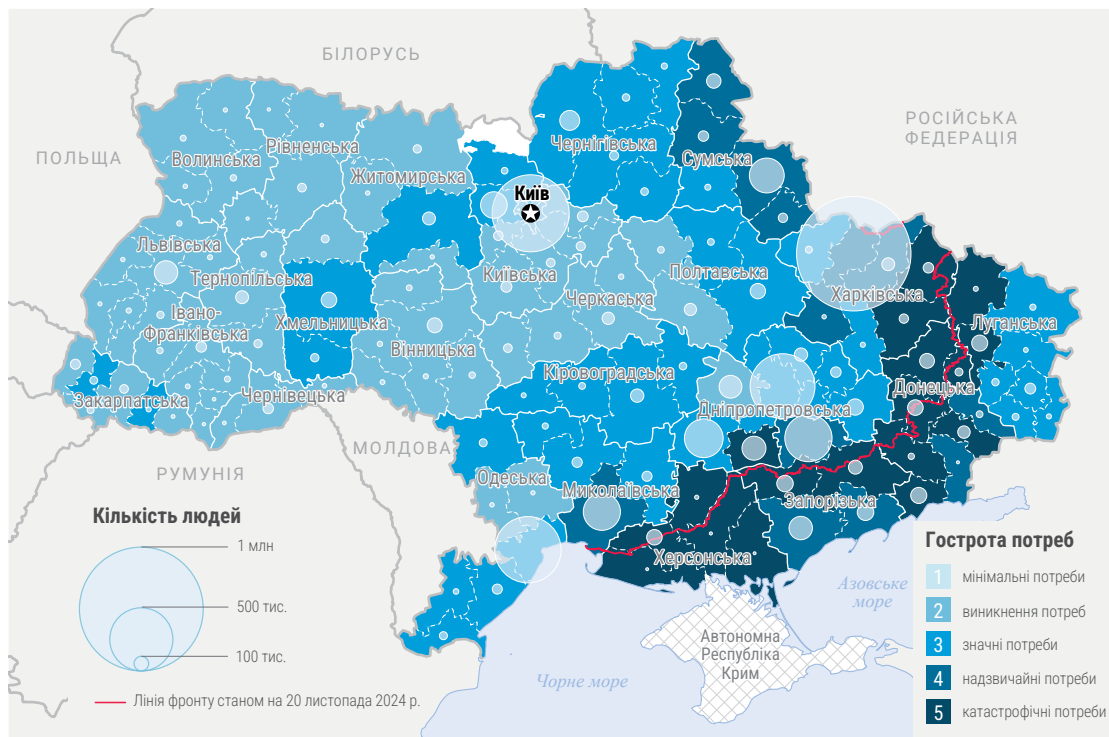
Внутрішньо переміщені люди, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами в 2025 році

Внутрішньо переміщені люди, яким планується надати допомогу, за районами в 2025 році

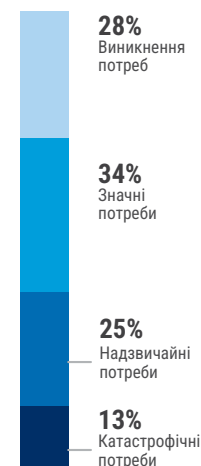

Непереміщені постраждалі від війни люди, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами в 2025 році

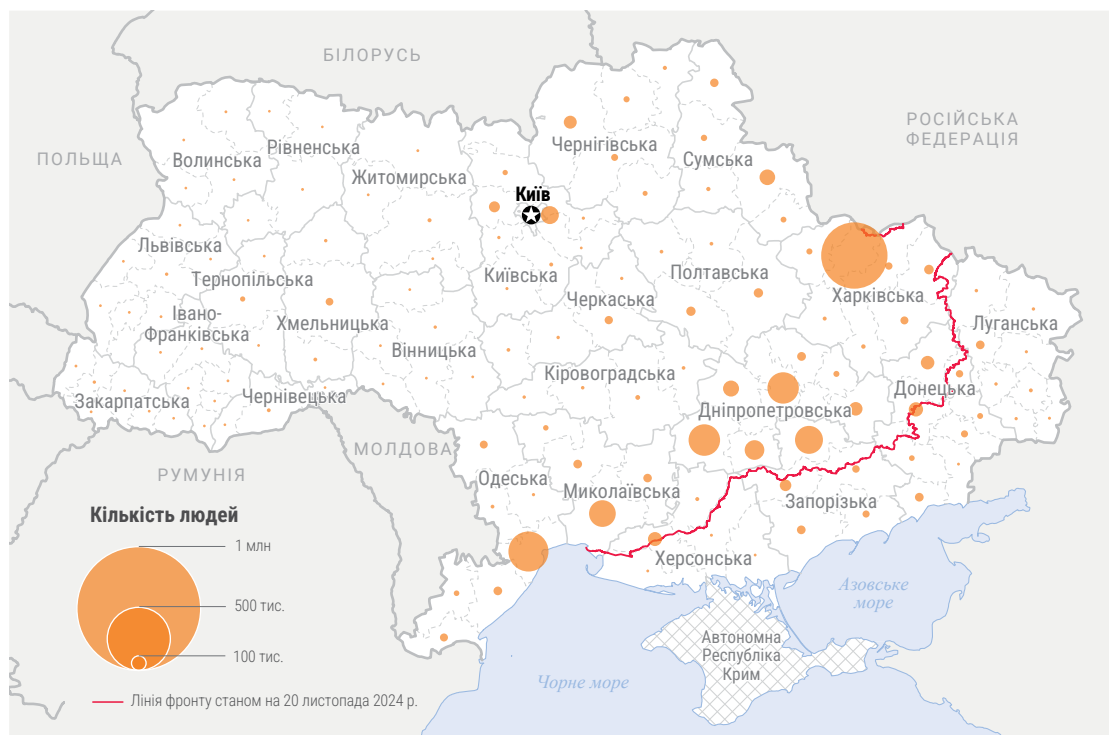

ЛЮДИ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ
12,6 МЛН

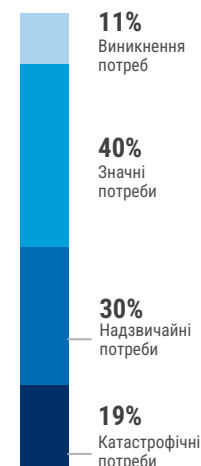
ЛЮДИ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ
9,9 МЛН

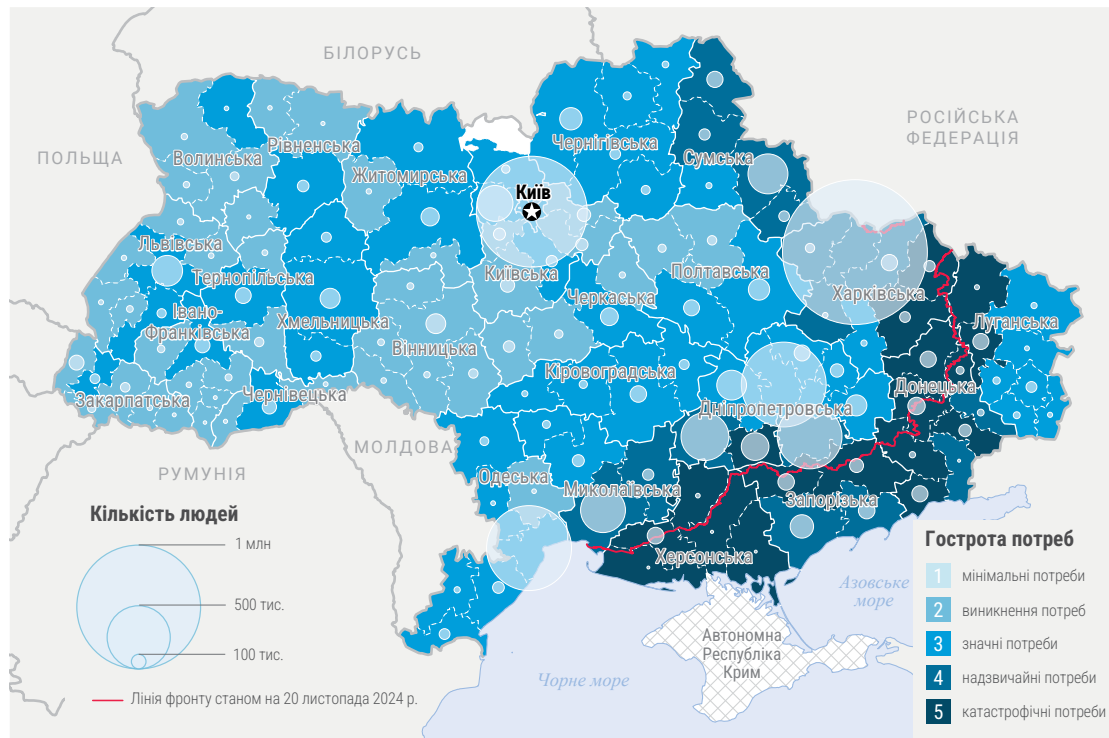
Непереміщені постраждалі від війни люди, яким планується надати допомогу, за районами в 2025 році

ЛЮДИ, ЯКИМ ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ
4,5 МЛН

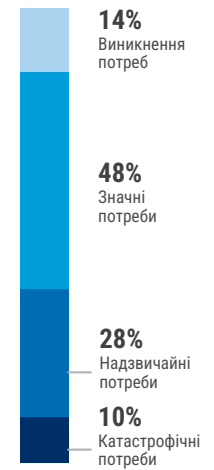

Загальна кількість людей, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами в 2025 році

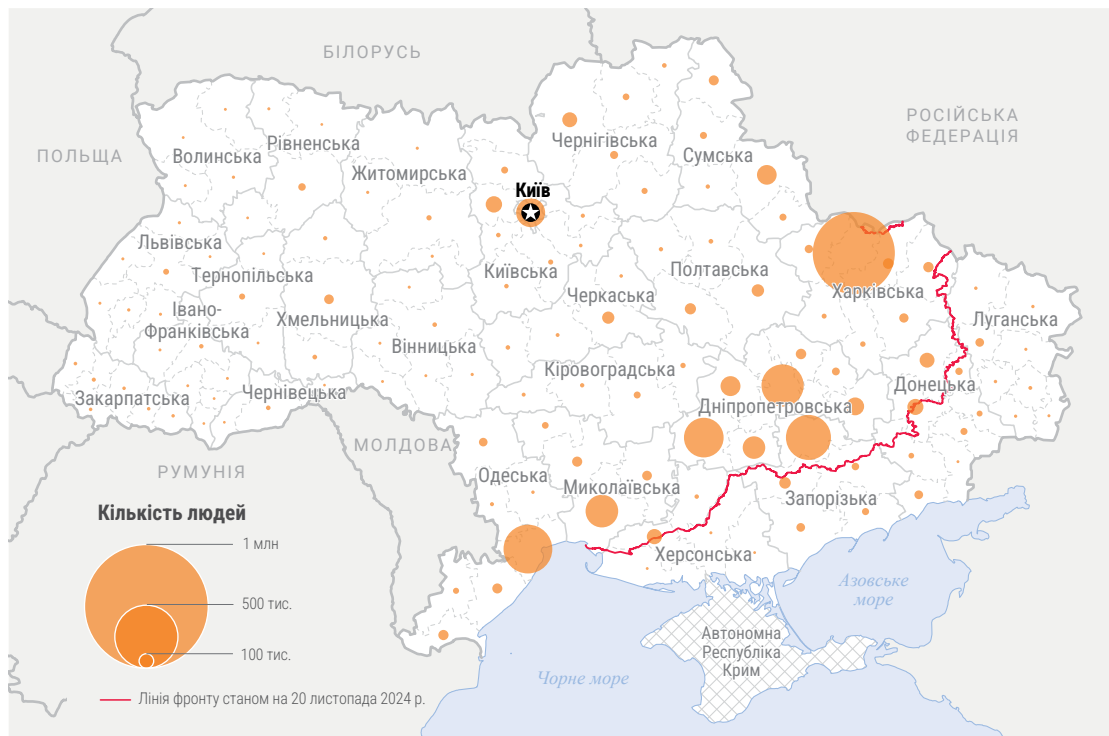

ЛЮДИ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ
16,3 МЛН

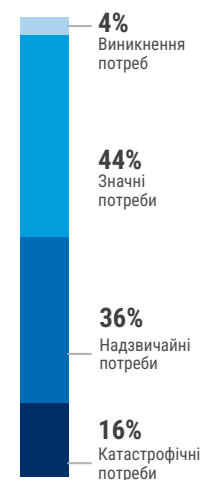
ЛЮДИ, ЯКІ ПОТРЕБУЮТЬ ДОПОМОГИ
12,7 МЛН

Загальна кількість людей, яким планується надати допомогу, за районами в 2025 році

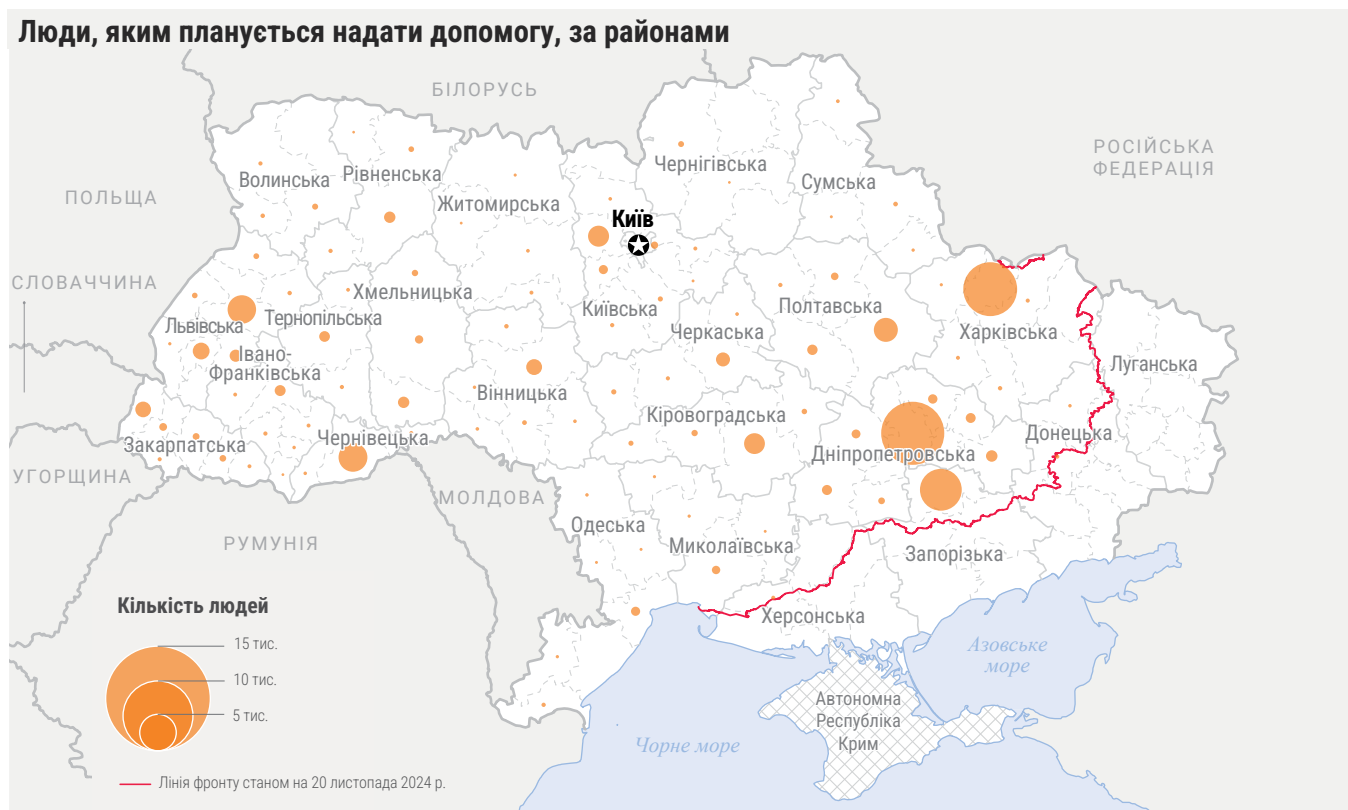
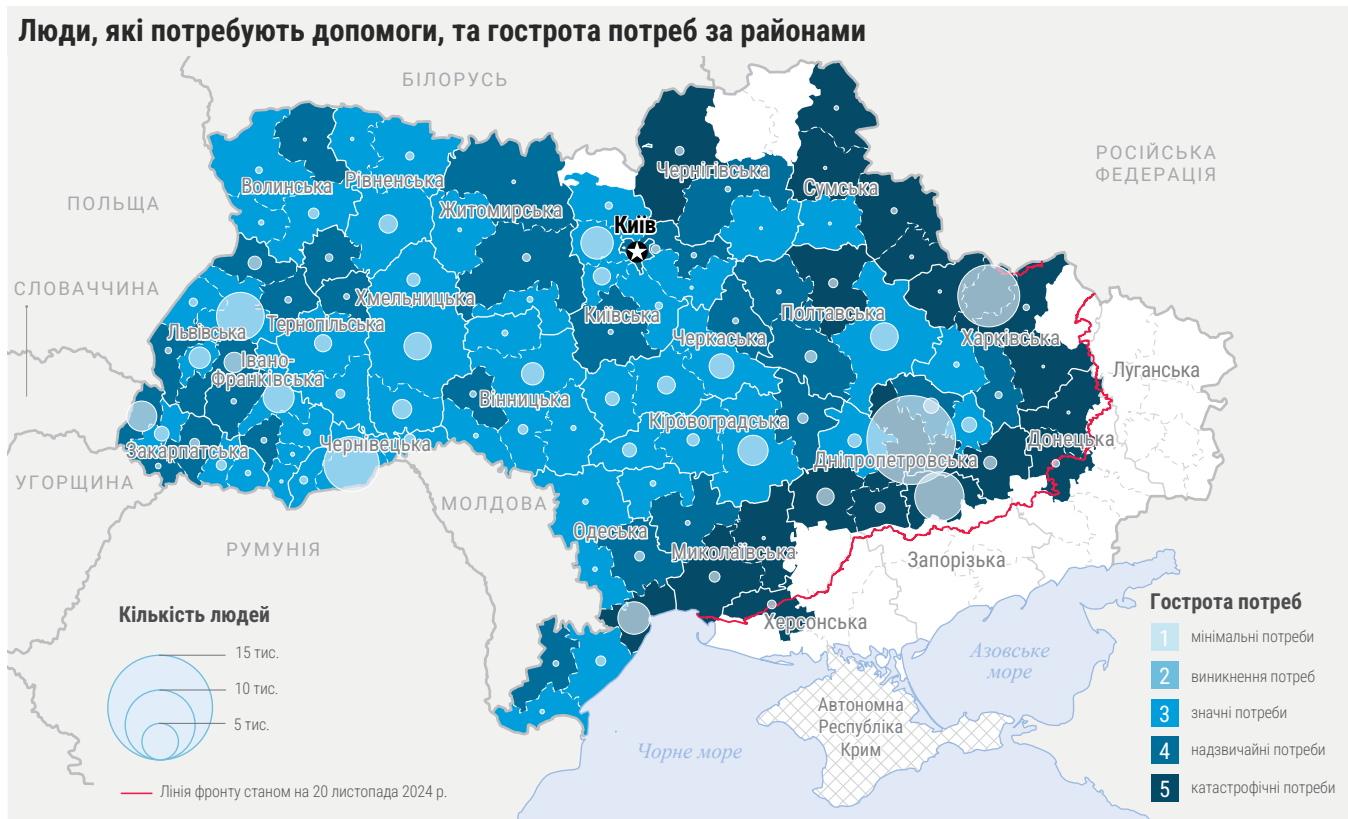

ЛЮДИ, ЯКИМ ПЛАНУЄТЬСЯ НАДАТИ ДОПОМОГУ
6,0 МЛН

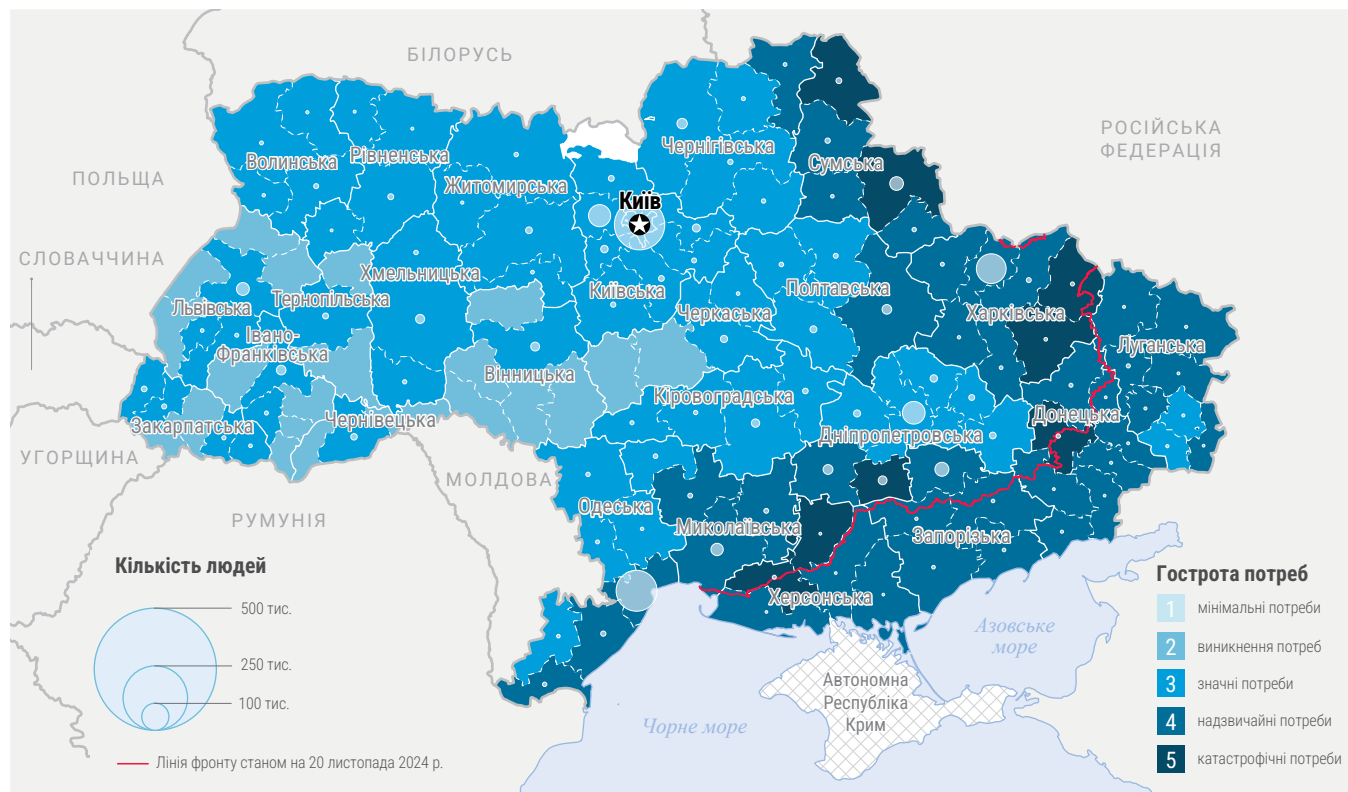
4.2 Люди, які потребують і яким планується надати допомогу, та мапи розподілу гостроти потреб за секторами

Координація та управління об'єктами розміщення ВПО

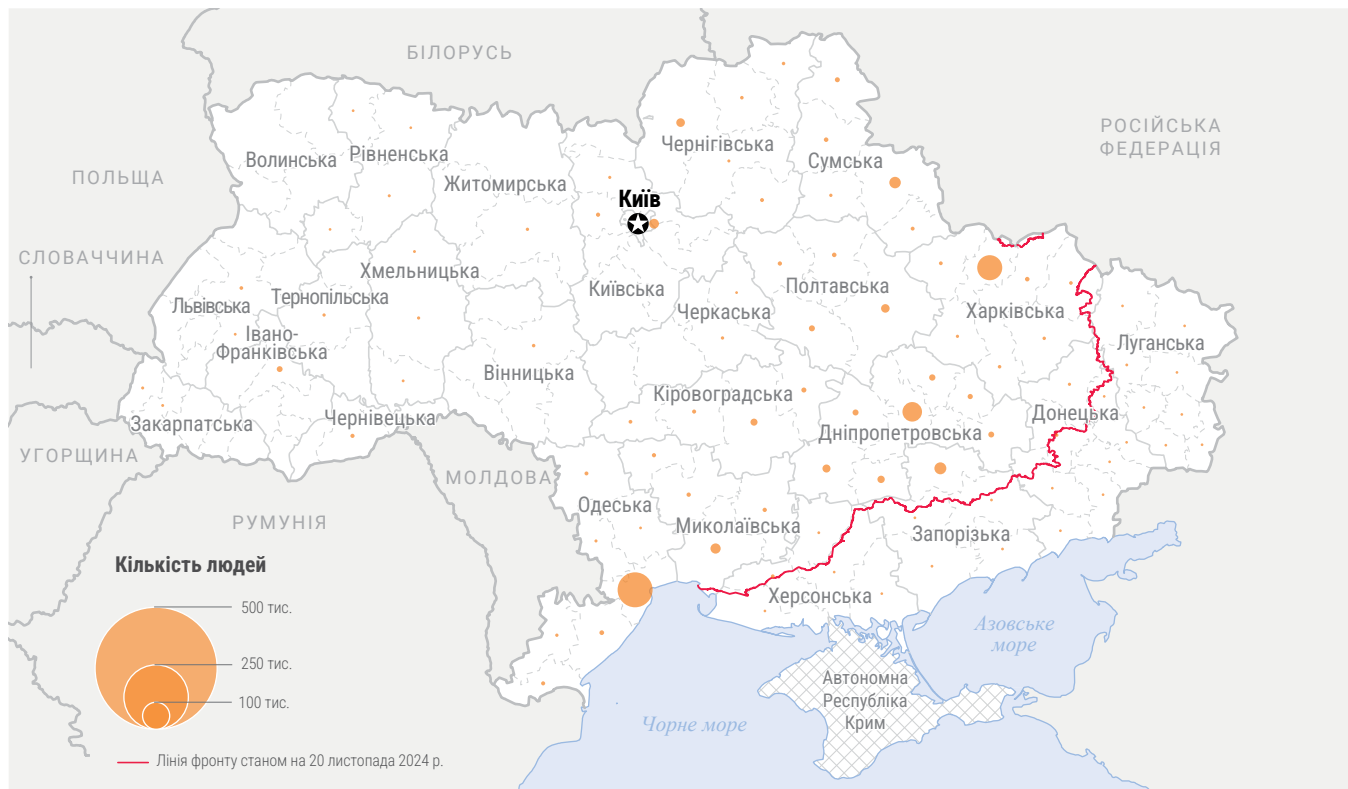

Освіта

Люди, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами

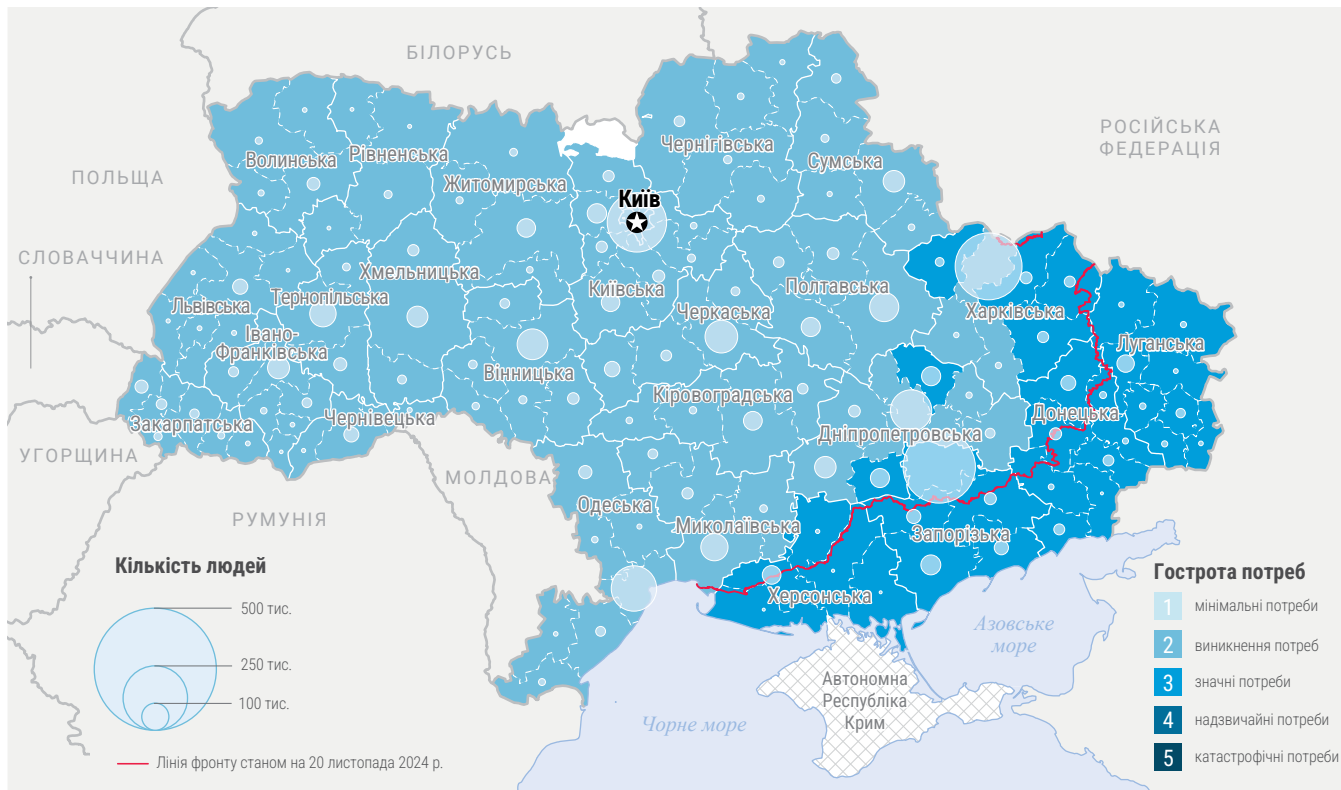

Люди, яким планується надати допомогу, за районами

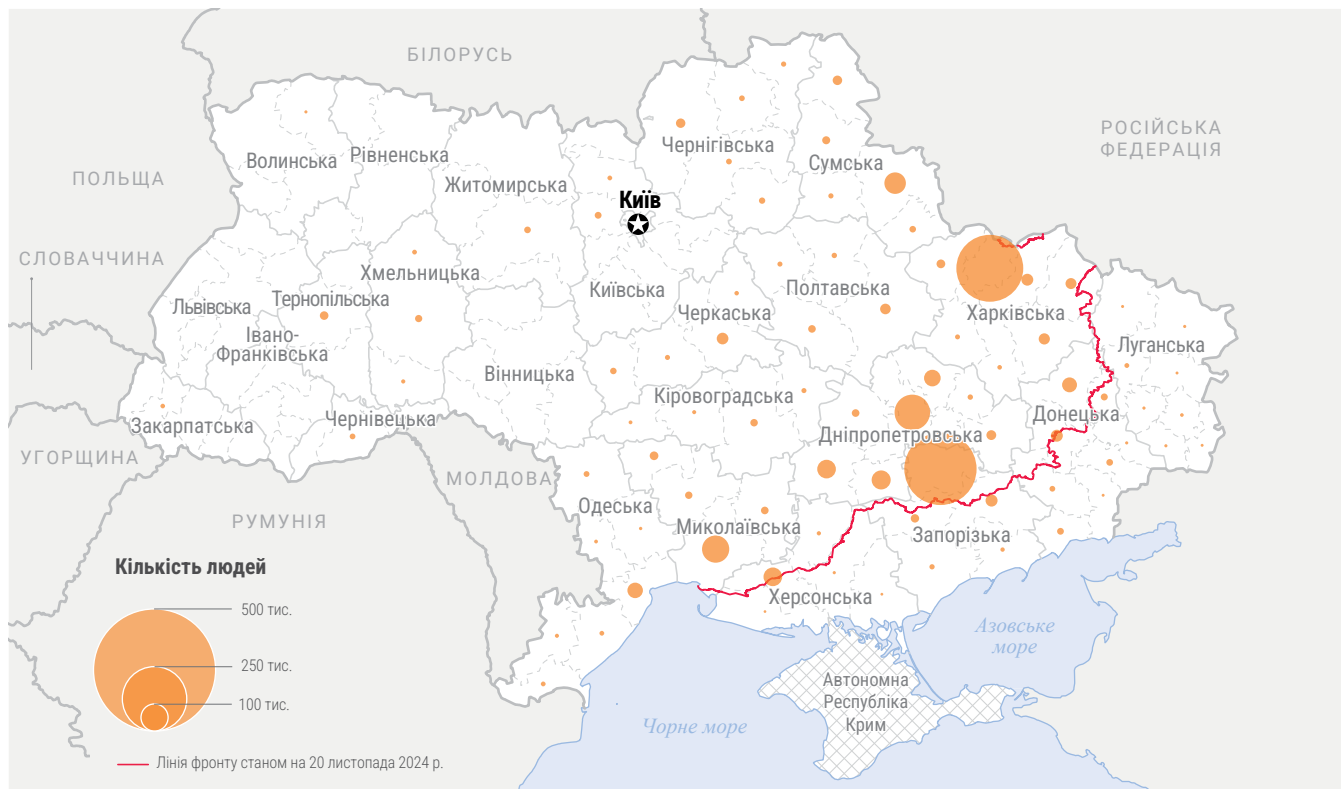

Продовольча безпека та засоби до існування

Люди, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами

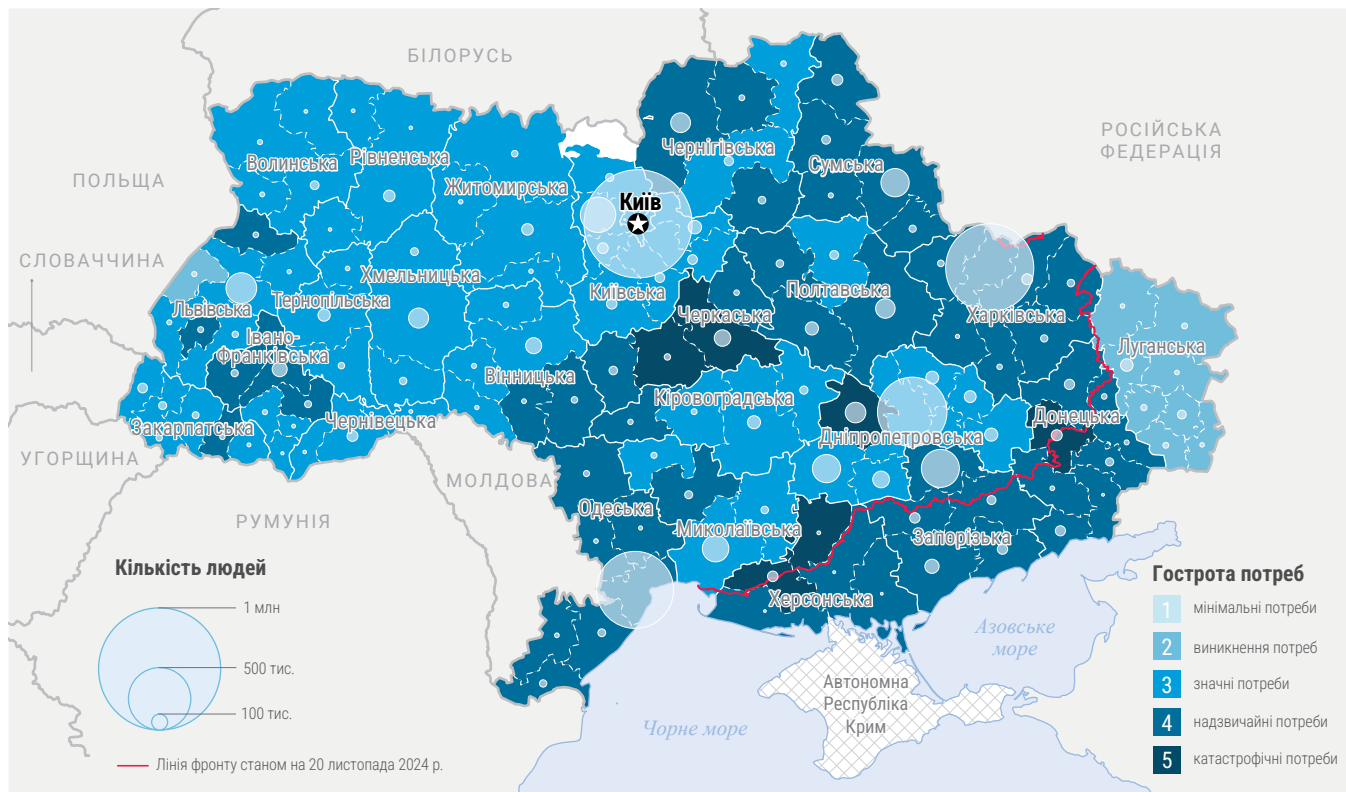

Люди, яким планується надати допомогу, за районами

Охорона здоров'я

Люди, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами

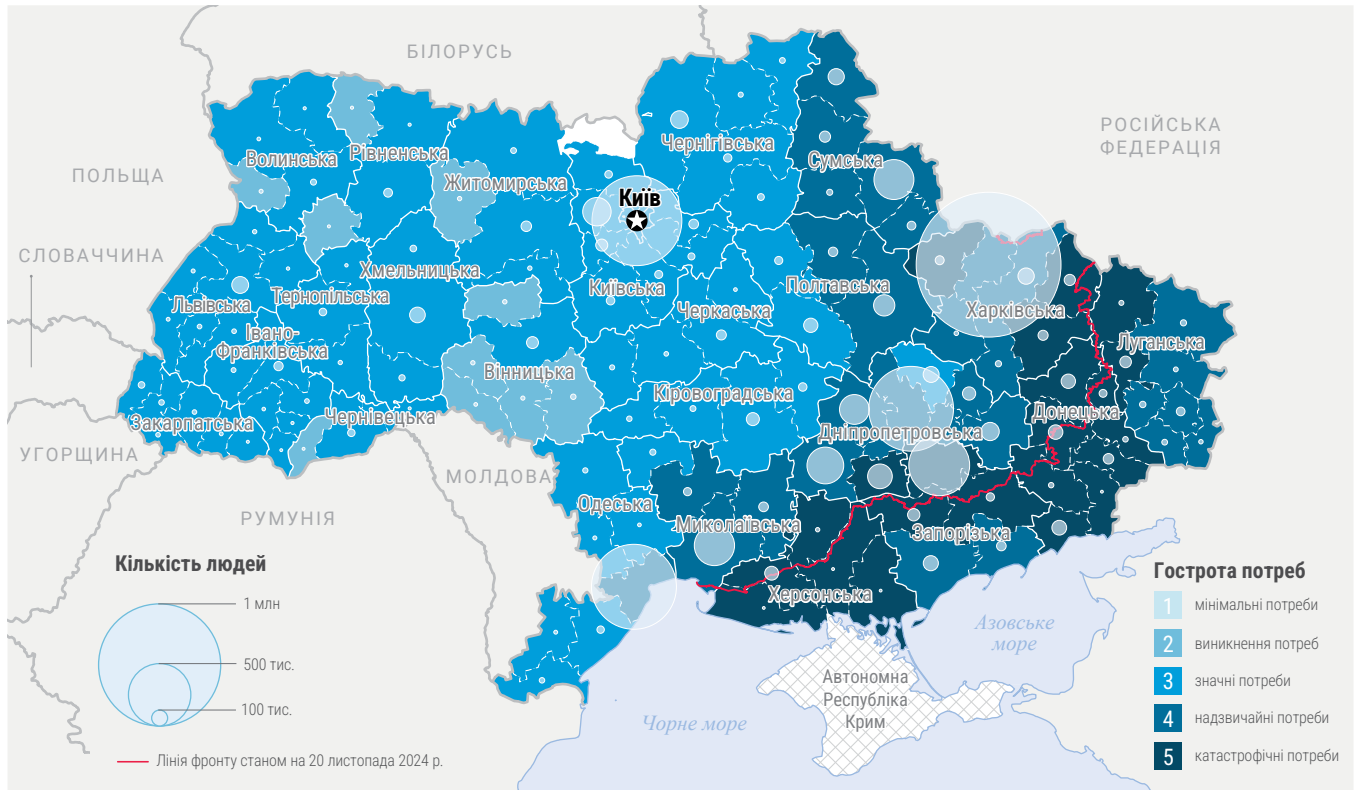

Люди, яким планується надати допомогу, за районами

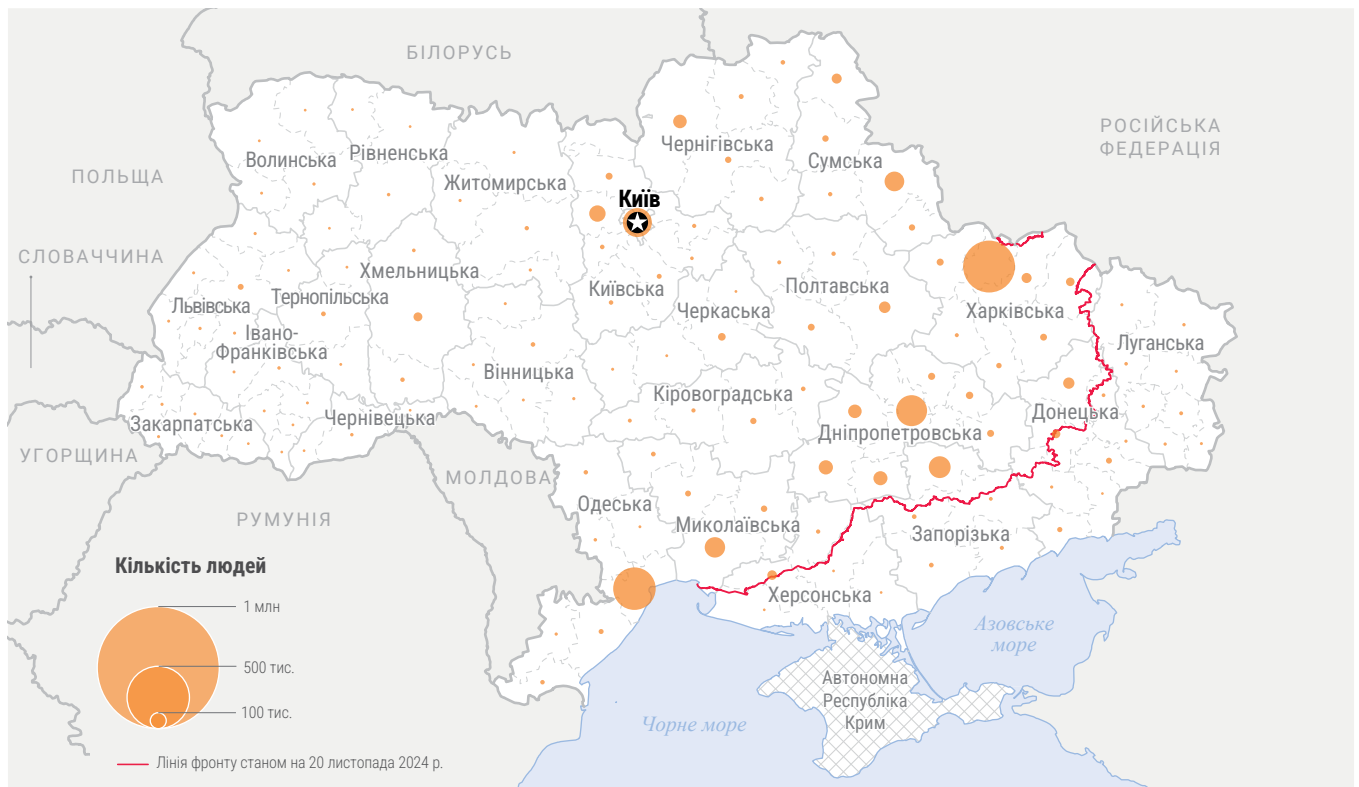

Захист (усього)

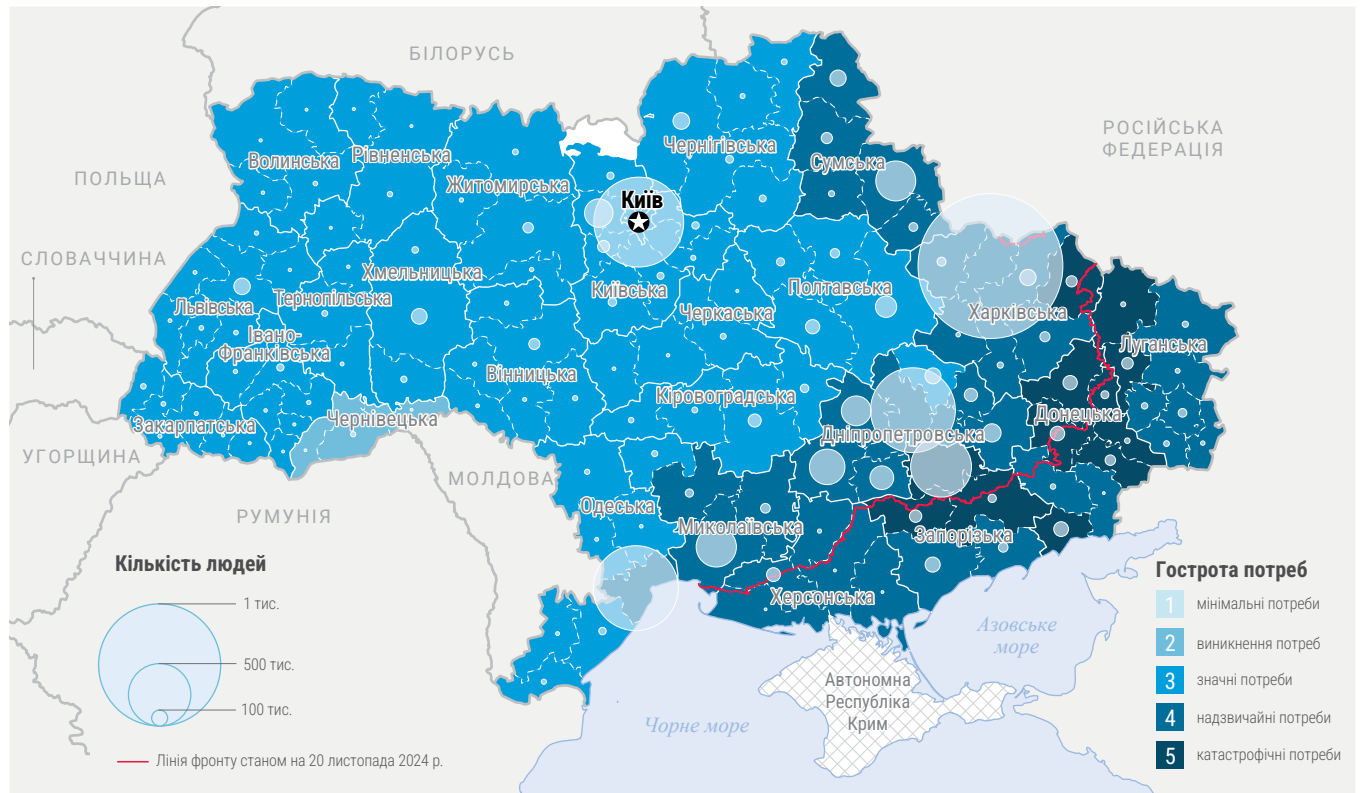
Люди, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами

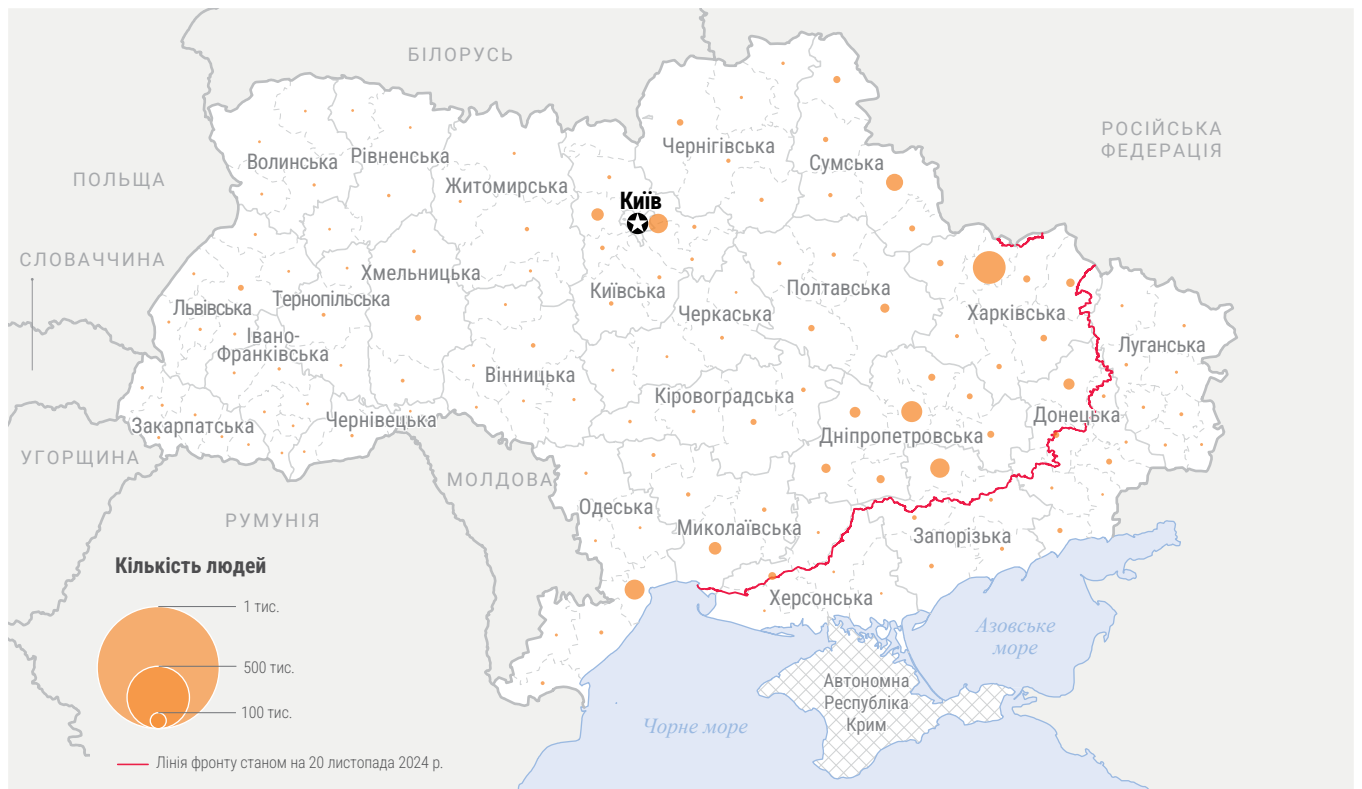
Люди, яким планується надати допомогу, за районами

Люди, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами

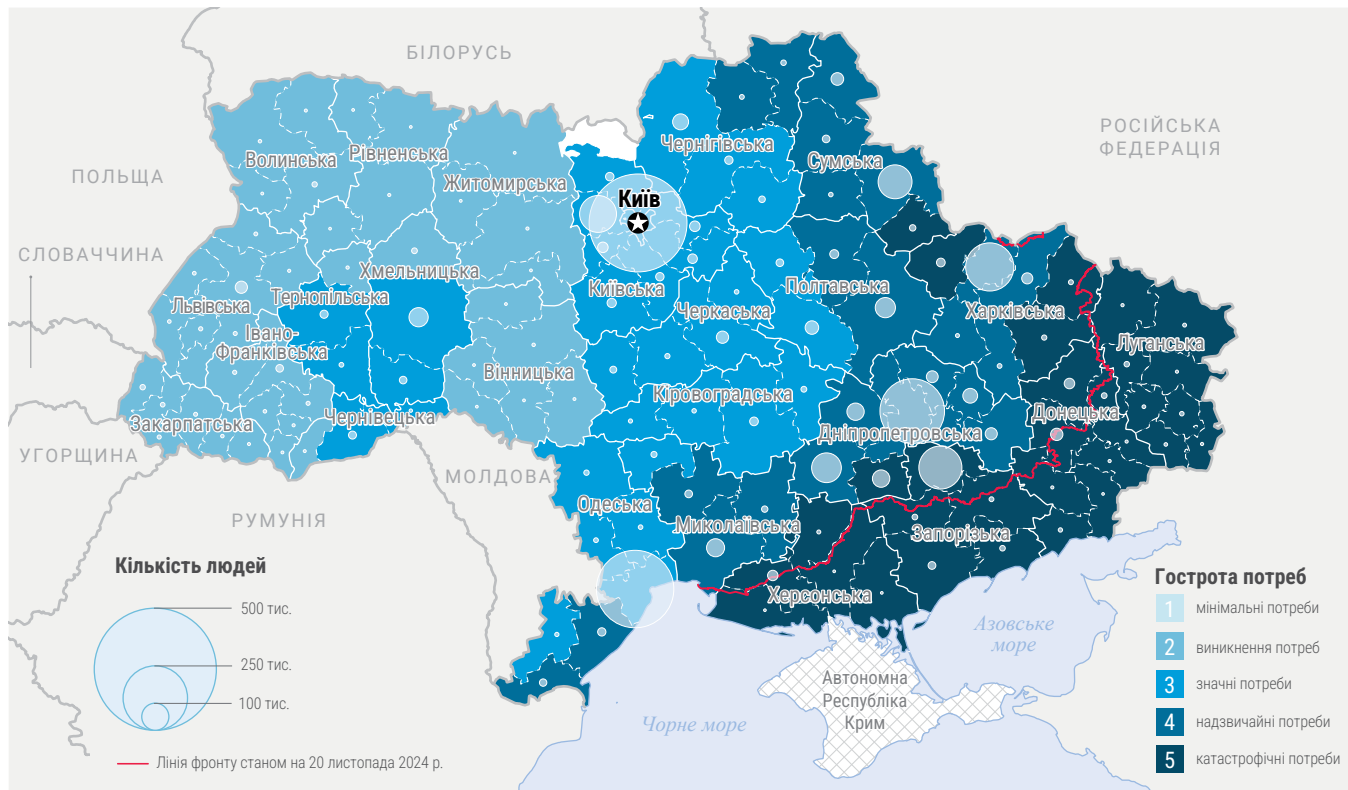

Люди, яким планується надати допомогу, за районами

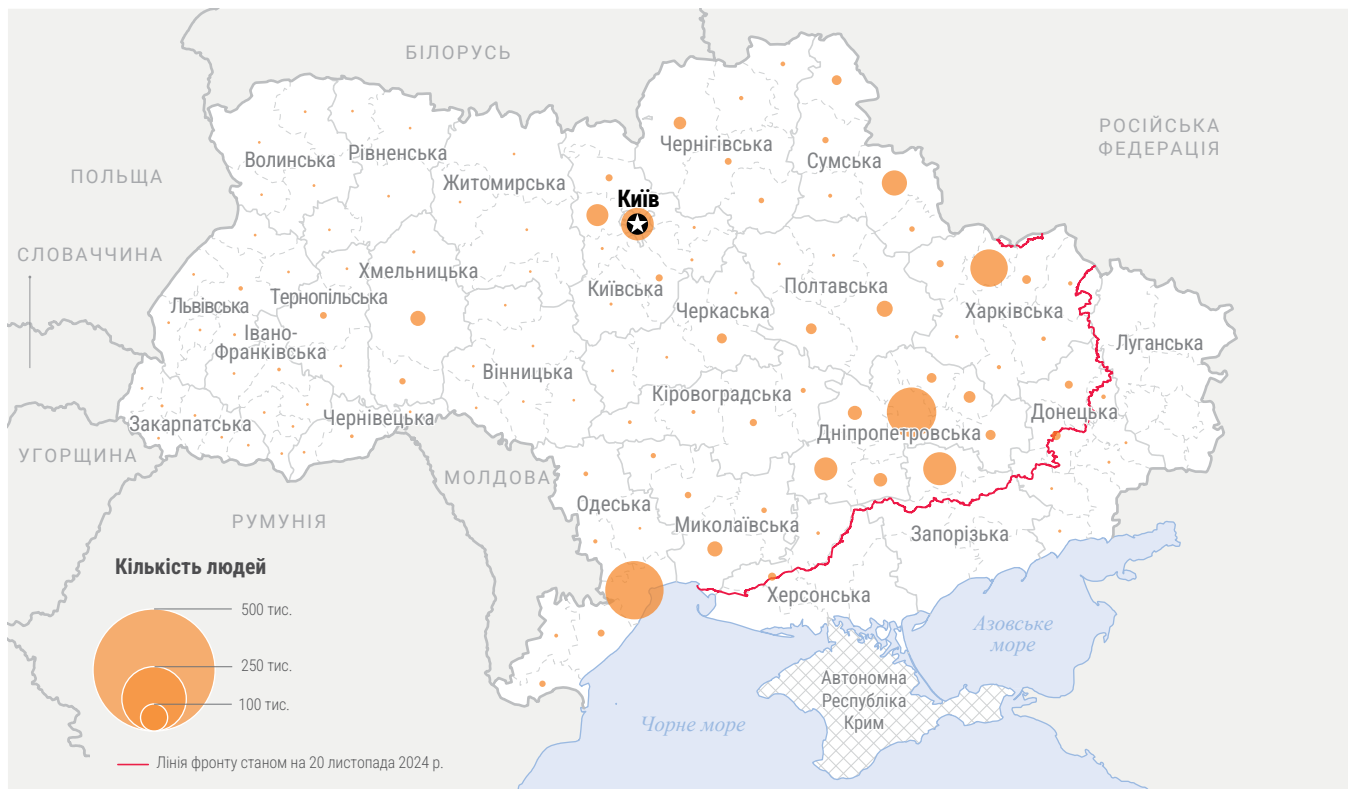

 Захист дітей

Люди, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами

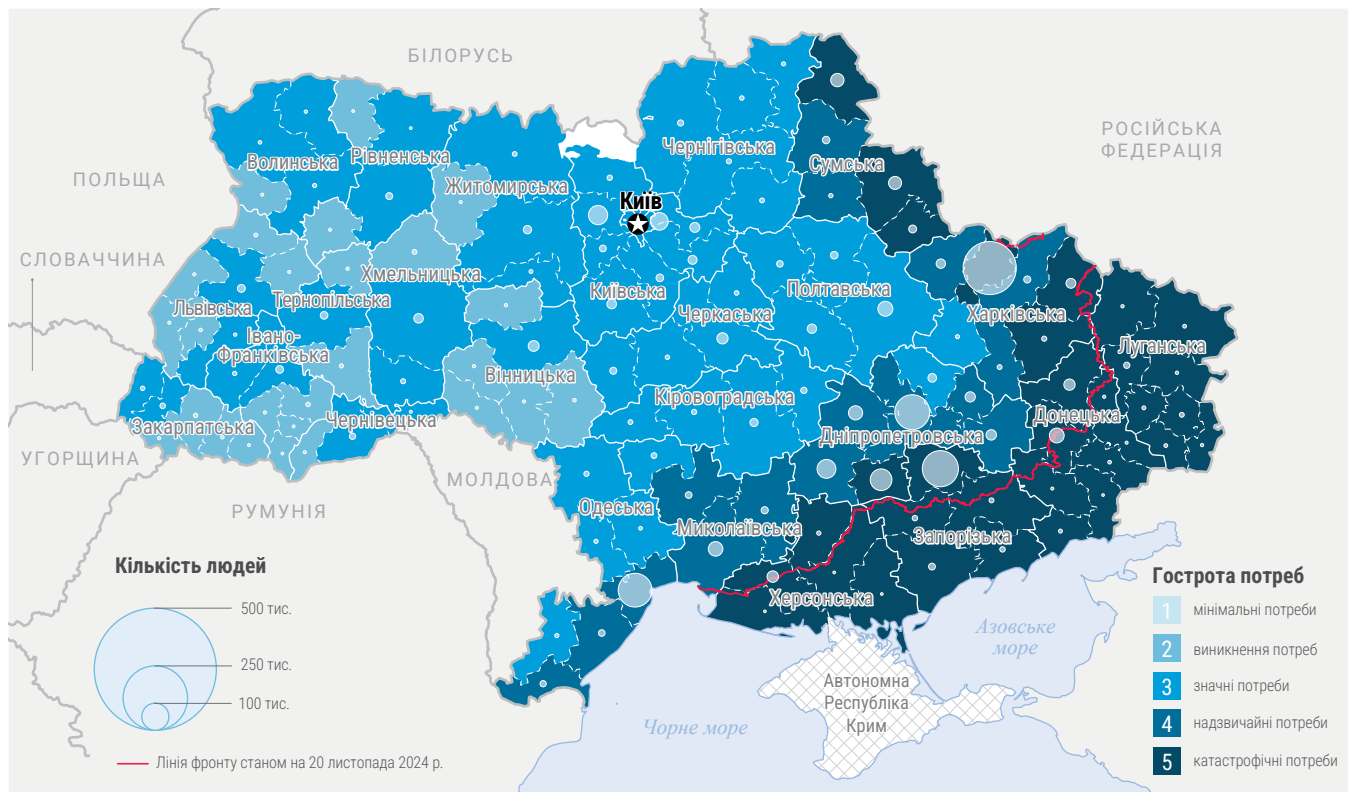

Люди, яким планується надати допомогу, за районами

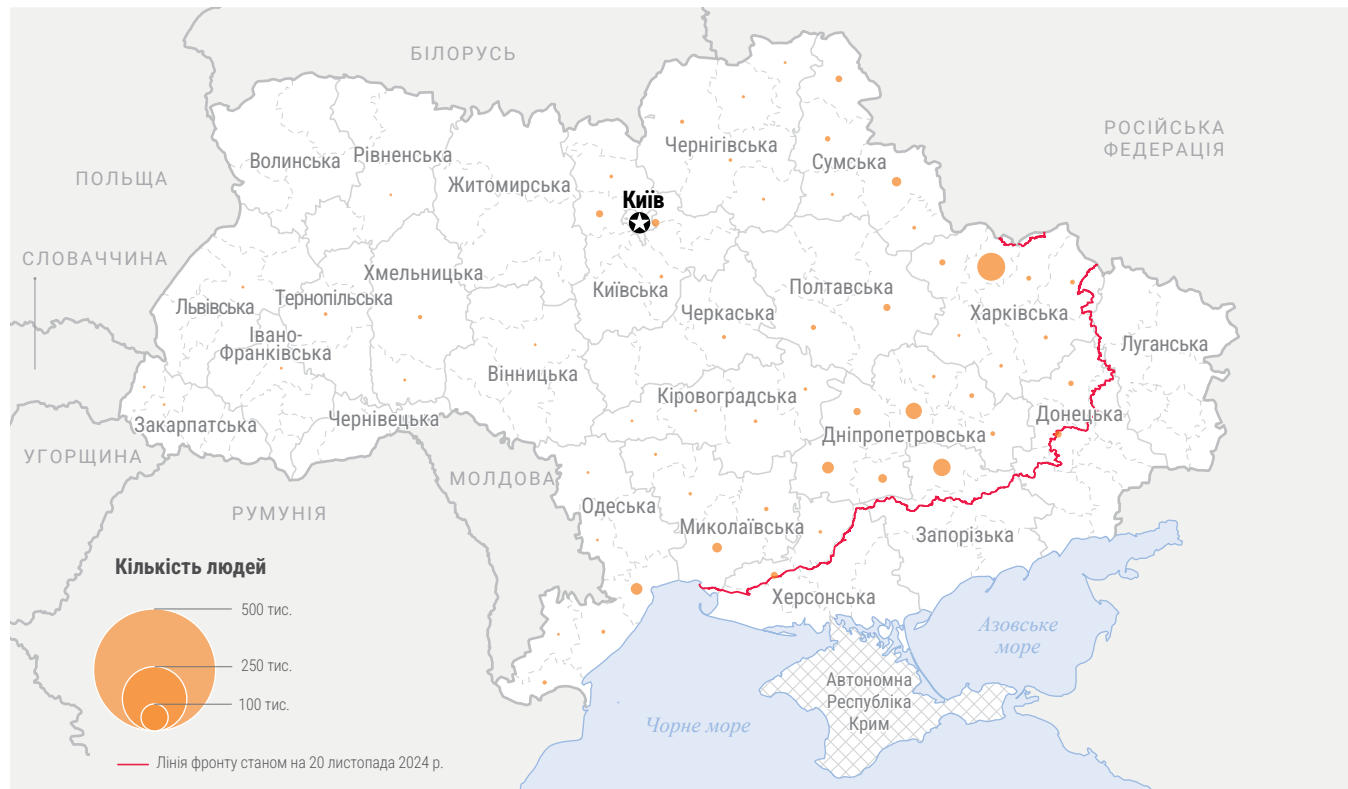

Гендерно зумовлене насильство (ГЗН)

Люди, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами

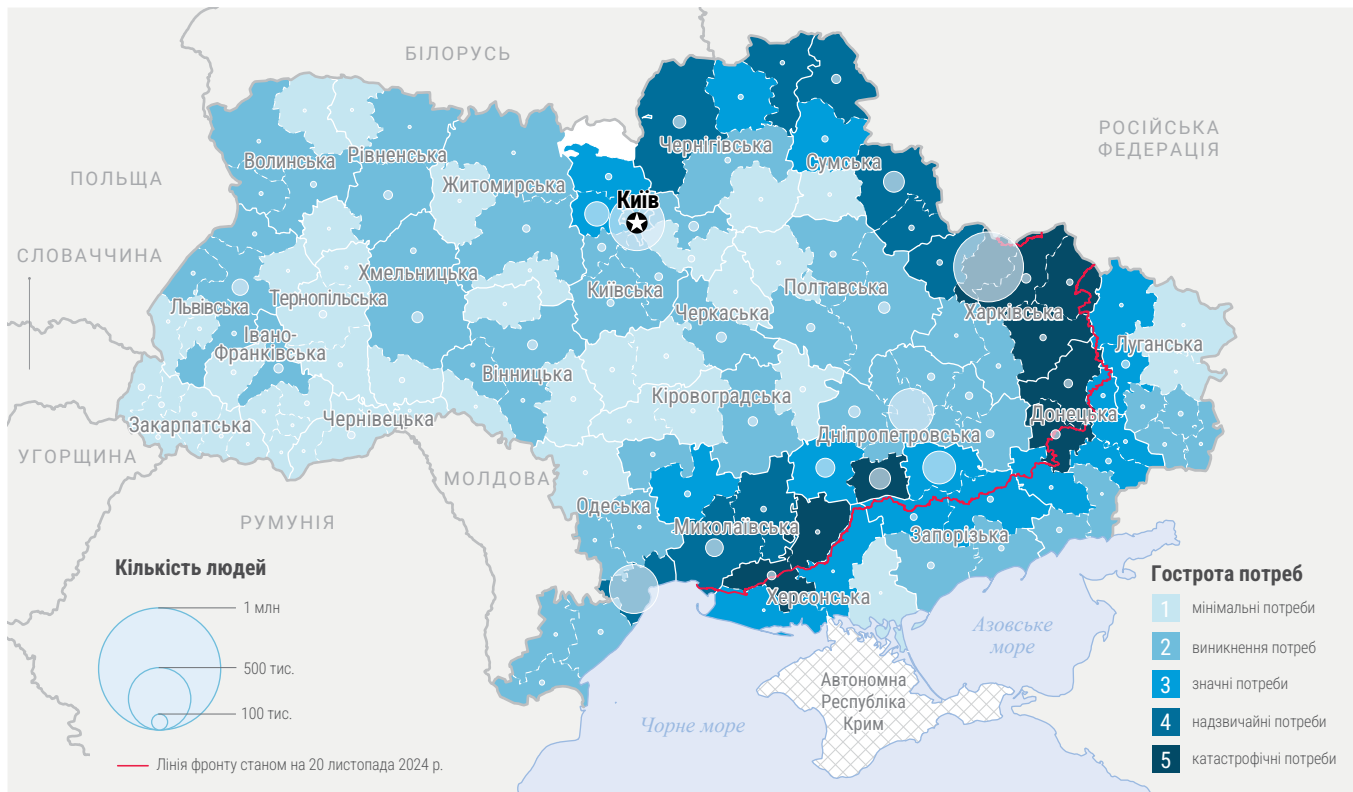
Люди, яким планується надати допомогу, за районами

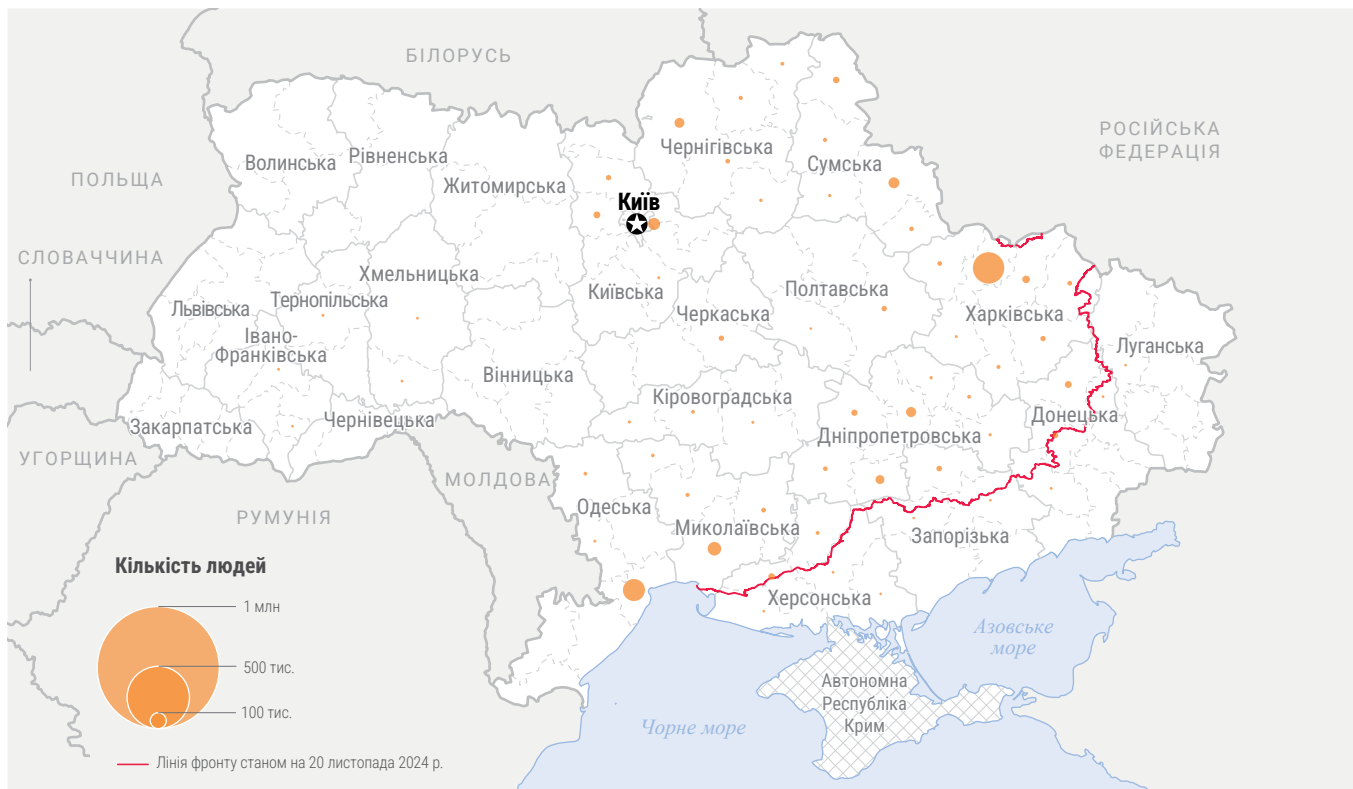

Протимінна діяльність

Люди, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами

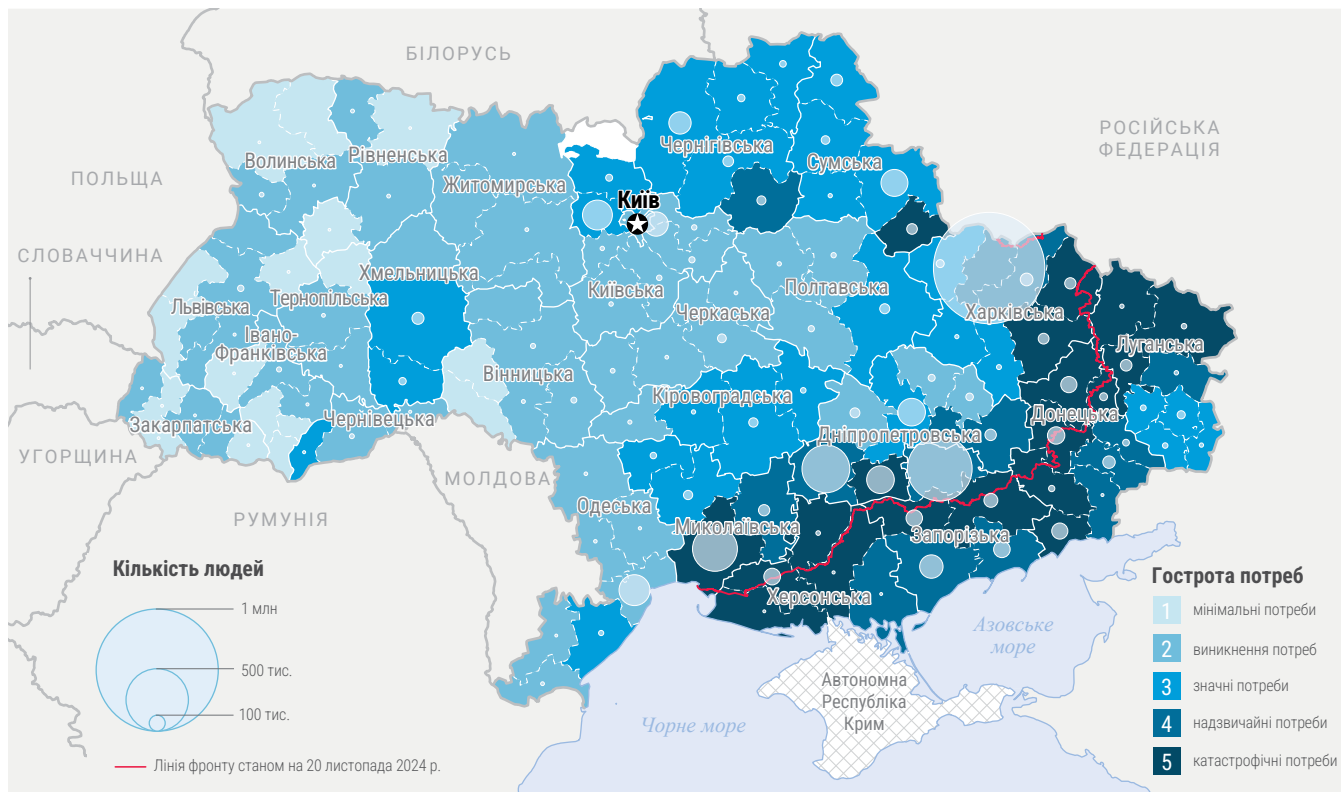

Люди, яким планується надати допомогу, за районами

Житло й непродовольчі товари

Люди, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами

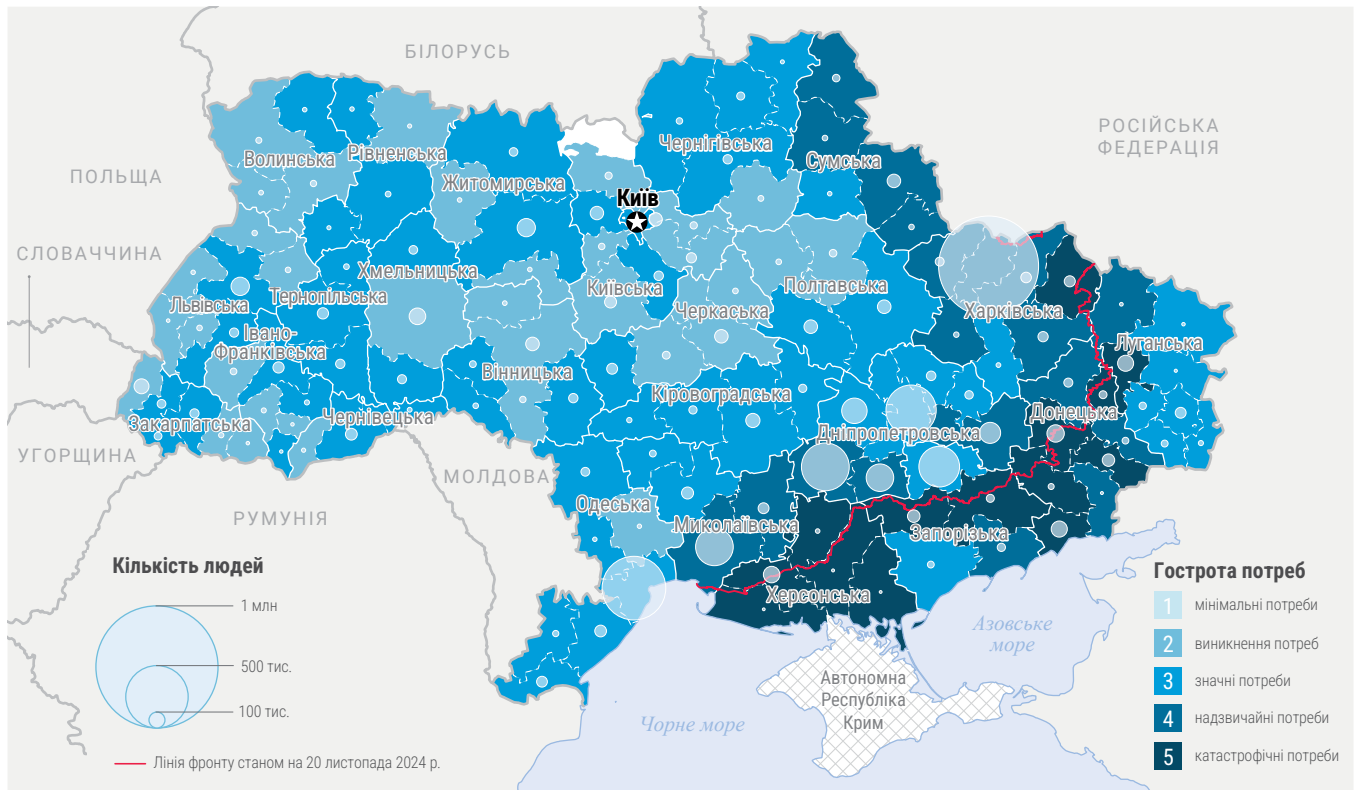

Люди, яким планується надати допомогу, за районами

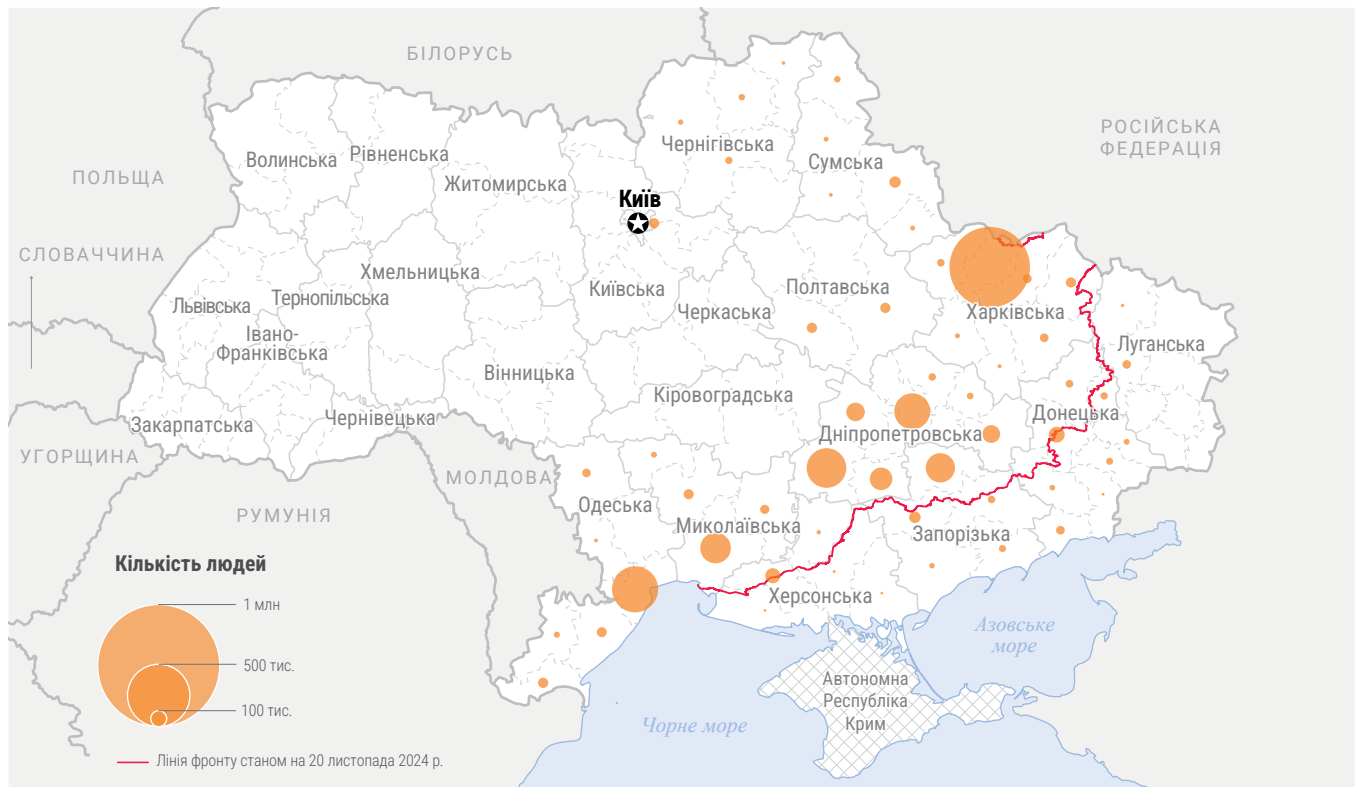

Водопостачання, санітарія та гігієна

Люди, які потребують допомоги, та гострота потреб за районами

Люди, яким планується надати допомогу, за районами

Багатоцільова грошова допомога

Люди, яким планується надати допомогу, за районами

4.3 Методологія аналізу [\(посилання\)](#)

4.4 Перелік показників та план моніторингу [\(посилання\)](#)

4.5 Перелік партнерів [\(посилання\)](#)

Абревіатури

БЦГД	багатоцільова грошова допомога	МОЗ	Міністерство охорони здоров'я
ВВП	валовий внутрішній продукт	МОМ	Міжнародна організація з міграції
ВЗВ	вибухонебезпечні предмети-залишки війни	МОН	Міністерство освіти і науки
ВНП	вибухонебезпечні предмети	МСК	мінімальний споживчий кошик
ВООЗ	Всесвітня організація охорони здоров'я	МСОП	міжсекторальна оцінка потреб
ВПО	внутрішньо переміщені особи	МТП	місця тимчасового проживання
ВПП	Всесвітня продовольча програма	НБУ	Національний банк України
ВСГ	водопостачання, санітарія та гігієна	НІЗ	неінфекційні захворювання
ГВД	грошова й ваучерна допомога	НПТ	непродовольчий товар
ГЗН	гендерно зумовлене насильство	НСЗУ	Національна служба здоров'я України
ГЗННС	гендерно зумовлене насильство у надзвичайних ситуаціях	НТО	нетехнічне обстеження
ГКК	Гуманітарна команда країни	НУО	неурядова організація
ДОР	дошкільна освіта та розвиток	ОГС	організація громадянського суспільства
ДСНС	Державна служба України з надзвичайних ситуацій	ООН	Організація Об'єднаних Націй
ЕМД	екстрена медична допомога	ПГР	План гуманітарного реагування
ЗВНП	знешкодження вибухонебезпечних предметів	ПГПР	План гуманітарних потреб і реагування
ЗМД	здоров'я матері та дитини	ПД	протимінна діяльність
ЗСЕН	запобігання сексуальній експлуатації та сексуальній нарузі	ПМД	первинна медична допомога
ІКТ	інформаційно-комунікаційні технології	ПРООН	Програма розвитку ООН
ЛГБТІК+	лесбійки, геї, бісексуали, трансгендери, інтерсексуальні та квір- люди	ППД	перша психологічна допомога
МГС	моніторинг гуманітарної ситуації	ППЗПП	послуги у сфері психічного здоров'я і психосоціальної підтримки
МПК	Міжвідомчий постійний комітет	ПППН	підзвітність перед постраждалим населенням
МККГ	Міжкластерна координаційна група	ПТСР	посттравматичний стресовий розлад
МНУО	міжнародна неурядова організація	ПФП	постачальники фінансових послуг
		РГГД	Робоча група з надання грошової допомоги

РДД	ранній розвиток дітей	HI	неурядова організація Humanity & Inclusion
SIMP	Спільна ініціатива з моніторингу ринку	HOPC	Група планування гуманітарних операцій
СЕН	сексуальна експлуатація та сексуальна наруга	LogIE	платформа для обміну логістичною інформацією
СКГ	Стратегічна консультативна група	NRC	Норвезька рада в справах біженців
СРЗ	сексуальне та репродуктивне здоров'я	SIDAR	база даних щодо оцінки збитків, завданих житлу, і заходів реагування в секторі житла
СЦ	стратегічна ціль	UAH	українська гривня (національна валюта України)
ТНС	телекомунікації в надзвичайних ситуаціях	UHF	Гуманітарний фонд для України
ТЧХУ	Товариство Червоного Хреста України	USD	долар США
УВКБ ООН	Управління Верховного комісара ООН у справах біженців		
УВКПЛ ООН	Управління Верховного комісара ООН з прав людини		
УКГС ООН	Управління ООН з координації гуманітарних справ		
ФАО	Продовольча та сільськогосподарська організація ООН		
ЦК	ціль кластера		
ЮНІСЕФ	Дитячий фонд Організації Об'єднаних Націй		
5W	звітність про заходи реагування у форматі «хто, що, де, коли і для кого робить»		
DRC	Данська рада у справах біженців		
DTM	Матриця відстеження переміщень		
ECW	фонд «Освіта не може чекати»		
FTS	Служба фінансового моніторингу		
GPE	Глобальне партнерства у галузі освіти		
GTS	неурядова організація Ground Truth Solutions		

Примітки

1. Станом на листопад 2025 року.
2. УКГС ООН. [Огляд гуманітарної ситуації](#), серпень-вересень 2024 року.
3. IOM-DTM. [Frontline Flow Monitoring and Population Baseline](#), 16-30 November.
4. UNHCR. [Портал операційних даних](#), листопад 2024 року.
5. MOM-DTM. [Опитування загального населення, Раунд 18](#), жовтень 2024 року.
6. ВПП і REACH. Міжсекторальна оцінка потреб на прифронтових і окупованих територіях. Очікується.
7. ММПЛУ. [Захист цивільних осіб у збройному конфлікті](#), жовтень 2024 року.
8. Аналіз Робочої групи з питань гуманітарного доступу, 30 липня 2024 року.
9. HelpAge International. [Rapid Assessment of Support for the Evacuation of Older People from Eastern Ukraine](#), July 2024.
10. REACH. Міжсекторальна оцінка потреб, 2024 рік.
11. IMPACT, CP AoR, [Child Protection Assessment in South-Eastern Ukraine](#), July 2024.
12. ММПЛУ. [Атаки на енергетичну інфраструктуру України: Шкода цивільному населенню](#), вересень 2024 року.
13. Міністерство освіти та науки України, 2024 рік.
14. Аналіз Кластера охорони здоров'я.
15. Світовий банк, Уряд України, Європейський Союз, ООН. [Україна. Третя швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення \(RDNA3\)](#), лютий 2024 року.
16. Там само.
17. Там само.
18. International Labour Organization. [How did the war impact the Ukrainian labour market?](#), 24 January 2024.
19. Світовий банк. [Україна: огляд](#), жовтень 2024 року.
20. REACH. [Multi-Sector Needs Assessment, 2024, Livelihoods, Cash and Markets Findings](#).
21. Там само.
22. MOM. [Економічна стійкість під час війни. Доходи, зайнятість та соціальна допомога в Україні](#), квітень 2024 року.
23. Світовий банк. [Україна: огляд](#), жовтень 2024 року.
24. Аналіз робочої групи з питань гуманітарного доступу, 30 липня 2024 року.
25. Там само.
26. DFS. [Trend Analysis Vulnerabilities, Needs and Conflict Incidents in Frontline Settlements](#), 16 July 2024.
27. Моніторингова місія з прав людини в Україні. [Атаки на енергетичну інфраструктуру України: Шкода цивільному населенню](#), 19 вересня 2024 року.
28. ACAPS. [Energy infrastructure attacks: outlook and impact during 2024–2025 cold season](#), 13 September 2023.
29. ММПЛУ. [Атаки на енергетичну інфраструктуру України: Шкода цивільному населенню](#), вересень 2024 року.
30. Прогноз Національного банку України, зазначений в ACAPS. [Energy infrastructure attacks: outlook and impact during 2024–2025 cold season](#), 13 September 2023.
31. REACH. [Shelter Response Support Assessment](#), August 2024.
32. WHO, Health Cluster. [Energy Assessment in Health Care Facilities](#), September 2024.
33. Education Cluster. [Effect of Power Outages on Education in Ukraine](#).
34. Світовий банк, Уряд України, Європейський Союз, ООН. [Україна. Третя швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення \(RDNA3\)](#), лютий 2024 року.
35. MOM. [Огляд житлової ситуації в Україні: умови проживання, вартість оренди та фактори мобільності](#), липень 2024 року.
36. Центр протиміної діяльності. Система управління інформацією (IMSMA), 25 вересня 2024 року.
37. Екодозор. [Екологічні наслідки та ризики бойових дій в Україні](#), Аналітичний бюлетень, березень і липень 2024 року.
38. ММПЛУ. [Атаки на енергетичну інфраструктуру України: Шкода цивільному населенню](#), вересень 2024 року.
39. ЮНЕСКО. [Знищення Каховської дамби: на відновлення культури, навколишнього середовища та освіти необхідно 485 мільйонів доларів](#), 20 листопада 2023 року.
40. MOM. [Звіт про внутрішнє переміщення населення в Україні. Опитування загального населення. Раунд 17](#), серпень 2024 року.
41. MOM. [Звіт про повернення населення. Опитування загального населення, раунд 17](#), серпень 2024 року.
42. Координаційний гуманітарний центр.
43. HelpAge International. [Rapid Assessment of Support for the Evacuation of Older People from Eastern Ukraine](#), July 2024.
44. Аналіз Кластера координації та управління місцями розміщення ВПО, 2024 року.
45. ММПЛУ. [Захист цивільних осіб під час збройного конфлікту – жовтень 2024 року](#), листопад 2024 року.
46. Там само.
47. [Ukraine sees 300,000 rise in disability cases since Russia's invasion](#), 28 November 2024.
48. Health Cluster. [Public Health Situation Analysis](#), August 2024.
49. IMPACT, CP AoR, [Child Protection Assessment in South-Eastern Ukraine](#), July 2024.
50. MOM. [Психічне здоров'я в Україні: переміщення, уразливість та підтримка](#), листопад 2024 року.
51. Protection Cluster. [Protection Analysis Update](#), July 2024.
52. MOM. [Психічне здоров'я в Україні: переміщення, уразливість та підтримка](#), листопад 2024 року.
53. MOM. [Економічна стійкість під час війни. Доходи, зайнятість та соціальна допомога в Україні](#), квітень 2024 року.
54. REACH. [Joint Market Monitoring Initiative \(JMMI\)](#), July 2024.
55. Там само.
56. REACH, HSM: [Evolution of humanitarian needs in Occupied Areas \(November 2023-May 2024\)](#), August 2024.
57. DFS. [Trend Analysis Vulnerabilities, Needs and Conflict Incidents in Frontline Settlements](#), 16 July 2024.
58. Аналіз кластера координація та управління місцями розміщення ВПО, 2024 року.
59. REACH. [Calibration Assessment](#), 2024.
60. MOM. [Звіт про внутрішнє переміщення населення в Україні. Опитування загального населення. Раунд 17](#), серпень 2024 року. MOM. [Звіт про повернення населення. Опитування загального населення, раунд 17](#), серпень 2024 року.
61. MOM. [Звіт про повернення населення](#), серпень 2024 року.
62. [Meaning-Making Workshop on Gender and Disability](#), 27 September 2024.
63. CARE. [Україна: оперативний гендерний аналіз](#), серпень 2024 року.
64. MOM. [Звіт про внутрішнє переміщення населення в Україні. Опитування загального населення. Раунд 17](#), серпень 2024 року.
65. REACH. Міжсекторальна оцінка потреб, 2024 рік.

66. Voices from Ukraine, 2024.
67. CARE. [Україна: оперативний гендерний аналіз](#), серпень 2024 року.
68. REACH. Міжсекторальна оцінка потреб, 2024 рік.
69. CARE. [Україна: оперативний гендерний аналіз](#), серпень 2024 року.
70. HRMMU. [Ukraine: Worsening impact on civilians of Russia's attack, torture of prisoners of war](#), August 2024.
71. CARE. [Україна: оперативний гендерний аналіз](#), серпень 2024 року.
72. ММПЛУ. [Захист цивільних осіб під час збройного конфлікту. Жовтень 2024 року](#), листопад 2024 року
73. IMPACT, CP AoR, [Child Protection Assessment in South-Eastern Ukraine](#), July 2024.
74. Оцінка UNICEF та World Vision International.
75. IMPACT, CP AoR, [Child Protection Assessment in South-Eastern Ukraine](#), July 2024.
76. CARE. [Україна: оперативний гендерний аналіз](#), серпень 2024 року.
77. REACH. [Ukraine: Cold Spot Risk Assessment Winterization 2024/2025, Factsheet](#), June 2024.
78. Аналіз робочої групи з питань гуманітарного доступу.
79. REACH. Міжсекторальна оцінка потреб, 2024 рік.
80. REACH. Міжсекторальна оцінка потреб, 2024 рік, результати оцінки підзвітності перед постраждалими населенням, 11 вересня 2024 року.
81. Там само.
82. Там само.
83. Там само.
84. IMPACT, CP AoR, [Child Protection Assessment in South-Eastern Ukraine](#), July 2024.
85. REACH. Міжсекторальна оцінка потреб, 2024, результати оцінки підзвітності перед постраждалими населенням, 11 вересня 2024 року.
86. IASC. [The Grand Bargain](#).
87. Гуманітарна команда країни (ГКК), до складу якої входять агентства ООН, міжнародні та національні НУО, а також організації Червоного Хреста та донори як спостерігачі, забезпечує стратегічне керівництво впровадження Плану гуманітарних потреб і реагування (ПГПР).
88. Рівень гостроти потреб 4 стосується районів, де є велике навантаження на основні послуги та/або майже неможливо задовольнити основні секторальні потреби; на рівні гостроти потреб 5 основні послуги не надаються та/або абсолютно неможливо задовольнити основні секторальні потреби.
89. Райони, де є помірне навантаження на основні послуги та є складнощі щодо задоволення основних секторальних потреб.
90. УКГС ООН. [Огляд гуманітарного реагування та фінансування \(січень - жовтень 2024\)](#); листопад 2024 року.
91. Донецька, Запорізька, Луганська, Миколаївська, Одеська, Сумська, Харківська, Херсонська і Чернігівська області.
92. УКГС ООН. [Огляд питань гуманітарного доступу \(вересень-жовтень 2024 року\)](#), листопад 2024 року.
93. Індекс ризиків SEARO. Огляд ризиків сексуальної експлуатації та насильства (SEARO) – це комплексний індекс, який поєднує індикатори щодо різних факторів, які впливають на ризик СЕН. В огляді SEARO визначаються категорії країн, де проводяться гуманітарні операції, відповідно до їхнього рівня ризиків з метою порівняння країн та зміни рівнів ризиків з часом.
94. PSEA Network Ukraine. [Ukraine Sexual Exploitation and Abuse Risk Assessment Report 2023](#), January 2024.
95. CARE. [Україна: оперативний гендерний аналіз](#), серпень 2024 року.
96. Voice of Romni. [The Situation of Roma Communities during the war in Ukraine](#), May 2024.
97. Ukraine Protection Cluster. [Strategic and Practical Recommendations of the LGBTQI Communities Working Group](#), September 2024.
98. Positive Women (source to be added).
99. CARE. [Україна: оперативний гендерний аналіз](#), серпень 2024 року.
100. Так само. За даними МСОП 2024 року, переміщені домогосподарства з людьми з інвалідністю та домогосподарства, які складаються лише з людей старших 60 років, мають віщі загальні потреби.
101. [Україна. План реагування упродовж осінньо-зимового періоду](#), жовтень 2024 – березень 2025 року, опубліковано у липні 2024 року.
102. CARE. [Україна: оперативний гендерний аналіз](#), серпень 2024 року.
103. Там само.
104. Там само.
105. Equating nearly 62,000 women. [Official website of Ukraine](#), Published 24 March 2024.
106. REACH. Міжсекторальна оцінка потреб, 2024 р.
107. REACH. [Оцінка мультисекторальних потреб-\(2023\): огляд ситуації з питань гендеру, віку та інвалідності](#), січень 2024 року.
108. На основі результатів Міжсекторальної оцінки потреб 2024 року.
109. REACH. Міжсекторальна оцінка потреб, 2024 рік Повідомлялося про перешкоди до інформації про реєстрацію для отримання допомоги (18 %) та отриманні допомоги (16 %). Крім того, повідомлялося про нерегулярний розподіл допомоги родинам з людьми, які мають або наражаються на ризики інвалідності.
110. REACH. [Оцінка мультисекторальних потреб-\(2023\): огляд ситуації з питань гендеру, віку та інвалідності](#), січень 2024 року.
111. На основі результатів Міжсекторальної оцінки потреб 2024 року REACH.
112. Міжсекторальна оцінка потреб 2024 року: додатково до часу, потрібного для того, щоб дістатися послуг (північ), та браку транспорту (південь), особливо у сільських районах, а також в умовах обмеженого доступу до доступних медичних програм підтримки.
113. REACH, Кластер координації та управління місцями розміщення ВПО. [Вразливості в місцях тимчасового проживання: визначення прогалів в наданні послуг та пошук рішень](#). Липень 2024 року.
114. Як зазначено заступником Міністерства соціальної політики на заході, проведеному УВКБ 17 вересня 2024 року.
115. REACH. [Ukraine: Joint Market Monitoring Initiative \(JMMI\)](#), April-June 2024.
116. [Національний банк України](#), жовтень 2024 року.
117. Там само.
118. REACH. [Ukraine: Joint Market Monitoring Initiative \(JMMI\)](#), August 2024
119. Робоча група з надання грошової допомоги, дані з період з 2022 року по червень 2024 року.
120. REACH. Міжсекторальна оцінка потреб, 2024 рік.
121. [Common Donor Messaging on Humanitarian Cash Assistance in the Response in Ukraine](#), October 2024.
122. Там само.
123. Робоча група з надання грошової допомоги в Україні. [Керівництво з питань багатопільової грошової допомоги у надзвичайних ситуаціях \(Emergency Multipurpose Cash Assistance Guideline\)](#), серпень 2023 року.
124. [PeReHID Initiative](#)
125. Світовий банк, Уряд України, Європейський Союз, ООН. [Україна. Друга швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення \(RDNA2\)](#), березень 2023 року.
126. OCHA. [New Way of Working](#), 2017.
127. [PeReHid, Humanitarian-Social Protection Nexus in Ukraine: Situational Analysis and Recommendations for the Transition](#), Forthcoming.
128. Там само.
129. Відповідно до Глобального керівництва Кластера, при оцінці потреб людей, які потребують допомоги, враховуються прогнозована кількість людей, які, як очікується, будуть переміщені, та ротація в місцях тимчасового проживання, оцінена на основі наявних місць. 79 000 людей у місцях тимчасового проживання не є статичним показником, оскільки люди з часом переїжджають і виїжджають з МТП. Це призводить до збільшення загальної кількості людей, які отримують підтримку у місцях тимчасового проживання протягом року.
130. REACH, Кластер координації та управління місцями розміщення ВПО. [Вразливості в місцях тимчасового проживання: визначення прогалів в наданні послуг та пошук рішень](#). Липень 2024 року.
131. Для визначення цілей, бюджетування і звітності план реагування Кластера упродовж осінньо-зимового періоду на 2024-25 рр., який охоплює два роки, у повному обсязі включено до ПГПР на 2025 рік.
132. У тому числі 1,5 млн дітей та 117 000 вчителів.
133. REACH. Міжсекторальна оцінка потреб, 2024 рік.
134. Там само.

- 135.** UNICEF. [Тестування учнів 6-х і 8-х класів з української мови та математики: результати II етапу моніторингового дослідження](#), жовтень 2024 року.
- 136.** CARE. [Україна: оперативний гендерний аналіз](#), серпень 2024 року.
- 137.** Міністерство науки та освіти, 2024 рік.
- 138.** UNICEF. [Тестування учнів 6-х і 8-х класів з української мови та математики: результати II етапу моніторингового дослідження](#), жовтень 2024 року.
- 139.** Дніпропетровська, Донецька, Запорізька, Луганська, Миколаївська, Одеська, Сумська, Харківська, Херсонська та Чернігівська області.
- 140.** The World Bank, KSE. [Збитки, втрати та потреби сільського господарства через повномасштабне вторгнення](#), 2024 рік.
- 141.** FAO. [Ukraine: Food security and agricultural livelihoods assessment](#), December 2023
- 142.** The World Bank, KSE. [Збитки, втрати та потреби сільського господарства через повномасштабне вторгнення](#), 2024 рік.
- 143.** Світовий банк, Уряд України, Європейський Союз, ООН. [Україна. Третя швидка оцінка завданої шкоди та потреб на відновлення \(RDNA3\)](#), лютий 2024 року.
- 144.** REACH. Міжсекторальна оцінка потреб, 2024 рік.
- 145.** Там само.
- 146.** Там само.
- 147.** Райони, для яких визначені міжсекторальні рівні гостроти потреб 2 (виникнення потреб) та 3 (значні потреби), які є пріоритетними лише для цільових критичних заходів.
- 148.** ММПЛУ. [Захист цивільних осіб під час збройного конфлікту – жовтень 2024 року](#), листопад 2024 року.
- 149.** У тому числі близько 60 % дітей (53 % дівчинок) і 40 % опікунів (69 % жінок), а також 10 % дітей з інвалідністю.
- 150.** До «найбільш вразливих» дітей належать діти, які проживають поблизу лінії фронту; діти з інвалідністю; діти в умовах альтернативного догляду; а також діти, які зазнають або наражаються на ризики насильства, жорстокого поводження, експлуатації та нехтування, дискримінації, розлучення з сім'єю; очолювані дітьми домогосподарства; діти в неповних сім'ях; діти, які зазнають психологічного стресу, серйозних порушень їхніх прав під час конфлікту, в тому числі діти, які залишилися без одного з батьків, а також діти, які отримали поранення від вибухонебезпечних предметів та інші пов'язані з конфліктом травми.
- 151.** United Nations. [One in 10 children worldwide live with disabilities](#), 2024.
- 152.** IMPACT, CP AoR, [Child Protection Assessment in South-Eastern Ukraine](#), July 2024.
- 153.** Лише у 2023 році ООН верифікувала 938 серйозних порушень прав 543 дітей в Україні (309 хлопчиків, 204 дівчинки та 30 дітей, стать яких невідома). З 24 лютого 2022 року по червень 2024 року Управління Верховного комісара ООН з прав людини (УВКПЛ ООН) зафіксувало 33 878 постраждалих серед цивільного населення внаслідок широкомасштабного збройного вторгнення Російської Федерації. Зокрема 2 109 дітей (622 загинули і 1 487 були поранені).
- 154.** ACAPS. [Ukraine: Overview of child protection risks](#), August 2024.
- 155.** До «найбільш вразливих» дітей належать діти, які проживають поблизу лінії фронту; діти з інвалідністю; діти в умовах альтернативного догляду; а також діти, які зазнають або наражаються на ризики насильства, жорстокого поводження, експлуатації та нехтування, дискримінації, розлучення з сім'єю; очолювані дітьми домогосподарства; діти в неповних сім'ях; діти, які зазнають психологічного стресу, серйозних порушень їхніх прав під час конфлікту, в тому числі діти, які залишилися без одного з батьків, а також діти, які отримали поранення від вибухонебезпечних предметів та інші пов'язані з конфліктом травми).
- 156.** Орієнтовний розподіл: 59 % діти (646 770 дівчинок та 573 551 хлопчик), 41% опікуни (565 205 жінок та 265 979 чоловіків).
- 157.** Джерело: Національний центр протимінної діяльності, система управління інформацією Information Management System (IMSMA), 25 вересня 2024 року.
- 158.** KIIS, 2024. Knowledge, Attitudes & Practices – Research and Analysis Around Key WASH Behaviors.
- 159.** REACH. [HSM Dashboard](#)
- 160.** KIIS, 2024. Knowledge, Attitudes & Practices – Research and Analysis Around Key WASH Behaviors.
- 161.** SREO, 2024. Market Assessment of Household Water Treatment Options in Easter and Southern Oblasts.
- 162.** Solidarites International, 2024. [Multi-Sector Needs Assessment: Dnipropetrovska, Donetsk, Kharkivska, Khersonka, Mykolaivska, Zaporizka Oblasts - April 2024](#).
- 163.** CARE. [Україна: оперативний гендерний аналіз](#), серпень 2024 року.
- 164.** REACH та Кластер координації та управління об'єктами розміщення ВПО. Моніторинг місць тимчасового проживання ВПО.
- 165.** ICRC, 2015. [Urban Services During Protracted Armed Conflict – A call for a better approach to assisting affected people](#).

УКРАЇНА

**ПЛАН ГУМАНІТАРНИХ
ПОТРЕБ І РЕАГУВАННЯ**